MEHMED PAKSU

İNSANI UÇURUMA GÖTÜREN SÖZLER

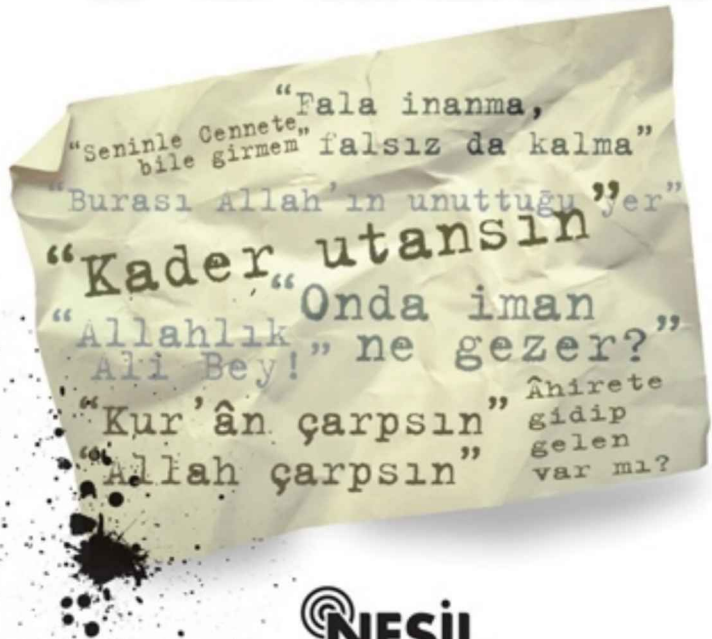

NESİL

İnsanı Uçuruma Götüren Sözler

Mehmed Paksu

Yayın Yönetmeni: Ali Erdoğan
Yayın Danışmanı: Metin Karabaşoğlu
Editör: Ömer Faruk Paksu
İç Tasarım: Nurullah Bilekli
Kapak Tasarımı: Kenan Bıyıklı
ISBN: 978-975-269-227-5

Sanayi Cad., Bilge Sk., No: 2 Yenibosna
34196 Bahçelievler - İSTANBUL
Tel: (0212) 551 3225
Faks: (0212) 551 2659
www.nesilyayinlari.com
nesil@nesilyayinlari.com
© Fikir ve Sanat Eserleri Yasası gereğince bu eserin yayın hakkı anlaşmalı olarak **Nesil Basım Yayın Gıda Tic. ve San. A.Ş.**'ye aittir. İzinsiz, kısmen ya da tamamen çoğaltılıp yayınlanamaz.

Dijital Yayıncılık Sorumlusu: Uğur Turan
Dijital Yayın Tarihi: Haziran 2012
Bu eserin e-kitap çevrimi **Nesil Digital** tarafından yapılmıştır.
www.nesildigital.com

Mehmed Paksu

www.mehmetpaksu.com / iletisim@mehmetpaksu.com / mehmetpaksu@gmail.com

1953-2 Haziran Çarşamba-(20 Ramazan) Gaziantep'te doğdu.
1970-İlkokuldan sonra 5 yıl kadar özel dinî eğitim aldı.
1977-Gaziantep İmam Hatip Lisesi'nden mezun oldu.
1978- İlk yazısı günlük bir gazetede yayınlandı.
1980-Nesil Yayınları'nda editör olarak göreve başladı. 2000 yılına kadar 400'e yakın kitabı yayına hazırladı.
1981-İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu.
1982-Askerliğini Yedek Subay olarak yaptı.
1984-İlk kitabı İman Fedaileri yayınlandı.
1992-Moral FM'de hafta içi her gün yayınlanan Moral Kuşağı isimli programına başladı. Kesintisiz canlı yayınla devam eden programda, iman, ibadet, aile hayatı gibi başlıklar altında dinleyicilerden gelen dinî sorulara cevap veriyor.
2003-Dünden Bugüne Tercüman Gazetesi'nde köşe yazarlığına başladı.
2005-Bugün Gazetesi'nde köşe yazarlığına başladı.
2008-Bugün Gazetesi'nde her gün "Sırdaş" başlığı altında, okuyucularından gelen mahrem sorulara dinî kaynaklar ışığında cevaplar verdi. (Mayıs 2011)
Yurt içi ve yurt dışında çeşitli konularda yüzlerce konferans verdi. 2010 yılı Köşe Yazarı Medya Etik Ödülü aldı. Evli ve üç çocuk babasıdır.

YAYINLANAN KİTAPLARI

İnanç ve İbadet İlmihali
Kadın ve Aile İlmihali
Kur'ân-ı Kerim ve Açıklamalı Meali (heyetle birlikte)
Sahabiler Ansiklopedisi (heyetle birlikte)
Büyük Rüya Tabirleri (Fatma Zehra Paksu ile birlikte)
Nur Dede
Nur Dede Anlatıyor 1-2-3-4
Peygamberimizin Örnek Ahlâkı
Peygamberimizden Günlük Dualar
Peygamberimizin Ramazan'ı ve Oruçları
Peygamberimizin Dilinden Hac ve Umre

Peygamberimi Seviyorum 1
Açıklamalı Dua Kitabı
Açıklamalı Namaz Tesbihatı
Cennete Koşan On Arkadaş
Cep İlmihali
İslam Büyüklerinden Gençliğe Sesleniş
Gençlik İlmihali
Kudüs ve Mescid-i Aksa
Mübarek Aylar, Günler ve Geceler
Ölüm ve Sonrası
Vesvese: Sebepleri ve Kurtuluş Yolları
İman Hayata Geçince
Olayların Kur'anca Yorumu
İnsanı Uçuruma Götüren Sözler
Küçülen Dünyanın Büyüyen Yaralarına Kur'ân'dan Reçeteler
Namaz Niçin ve Nasıl Kılınır?
Kur'ân'ı Nasıl Öğrenelim, Okuyalım, Anlayalım?
Mahremiyet Okulu 1
Yusuflar, Züleyhalar
Mahremiyet Okulu 2
Mutsuz Evlilikler, Boşanmalar
Mahremiyet Okulu 3
İhanetler, Cinsel Sorunlar

Önsöz

BAŞTAN SÖYLEMEK ne kadar doğrudur, bilemem ama, “önsöz”ler pek okunmaz. Fakat bu önsöz, bir “giriş” ve bir “konu takdimi” olduğu için önem taşıyor.

İman insanın en büyük sermayesidir. İnsan imanı elde etmek için aklını, iradesini, gücünü, kuvvetini, bütün imkânını seferber eder.

Çünkü imansız bir hayat, hayat değil, manevî bir ölümdür, bir hiçliktir ve bir yokluktur.

İman bir nurdur. İnsanın geçmişini, geleceğini, yaşadığı anı ve bütün bir hayatını aydınlatır. Ona mana kazandırır, yüceltir, kemale erdirir ve Yüceler Yücesi’ne yakınlaştırır.

İman bir nimettir; iman nimetinin üzerine başka bir nimet yoktur, o nimetler üstü nimettir, nimetleri nimet yapan bir nimettir. Çünkü her şey imanla vardır, her şey imanla anlaşılır, imanla bilinir ve imanla tanınır.

* * *

İmanı elde eden insan kâinatı bir kitap gibi okur. Gözüyle kâinat kitabını seyrederken, diliyle de Kur’an âyetlerini seslendirir. Kâinat-Kur’an ikilisi mü’minde bambaşka ufuklar açar, onu hakiki imanın doruklarına çıkarır.

Bir çiçeğin üzerinde Allah’ın Cemil ismini okur, İlâhî güzellikleri görür; kelebekte Sâni ismini okur, onun üzerindeki o güzelim sanat inceliklerini görür; yıldızlara göz gezdirir, her bir yıldızın üzerinde Nur ismini okur, onlara sürekli ışık veren Nurlar Nuru’nun tecellilerini tefekkür eder.

Sonra kendine döner, nefsine bakar, hayatını rızıkla devam ettiren Hayy ve Rezzak isimlerinin yansımalarını okur; gözüne ve kulağına bakar, görmesi ve işitmesi içinde Basîr ve Semî isimlerinin cilvelerini okur; kalbindeki sevgi ve şefkat içinde Vedûd ve Rahîm isimlerinin güzellemelerini müşahede eder.

Böylece bir anda onlarca İlahî isimleri ve bu isimlerin bedeninde, kalbinde ve ruhunda mucize dolu bir şekilde işleyişini görür; imanı arttıkça artar, nurlandıkça nurlanır, bereketlendikçe bereketlenir.

Bu iman, sadece akılda, kalpte ve hayalde kalmaz, insanın bütün hücrelerine, duygularına yerleşir.

Şeytanlar böyle bir imana el uzatamaz, karışıp karıştıramazlar, zayıflatamazlar, eksiltemezler.

* * *

Bu şekilde imanı elde ettikten sonra önemli bir aşama da imanı muhafaza etmek, korumak; yıpranmasına, zayıflamasına, herhangi bir tehlikeye maruz kalmamasına çalışmaktır.

İnanan bir insan her konuda olduğu gibi, imanî meselelerde de ağızdan çıkan sözlere dikkat etmeli, imana aykırı sözlerle dilini kirletmemelidir. Şayet umursamaz bir biçimde, dikkat etmeden, sözün nereye vardığını, nasıl bir sonuç doğuracağını düşünmeden imana aykırı sözleri söylerse, Allah korusun imanını kaybedebilir.

Böyle bir hataya düşmemek için akıllı, dikkatli ve titiz davranırken, hatasının farkına varır varmaz da, hemen tedbirini almalı, bir an önce tövbe istiğfar etmeli, imanını yenilemeli, kelime-i şehadet getirerek taze bir imanla yeniden hayata başlamalıdır.

* * *

Fakat bu esnada ağzından imana aykırı bir söz çıkmış, mukaddesleri incitecek bir laf etmişse, "Eyvah, ben ne yaptım, imanım gitti, dinden çıktım" diyerek herhangi bir ümitsizliğe ve yılgınlığa düşmemeli, şeytanın oyununa gelmemelidir.

Çünkü şeytan şu veya bu şekilde insanı imana aykırı söz söylemeye teşvik eder, imana ters düşen sözleri söyletir, sonra da kişiyi kendi başına bırakır, onu ümitsizliğe düşürür: "Artık sen dinden çıktın, bir daha dine dönemezsin, Allah seni kabul etmez" türünden tuzaklar kurarak insanı felakete sürükler.

Bunun için "Hatadan dönmek fazilettir" sözünü hatırlayarak, hemen pişmanlık duymalı, kusurumuzu itiraf ederek Allah'ın rahmetine sığınmalı, O'nun bağışına ve affına yönelmeli, seyyiatlarımızı hasenata, günahlarımızı sevaba çevirmesini dilemeliyiz. Bundan sonra da aynı hatalara düşmemek için dilimize sahip çıkarak kalbimizin sesine kulak vermeliyiz.

* * *

Bu kitapta imana aykırı düşen, imanı rencide eden, imana zarar veren, imanlı hayatı zedeleyen bazı sözlere dikkat çekmeye çalıştık.

Kitaptaki "sözler"i sadece birer örnek olarak aldık. Bu sözlere benzeyen daha birçok söz vardır. Kitabın sonunda bu sözlerin en çok kullanılanları kaydettik.

Bu açıdan yazılmayanlar, yazılanlara kıyas edilerek değerlendirilirse ve ona göre hareket edilirse, daha istifadeli olacaktır.

Yüce Rabbim imanımızı korusun; yanlışlardan, hatalardan ve günahlardan muhafaza eylesin.

Mehmed Paksu

“Allah Gelse, Seni Elimden Alamaz!”

BİR ÖFKE SONUCU, bir kızgınlık anında, düşünmeden bu sözü söyleyen kişinin Allah’ın gücü ve kudreti konusunda en ufak bir bilgisinin olmadığı anlaşılıyor.

Bir kere Allah’ın gücünün ve kudretinin ne bir sınırı vardır, ne bir hududu... Çünkü Allah’ın kudreti sonsuzdur, sınırsızdır.

“Ve hüve alâ külli şey’in kadîr”, yani “Allah’ın her şeye gücü yeter” ifadesi, Kur’an’da 40-50 yerde geçiyor.

“Her şey” derken, bu ifadenin içine girmeyen kalmıyor. Allah’ın kendi zatı dışında, varlık âleminde bulunan, Allah tarafından yaratılmış olan, aklımıza gelen gelmeyen bütün yaratıklar bu “her şey”in içindedir.

“Allah’ın şuna gücü yeter, buna yetmez; şunu yapar, bunu yapamaz; şu kişiyle baş eder, bu kimseyle baş edemez” diye bir şey söz konusu olamaz.

* * *

Bu ifadeler bir insan olarak, bizim için söylenebilir. Mesela, ben 10 kiloyu çok rahat kaldırırım, 20-30 kiloda biraz zorlanırım, 50 kiloda çok zorlanırım, ama 100 kiloyu asla kaldıramam.

Neden? Çünkü benim gücüm ve kudretim bellidir.

Nasıl bellidir? Çünkü benim gücüm ve kudretimde mertebeler vardır. Az önce verdiğimiz örnekte olduğu gibi…

Ama Cenab-ı Hak için, ağır-hafif, büyük-küçük, az-çok, aşağı-yukarı gibi kavramlardan söz edilmez.

Allah’ın kudreti karşısında bir sinekle dünyamızdan 1 milyon 300 bin defa büyük olan güneş aynıdır.

Minnacık bir sineği aynı kolaylıkla havada tuttuğu ve uçurduğu gibi, koca güneşi aynı kolaylıkla uzayda tutar ve seyrettirir. İçinde milyarlarca yıldızın yer aldığı galaksiyi de aynı kolaylıkla uzayda gezdirir.

* * *

Yine bir insanı yaratmasıyla bütün insanları yaratması Allah’ın gücü açısından aynıdır. Âhirette bir insanı diriltmesiyle aynı anda bütün insanları diriltmesi arasında bir fark yoktur.

Kur’an bu konuda diyor ki:

“Sizin yaratılmanız da, tekrar diriltilmeniz de, tek bir kişinin yaratılıp diriltilmesi gibidir.” *(Lokman, 31:28)*

Yine İlahî kudreti bize anlatırken Kur’an şu âyeti hatırlatır:

“Onlar Allah’ı hakkıyla takdir edemediler. Oysa kıyamet gününde yeryüzü O’nun avucunda, gökler de dürülmüş halde elindedir (kudreti içindedir).” *(Zümer, 39:67)*

Kur’an özetle diyor ki: “Allah, her şey üzerinde dilediğini yapmaya kadirdir.” *(Kehf, 18:45)*

Her şey Allah’ın elinde, her canlı Allah’ın idaresi ve iradesi altındadır.

“Hiçbir canlı yoktur ki, Allah onun alnından yakalamış olmasın” *(Hud, 11:56)* âyetinde ifade edildiği gibi, bütün canlılar, sürekli olarak Yüce Allah’ın kudretiyle ayakta ve hayatta kalmaktadır.

“Ahalisi zalim olan beldeyi Rabbin yakaladığı zaman işte böyle yakalar. O’nun yakalayışı gerçekten pek acı ve pek şiddetlidir” *(Hud, 11:102)* âyeti ise, âsi kavimleri, peygamberlerin davetine karşı gelen, azaptan başka bir yolla düzelmeleri mümkün olmayan zalim toplumları Cenab-ı Hakkın, tarihin çeşitli dönemlerinde helak ettiğini, ülkelerini yerin dibine geçirdiğini, onları günahlar içindeyken yakaladığını ve en şiddetli azaba çarptırdığını anlatıyor.

* * *

İsrailoğullarını Firavun’un elinden, İbrahim Aleyhisselama inananları Nemrut’un zulmünden, Mekke halkını Ebrehe’nin hücumundan ve İslam’ın ilk yıllarında Müslümanları Ebu Cehil’in işkencesinden kurtardığı gibi, her zaman ve her dönemde mazlumları zalimlerin zulmünden kurtarmış ve kurtarıyor.

Bu açıdan bilir bilmez biçimde, olur olmaz yerde, anlamlı anlamsız durumlarda ileri geri konuşup, “Allah gelse, seni elimden alamaz” gibi sözlerin hiçbir değeri, kıymeti ve anlamı yoktur.

Bu sözler söylenecek sözler olmadığı gibi, şu veya bu şekilde söyleyen kimselerin, söylediğine bin pişman olup bundan dolayı Allah’tan af dilemesi gerekir.

* * *

“Allah Beni mi Görüp Duracak?”

BU LAFI SÖYLEYİP duran kimse güya Allah’ın kendisini görmesini istemiyor. Böylece günahları rahatça işleyecek, isyanından geri durmayacak, haramlardan vazgeçmeyecektir.

Şu bir gerçek ki, Allah bizi sürekli görüyor ve görecektir. Hiçbirimiz Allah’ın görmesi ve gözetimi dışına çıkamayız.

Çünkü Allah’ın bir ismi “Basîr”dir, yani Allah her şeyi görür ve hiçbir şey O’ndan gizlenemez, gizli kalamaz; bir ismi de “Rakîb”dir, yani Allah her şeyi kontrolü altında tutar, uykudan ve dalgınlıktan da münezzehtir.

Karanlık-aydınlık, uzaklık-yakınlık, küçük-büyük Allah için söz konusu değildir. Çünkü aklımıza gelen gelmeyen, görülen görülmeyen, bildiğimiz bilmediğimiz, dünya âhiret, insanlar ve melekler her tür varlığı yoktan var eden O’dur.

Başta insanlar ve hayvanlar olmak üzere meleklere, cinlere ve bütün varlıklara gözü ve görme duygusunu veren Allah’tır. Bu varlıkların görmesi sınırlı ve süreli iken, Allah için böyle bir şey söz konusu değildir, olamaz da…

* * *

Allah bizim her halimi görüyor. İyi halimizi de, kötü halimizi de; ibadet yaptığımız anımızı da, günaha girdiğimiz anımızı da…

Kur’an bu gerçeği dile getirirken diyor ki:

“O kullarının her halinden hakkıyla haberdardır ve onları hakkıyla görür.” *(İsrâ, 17:30)*

Allah şöyle buyuruyor: “Güzel işlerde bulunun. Muhakkak ben sizin yaptıklarınızı hakkıyla görürüm.” *(Sebe’, 34:11)*

Haddini aşanlar, sınırdan taşanlar, had-hudut bilmeyenlerin hiçbirisi Allah’tan kaçamaz, kendilerini O’ndan gizleyemezler. Şu âyette dile getirildiği gibi doğru bir hayatı yaşamak lazımdır.

“Emrolunduğun gibi dosdoğru ol. Tövbe edip seninle beraber Allah’ın yoluna dönenler de dosdoğru olsunlar. Haddinizi de aşmayın. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızı hakkıyla görendir.” *(Hud, 11:112)*

Musa Aleyhisselamın zamanında insanları Allah’a, hak yola ve hak dine davet eden “mü’min kişi” olarak bilinen bir zat da sonunda diyordu ki:

“Size söylediklerimi yakında hatırlayacaksınız. Ben işimi Allah’a havale ediyorum. Şüphesiz ki Allah kullarını hakkıyla görür.” *(Mü’min, 40:44)*

* * *

Ama hiçbir insan Allah'ı göremez, insan gözünde böyle bir özellik yoktur, Allah hiçbir insana böyle bir imkân vermemiştir. Kur'an'ın dile getirdiği gibi:

"Gözler O'nu göremez; O ise bütün gözleri görür. O'nun ilmi her şeyin inceliklerine nüfuz eder ve her şeyden hakkıyla haberdardır." *(En'âm, 6:103)*

Allah hem görendir, aynı zamanda da gözetendir. Her ânımızı, her halimizi, görür ve gözetir:

"Muhakkak ki Allah sizin üzerinizde gözeticidir ve her halinizi görür." *(Nisa, 4:1)*

Çok şükür ki, görüyor ve gözetiyor. Allah'ın bizi görmesi ve gözetmesi bir nimettir ve bizim için bir lütfudur. Çünkü bizim her halimizi, her tür ihtiyacımızı O biliyor, O görüyor ve O veriyor.

Allah'ın görme fiili bir an için tecelli etmeyecek olsaydı –ki bunun imkân ve ihtimali yoktur– yerde ve gökte hiçbir şey kalmaz, yok olur giderdi.

Üstelik O'nun görmesi olmasaydı, bizim ne gözümüz olurdu, ne görmemiz… Hiçbir şeyi göremez, fark edemez, anlayamaz ve kavrayamazdık.

Allah Basîr'dir. Hem gözü görür, hem gözün gördüğünü görür, hem de gözün göreceği şeyleri görür ve insana gözü öylece verir.

Allah'ın isimleri ezelî olduğu için O'nun görmesinin başlangıcı ve sonu yoktur. O bütün kâinatı ve içindeki varlıkları her an ve sürekli olarak görür ve gözetir.

O'nun görmesi ve gözetmesi sayesindedir ki, hayat devam ediyor, âlem ayakta duruyor ve bu kurulu olan düzen çalışıyor.

* * *

Bunun için nefsine, heveslerine ve hislerine mağlup düşen insanlar, inançlarını anlık ve geçici zevklerine feda edecek olurlarsa, çok büyük manevî kayıplara ve mahrumiyetlere düşerler.

Allah'ın görmesi, bizi Allah'a daha da yaklaştırmalı, her an Allah'ın gözetimi altında bulunma inancımız, bizi günahlardan çekip çevirmeli, şeytanın tuzaklarına kapılmaktan alıkoymalıdır.

Çünkü bir an için nefsine uyup da bir günaha dalmak üzere olan bir insan, Allah'ın kendisini gördüğünü düşünse ve buna bütün kalbiyle ve ruhuyla inansa, günahlara rahatça düşmeyecek, imanını tehlikeye atmayacak, nefsin ve şeytanın elinde oyuncak olamayacaktır.

Üstelik uluorta söylenen bu çeşit yanlışlara kendisini kaptırmayacak, istikamet üzere hayatına devam ettirecektir. Böylece sağlam bir imanla ömrünü geçirip ebedî hayata hazırlıklı olarak girecektir.

* * *

“Burası Allah’ın Unuttuğu Yer!”

“ALLAH’IN UNUTTUĞU YER” de ne demek? Böyle bir şey olur mu? Allah’ın unutması mümkün mü? Dünyada yan yana gelmeyecek iki kelime varsa, o da “Allah” ve “unutma” kelimeleridir.

Kur’an, Allah’a “unutma” yakıştırmasını şiddetle reddediyor, Musa Aleyhisselamın diliyle Kur’an diyor ki:

“Onlar hakkındaki bilgi Rabbimin katında bir kitaptadır. Rabbim yanılmaz ve unutmaz.” *(Tâhâ, 20:52)*

Cebrail Aleyhisselamın ağzından da şu gerçeği dile getiriyor:

“Biz ancak Rabbimizin emriyle ineriz. Geçmişimiz, geleceğimiz ve ikisi arasındaki her şey O’na aittir. Ve Rabbim hiçbir şeyi unutmaz.” *(Meryem, 19:64)*

Bundan dolayı Allah için “unutma” kelimesini kullanmak hem caiz değildir, hem de insanın ayağını kaydırır, kişiyi inançsızlık/imansızlık çukuruna yaklaştırır.

Çünkü “unutmak” noksan bir sıfattır. Allah ise bütün noksan ve eksik sıfatlardan münezzehtir ve temizdir, beridir ve uzaktır.

Bu inancımızı ifade etmek için “Sübhanallah” diyoruz ya! Yani “Allah’ım! Sen bütün eksik ve noksan sıfatlardan münezzehsin. Unutkanlık gibi noksan sıfatlar varsa, o da bendedir, benden kaynaklanır, Sende olması mümkün değildir. Bu sıfatlar Senin uluhiyetine uymaz ve yakışmaz” diyoruz.

* * *

Allah’ın bir ismi Alîm’dir. Yüce Allah, olmuş-olacak, geçmiş-gelecek, gizli-açık, görünür-görünmez, en küçükten en büyüğe, en azdan en çoğa varıncaya kadar her şeyi bilir ve her şeyden haberi vardır.

Yüce Allah’ın bilgisinin genişliğini ve sonsuzluğunu bize Kur’an öğretiyor:

“De ki: İçinizdekini gizleseniz de, açığa vursanız da Allah onu bilir. Göklerdeki her şeyi, yerdeki her şeyi de Allah bilir. Allah, her şeye hakkıyla gücü yetendir.” *(Âl-i İmran, 3:29)*

Bu konuda yüzlerce âyet vardır. Bütün âyetler Cenab-ı Hakkın ilminin sonsuz olduğunu bildirir, anlatır.

Bizim ilmimiz ve bilgimiz belirlidir ve sınırlıdır. Allah’ı ilmi ve bilgisi ise sonsuzdur, ezelidir, haddi hududu yoktur.

Allah’ın ilmi niye sınırsız ve sonsuzdur? Çünkü Cenab-ı Hakkın ilminde mertebe, basamak ve derece yoktur. “Şu kadarını bilir de, şu kadarını bilmez” denmez. Bu sınırlama biz insanlar için söz konusudur.

Bir insan ne kadar âlim/bilgin ve dâhi de olsa ancak belirli şeyleri bilir.

"Az bilme, çok bilme" gibi ifadeler insan içindir, insan için kullanılır, böyle şeyleri Allah için düşünmek mümkün değildir.

Bizim bilgimiz sonradan olma ve sonradan öğrenmekle gelişiyor. Oysa Allah'ın ilmi ezelîdir. O'nun ilminin ne başı vardır, ne sonu; ne öncesi vardır, ne sonrası; ne geçmişi vardır, ne de geleceği...

Bunun için Allah'ın unutması, hatırlamaması, bizde olduğu gibi hâşâ "aklına gelmemesi" gibi bir şey kesinlikle söz konusu olmaz ve olamaz.

* * *

"Unutmak" Allah için söz konusu olmaz, fakat birer insan oldukları için çok az ve sınırlı da olsa peygamberler bile bazen unutabilirler. Yani unutma insanî bir olaydır, insana has bir olgudur.

Meselâ Hz. Âdem için Kur'an, "Biz daha önce Âdem'e de buyruğumuzu iletmiştik. Fakat o bunu unutuverdi" diyor. *(Tâhâ, 20:115)*

Hz. Musa ile yola çıkan Hz. Yuşa azıklarını bir yerde unuturlar. Bunun üzerine Hz. Yuşa der ki: "Gördün mü? Kayalıkta mola verdiğimiz zaman ben balığı unutmuştum. Onu sana söylemeyi bana unutturan şeytandan başkası olamaz." *(Kehf, 18:63)*

Âyetlerde de geçtiği gibi, Hz. Âdem cennette iken şeytanın vesvesesinden dolayı unuttuğu için yasaklanan ağacın meyvesini yemişti, Hz. Yuşa da unutmasına sebep olarak şeytanı gösteriyordu.

"Unutma" konusunda Cenab-ı Hak, Sevgili Peygamberimizi de uyarıyor ve diyor ki:

"Âyetlerimize dalıp da onlarla eğlenenleri gördüğünde, başka bir söze dalıncaya kadar onlardan yüz çevir. Şeytan sana bunu unutturduğunda ise, hatırladıktan sonra artık o zalimler güruhuyla beraber olma." *(En'âm, 6:68)*

* * *

Bütün unutmalara ve unutkanlıklara karşı Rabbimizin bize bir tavsiyesi vardır:

"Unuttuğun zaman Rabbini an ve 'Umarım Rabbim beni bundan daha doğru bir yola iletir' de." *(Kehf, 18:24)*

İnsan unutur, Allah unutmaz. İnsan unutur, bir hataya düşer veya günah işlerse hemen Rabbine yönelir, unutmasından dolayı Allah'tan bağışlanmasını diler.

Kur'an bu konuda bize şöyle bir dua öğretir:

"Ey Rabbimiz! Unutur yahut hataya edersek bizi cezalandırma!" *(Bakara, 2:286)*

* * *

“Burada Allah’ın Yeri Yok!”

BU CÜMLE, gerçek bir Allah inancı olmayan kimselerin zaman zaman kullandıkları bir cümledir.

Bu söz, açıktan açığa din düşmanlığı yapan, düşmanlığını da hiçbir biçimde gizlemeyen, imandan, inançtan yoksun kişilerin dillerine doladıkları bir söz olarak söylenip durur.

Yoksa, inanan, Allah’ın varlık ve birliğini kabul eden, kabul ettiği için de inandığı gibi hareket eden bir kişinin ağzından böylesi sözlerin çıkması mümkün müdür?

Mümkün değildir. Neden? Çünkü bu sözler doğrudan Allah’a imanla alakalı bir ifadedir.

Bu sözleri bazen cezaevinde yatan birinin ağzından çıktığını duyarız.

Her türlü olumsuz şartların yaşandığı bir cezaevini düşünün. Oraya düşen bir kimseye orada bulunan bir kabadayının ilk sözü, “Burada Allah’ın yeri yok” şeklinde ise, varın gerisini siz düşünün.

Yani, “Sana kimse acımaz, her türlü haksızlığa ve zulme razı ol!” anlamında bir tehditten başka bir şey değildir.

* * *

Bazen böyle bir sözü bir eğitimcinin ağzından duyduğumuz da olur.

Meselâ, öyle bir eğitim kurumu düşünün ki, hiçbir şekilde dinden, imandan, maneviyattan, ahlaktan ve edepten söz edilmiyor, dolaylı olarak bile bahsedilmiyor.

Böyle bir yerde görevli olan bir eğitimci, “Burada Allah’ın yeri yok” diyerek ders verecek olsa, orada yetişen öğrencinin ne hale geleceğini varın siz düşünün.

Bazı zamanlar olur, bir gazeteci, bir TV programcısı bile böyle bir sözü söyleyebiliyor.

Mesela bütünüyle imandan ve inançtan uzak kendini bilmeyen birisi kalkıp, “Kamu kurumlarında Allah’ın yeri yok” diyebiliyor

Böyle “küfür” kokan sözler bir de bakıyorsunuz, gençlerin ağzında, halkın arasında dolaşabiliyor, normal bir ifadeymiş gibi söylenebiliyor.

Oysa Allah’ın isim ve sıfatlarıyla olmadığı bir yeri düşünmek mümkün mü? Allah her yerde vardır, her mekânda, her zaman hazır ve mevcuttur.

“Burada Allah’ın yeri yok” diyenlere, “Allah’ın olmadığı, hükmetmediği bir yer var mı?” diye sorsak, ne derler acaba? Hiçbir şey diyecekleri yoktur.

Çünkü Allah her yerdedir. O olmasa kâinat olmaz. Bir an için O’nun kayyumiyeti kâinattan çekilecek olsa, kâinatın Cenab-ı Hakla bağlantısı

kopacak olsa, kâinat yok olur. Ne dünya kalır, ne evren…

* * *

Yüce Allah, bilgisiyle, kudretiyle, nuruyla, güzelliğiyle, yaratıcılığıyla, rızık vermesiyle her yerde hazır ve her mekânda nâzırdır.

Güneş örneğinde olduğu gibi... Güneş, ışığıyla, ısısıyla ve odamızdaki renkleri ortaya çıkarmasıyla odamızın her yerinde bulunabilir. Çünkü güneş ve ışık olmasa hiçbir rengi ayırt edemezdik. Öyleyse güneş özellikleriyle odamızın içinde bulunuyor.

Yüce Allah da eserleriyle, icraatıyla, yaptığı işleriyle, isim ve sıfatlarının yansımsıyla her yerde, dünyanın ve kâinatın her yerindedir.

Bütün kâinatı Allah yarattığına göre, Allah için belli bir yer düşünülemez, düşünülmesi de mümkün değildir.

Masayı yapan marangoz masanın neresinde olabilir? Usta masa cinsinden, ahşaptan ve demirden değildir. O ustalığıyla, bilgisiyle, gücüyle, aklıyla masanın her yerindedir.

Marangozu masanın içinde aramadığımız gibi, Allah da kâinatın belli bir yerinde duruyor, orada bulunuyor diyemeyiz.

* * *

Allah, kâinatta sıfatlarıyla vardır, varlıkları yaratmasıyla, yaşatmasıyla, her şeye belli bir ölçü, belli bir bilgi ve düzen vermesiyle vardır. Hem de varlıklar üzerindeki tecellisi süreklidir ve kesintisiz devam eder.

Ressam resmin içinde ressamlığıyla vardır, renkleri yerli yerinde kullanmasıyla vardır. Becerisiyle, ustalığıyla, aklıyla, zekâsıyla, bilgisiyle ve görgüsüyle vardır.

İşte Yüce Allah da, isimleri, sıfatları ve özellikleriyle devamlı olarak kâinatın her yerindedir, fakat zatıyla kâinat cinsinden değildir, kâinatın mahiyetinden farklıdır.

Çünkü yaratan yarattığı şeyin cinsinden olamaz, insan yaptığı eser cinsinden olamadığı ve olamayacağı gibi...

* * *

“Allah Deseydi Yapmazdım!”

“ALLAH DESEYDİ YAPMAZDIM”, “Allah’ın oğlu gelse yapmam” gibi sözleri duyunca ve okuyunca kendi kendime şöyle yakınırım:

Cehalet insana neler söyletiyor?

Aklına geleni söylemek insanın başına neler getiriyor?

Düşünüp taşınmadan konuşmak insanı ne tür uçurumlara sürüklüyor?

Allah’ın varlık ve birliğine inanan bir insanın ağzından bu tür sözlerin çıkması mümkün mü? Mümkün değil, ama maalesef çıkıyor.

Bir tartışma sırasında inadına yenik düşüyor, biraz da onur meselesi yapıyor, çoğu zaman da farkına varmadan böyle biri söz sarf edebiliyor?

Aslına bakılırsa inanıyor ve imanına da sahip; Allah’a olan inancında en ufak bir şüphesi yok. Fakat “sokak kültürü”, argo konuşma alışkanlığı, yanlış arkadaş tercihi sonucu böylesi sözlerin kullanılması insanı bu tür bir itikat kırılganlığına götürebiliyor.

Öfkesi ve siniri geçtikten sonra yanına yaklaşıp, “Bu sözün imanınıza zarar verdiğinin farkında mısınız?” diye sorsanız, itiraf edecek, pişmanlık duyacak, belki özür dileyip tövbe istiğfar bile edecektir.

Ama ne var ki, insanımız kendini akıntıya kaptırınca, “uydum kalabalığa” deyince böyle “inanç kazalarıyla” karşı karşıya gelebiliyor.

* * *

İnanan her insan, Allah’ı Rab, Resulullah’ı (a.s.m.) peygamber olarak kabul eden her mü’min, öncelikle Allah’a ve Resulüne itaat eder, Allah ve Resulünün emrine boyun eğer, dediklerini yapar.

Kur’an bu gerçeği bize şöyle hatırlatır:

“Allah’a da itaat edin, Peygambere de itaat edin; onlara karşı gelmekten kaçının.” *(Maide, 5:92)*

“Ey iman edenler! Allah’a itaat edin, Peygambere de itaat edin ki, yaptıklarınız boşa gitmesin.” *(Muhammed, 47:33)*

“Ey iman edenler! Allah’a ve Resulüne itaat edin; işitip durduğunuz halde ondan yüz çevirmeyin.” *(Enfâl, 8:20)*

Aksi söz konusu olur, itaatin yerini isyan alırsa, insan, Allah’a ve Resulüne kafa tutar, baş kaldırırsa ve bunu da bile bile yaparsa, en büyük kayba o zaman uğrar.

Kur’an bu konuda çok ciddi ikazlar yapar, uyarılarda bulunur ve der ki:

“Allah’a ve Resulüne isyan eden apaçık bir sapıklığa düşmüştür” *(Ahzab, 33:36)*

“Her kim Allah’a ve Resulüne isyan eder ve O’nun çizdiği sınırları

aşarsa, Allah da onu ebediyen kalmak üzere ateşe sokar.” *(Nisa, 4:14)*

Bu âyetler ışığında düşünülürse, bir Müslüman’ın kızgınlıkla da olsa, “Allah deseydi yapmazdım” gibi tehlikeli bir sözü söylememesi lazım.

Fakat bu sözler genellikle bir anlık öfkeye kapılarak söylendiğinden, insan yanlışın farkına varır varmaz Allah’tan af dilemeli, tövbe etmeli, bir daha böyle manevî çukurlara düşmemelidir.

* * *

Diğer söze, “Allah’ın oğlu dese yapmam” lafına gelince, zaten böyle bir sözün bir Müslüman’ın ağzından çıkmaması gerekir. Çünkü bu söz bütünüyle imana aykırı, insanı küfre götüren bir sözdür.

“Allah baba” bölümünde de anlatıldığı gibi Allah’ın oğlu, kızı olmaz. Hıristiyanların Hz. İsa’ya, Yahudilerin Hz. Üzeyir’e “Allah’ın oğlu” demelerini Kur’an şiddetle reddediyor ve bu sözün küfür sözü olduğunu bildiriyor.

Bu açıdan hiçbir şekilde, hiçbir şart altında bu sözün ağızdan çıkmaması, söylenmemesi, insanın dilini bu çeşit sözlere alıştırmaması lazımdır.

Çünkü bu söz, doğrudan tevhide, Allah’ın birliğine aykırı olduğu için bilerek ve bilinçli bir şekilde söylenirse –Allah korusun–insanı imandan mahrum eder, küfre götürür.

“Lâ ilâhe illallah” deyip Allah’tan başka hiçbir ilahın olmadığını söyleyen ve inanan bir insan, kelime-i tevhide ters düşen, imanı zedeleyen böyle bir hataya düşmemeye dikkat etmeli.

Ağız alışkanlığı olarak böyle sözü bir şekilde sarf etmiş olsa bile, hemen tövbe istiğfarla dilini ve kalbini temizlemeli, Allah’a sığınmalı, bağışlanmasını dilemelidir.

* * *

“Allahlık Ali Bey!”

BU SÖZÜ ilk defa dilimize kim sokmuş, ne zamandan beri kullanılıyor, bilemem ama, ustaca kurgulanmış tuzak bir laf... İmana ve inanca leke getiren, insanın kalbini rencide eden, bir yerde vicdanı sızlatan bir yakıştırma…

Çoğu zaman bu ve benzeri sözler rast gele, gelişigüzel kullanılıyor, sözün nereye vardığı hiç mi hiç düşünülmüyor, hesabı kitabı yapılmadan dillerde gezip duruyor.

Halbuki bu sözler sakıncalı sözlerdir. Her yönüyle saçma ve bayağı ifadelerdir.

“Allahlık” ne demek? Ne anlama geliyor? Kimler için söyleniyor? Ne amaçla, hangi düşünceyle kullanılıyor?

TDK sözlüğü, “Allahlık” kelimesi için şöyle bir açıklama getiriyor:

“Kendisinden hiçbir işte yararlık umulmayan saf ve zararsız kimse.”

Bir de örnek cümle veriyor: “Bu adam Allahlığın biri, elinden hiçbir şey gelmiyor.”

Günlük dilde de şu şekilde dönüp dolaşıyor:

“İşiniz Allahlık”, “Allahlık adam”, “Allahlık Ali Bey misali”, “Tam Allahlık bir hal, ahı gitmiş vahı kalmış.”

Dikkat edilirse, bilgisiz, beceriksiz, sorunlu ve hiçbir işe yaramayan insanlar bu sözlerle anlatılıyor.

Böylece Allah’a –hâşâ– bir nakise, bir noksanlık izafe ediliyor. Sanki insan Allah’a yaklaşırsa, Allah’a kul olmaya çalışırsa, Allah’ın emir ve yasaklarını yerine getirirse aptal/budala ve sefil bir hale gelirmiş gibi bir mana çıkıyor.

Yahut bir iş yolunda gitmiyorsa, planlandığı ve düşünüldüğü gibi bir sonuca varılamıyorsa, suç Allah’a atılıyor, hata Allah’a mal ediliyor. Böylece insan farkına bile varmadan Allah’a isyan ediyor.

* * *

Oysa beceriksizlik insanın kendinden kaynaklanır, dağınıklık kişinin kendi ihmali ve tembelliği sonucudur. Neden Allah’a verilsin, bu konularda niçin Allah suçlansın?

Kur’an bu konuda diyor ki: “Başınıza ne musibet gelirse, kendi elinizle işledikleriniz yüzündendir.” *(Şûra, 42:30)*

Demek ki, insanın beceriksizliği kendindendir. Hiç kimseyi suçlamaya, hiç kimseye suç atmaya hakkı yoktur. Hele hele Allah’a yakıştırmaya, Allah’a vermeye hiçbir şekilde hakkı ve haddi yoktur.

Bu söz bilmeyerek kullanılmışsa, hatadan dönüp pişman olmak gerekir, ağzını ve dilini böyle sözlerle kirletmemek icap eder.

* * *

Bu arada “Allahlık”la “Allah adamı” sözünü birbirine karıştırmamalıdır. Çünkü “Allah adamı” demek, “Allah’a yakın kul” anlamındadır; veliler, evliyalar için kullanılır. Veliler, Allah’ın emrine uyan, O’nun sevgisini ve zikrini gönlünden hiç çıkarmayan, gafletten uzak olan kişiler anlamındadır.

Tasavvuf dilinde “ricâlullah”, “ehlullah” terimleri mevcuttur. “Rical”, “adamlar” anlamına gelen bir kelimedir, karşılığı “Allah adamı” demektir. Allah’a yakınlığı ile bilinen, kullukta belli bir mertebeye gelen, imanda yüksek derecelere ulaşmış kimse demektir.

“Allah adamı” ifadesi Kur’an-ı Kerimde, “Rabbâniyyûn, Rabbâniyyîn, Ribbiyyûn” şeklinde geçer.

“Kûnû Rabbâniyyîn (Allah’la içtenlikle kulluk eden kimseler olun).” *(Âl-i İmran, 3:79)*

“Ribbiyyûne kesîr (Çok Allah erleri vardır).” *(Âl-i İmran, 3:146)*

Hatta büyük İslam müceddidi olan, Müceddid-i Elf-i Sânî olarak bilinen, Hicri ikinci bin yılın müceddidi olan Ahmed Faruk Serhendî “İmam-ı Rabbani” olarak anılır ve bilinir. Bu da “Allah adamı imam” demektir.

Bütün mesele, her durumda Kur’an ve sünnet çizgisinde giden Allah adamı olabilmektir. Buna “ihsan” makamında kulluk denir.

* * *

“Allah Baba!”

ALLAH’A BABA ve oğul isnadı yapılmaz, caiz de değildir, mümkün de değildir. Böyle bir sözü, bir Müslüman’ın söylemesi düşünülmez. Çünkü mesele doğrudan doğruya Allah’ın birliği ile alakalıdır.

Bir kere bütün babaları ve oğulları, erkekleri ve kızları yaratan Allah’tır. Yaratıcı, yaratılan olamaz. İslamî deyimle Hâlık, mahluk olmaz. Böyle bir sözü ve inancı kesin olarak Kur’an reddeder.

Hepimizin bildiği “Kul hüvallahü ehad” suresinde, “Lem yelid velem yûled” diyoruz. Bunun anlamı, “O doğurmamış ve doğurulmamıştır” demektir. Yani, doğanlar ve doğurulanlar Yaratıcı ve Allah olamaz.

En’am Suresi’nde de, “O gökleri ve yeri yoktan ve benzersiz şekilde yaratandır. O’nun eşi olmaksızın çocuğu nasıl olur? Her şeyi O yaratmıştır, O her şeyi hakkıyla bilir.” *(6:101)*

* * *

Allah’a “babalık” isnadı Hıristiyanlıkta vardır. Hıristiyanlar Hz. İsa’yı Allah’ın oğlu olarak kabul ederler. Bunların bu yanlış inancını Kur’an şöyle anlatır:

“Yahudiler, ‘Üzeyir Allah’ın oğludur’ dediler. Hıristiyanlar da ‘Mesih Allah’ın oğludur’ dediler. Bu onların kendi ağızlarıyla uydurdukları sözlerdir ki, kendilerinden önce kâfir olanların sözlerine benzetiyorlar. Allah onları kahretsin, nasıl da saptırılıyorlar.” *(Tövbe, 9:30)*

Hıristiyanlar, Mesih İsa’ya “Allah’ın oğludur” demekle kalmadılar, daha da ileri giderek yine Kur’an anlatımıyla, “Allah, Meryem oğlu Mesih’in kendisidir’ diyenler de kâfir oldular”, “Allah üçün üçüncüsüdür’ diyenler de kâfir oldular.” *(Maide, 5:72-73)*

Bu yanlış inancı, Kur’an aynı âyette düzeltir ve “Oysa tek bir Tanrı’dan başka hiçbir tanrı yoktur” der.

* * *

Yabancı filmlerdeki sözler olduğu gibi tercüme ederek söylendiği ve bazı eski Türk filmlerinde düşünülmeden bilinçsizce kullanıldığı için bu batıl inanç ve ifade, dilimize bu filmler ve içimizdeki Rum ve Ermeni vatandaşların kanalıyla geçmiştir. Böyle bir sözü söylemek – Allah korusun– insanı inançsızlığa ve küfre götürür.

Farkına varmadan, sözün nereye gittiğini, nasıl bir sonuç doğurduğunu bilmeden söyleyenler, meseleyi fark eder etmez, yanlışını anlar anlamaz, tövbe istiğfar eder, Allah’tan af ve mağfiret dilerlerse,

inşaallah Allah affeder.

Fakat anlamını bilerek söyleyen, “Ne yapalım, bir defa dil alışkanlığıdır” diyenler, imanlarını tehlikeye atacak kadar uçurumun kenarında olurlar.

Böyle bir sözü söyleyenler, Allah’ın gücünü, kudretini, büyüklüğünü ve yüceliğini anlattıklarını ileri sürecek olsalar bile, bunun hiçbir haklı gerekçesi ve bahanesi olamaz.

Çünkü “Allahü ekber” sözü Kur’an’a ait bir ifadedir, Yüce Allah kendisini bu şekilde anmamızı bildirmektedir.

Diğer yandan böyle sözleri Kur’an kesinlikle reddediyor. Böyle söyleyenlerin dinden, imandan soyundukları kesindir.

Onun için bu çeşit “silik, sönük ve bozuk” sözlere karşı dikkatli, uyanık ve tedbirli olmak lazımdır. Bir de söyleyenlere olayın mahiyetini, imana verdiği zararları anlatmak gerekir. Yoksa büyüdükçe kalbe yer eden bu çeşit saçma sözler, ileride insanın iman konusundaki şüphelerini arttırır.

* * *

“Yukarıda Allah Var!”

BU SÖZÜ “Gökte Allah var” şeklinde söyleyenler de vardır.

Fakat Allah yerde ve gökte aranmaz, O her yerdedir. Çünkü Allah’ın olmadığı hiçbir yer yoktur. O’na bir mekân ve yer isnat etmek söz konusu olamaz. Böyle bir şeyin olması da mümkün değildir.

Bu konunun genişçe açıklamasına geçmeden önce, halk arasında bu sözler nerede ve nasıl kullanılıyor, ona bir bakalım.

Öncelikle bazı insanlar sözlerine kuvvet vermek, inandırıcılıklarını pekiştirmek için bu sözleri söylüyorlar. Çok kere de ağızlarından çıkan sözün nereye vardığını bile düşünmüyorlar. İşte bazı örnekler:

“Yukarıda Allah var, ne yalan söyleyeyim”, “Yukarıda Allah var, şerefli bir adamdır”, “Yukarıda Allah var, ben bir kötülüğünü görmedim”, “Yukarıda Allah var, hak yerini buldu”, “Yukarıda Allah var, doğruya doğru, yanlışa da yanlış demek zorundayız”, “Yukarıda Allah var, ben her konuda objektif davranırım.”

* * *

Allah’a imanında en ufak bir şüphesi olmayan bazı insanlar da çok kere farkına varmadan zaman zaman bu sözü söyleyebiliyorlar.

Mesela, “Yukarıda Allah var, görür halimi”, “Kim ne derse desin yukarıda Allah var, inkâr edebilirsiniz, ama âhirette hesap verilecek” gibi sözleri söyleyenler, Allah’a olan inancını pekiştirmek istiyor, hatta ikinci sözde olduğu gibi, Allah’ı inkâr edenlerin âhirette hesaba çekileceğini de söylemeden geçemiyor.

Bu kategoriye girenlerin niyetlerinde Allah’ı belli bir mekân içinde düşünmeleri söz konusu olmadığından imanlarına bir zararı yoktur. Çünkü buna benzer bir olay Peygamberimizin zamanında da yaşanmıştır.

Savaşta esir düşmüş bir cariye Peygamberimizin huzuruna getirilir. Peygamberimiz ona “Allah neredедir?” diye sorar.

Cariye de “Göktedir” cevabını verir.

“Ben kimim?” diye sorduğunda da cariye:

“Sen Allah’ın Resulüsün” şeklinde cevaplar.

Resulullah (a.s.m.), cariyenin efendisine, “Onu azat et (özgürlüğüne kavuştur), çünkü o, bir mü’minedir” buyurur. *(Müslim, Mesâcid 33)*

Zaten toplumumuzda bu çeşit sözleri söyleyenlere baktığımızda, onların belli bir dinî eğitimlerinin ve dinî yaşantılarının olmadığını görürüz. Onların nazarında Allah yukarıda olursa yücedir ve münezzehtir.

* * *

Bir gün Eminönü'nda balıkçı teknelerinin önünden geçerken balıkçıların kendi aralarında yaptıkları bir tartışmaya şahit oldum.

Birisi diğerini bir konuda suçluyor, bağırıp çağırıyordu. Karşı taraf da, hafif kafası dumanlı, kızarıp bozarmış bir halde, "Bak, yukarıda Allah var, ben almadım" deyip duruyordu.

Fakat bu sözler hangi halde, ne durumda söylenmiş olursa olsun hiçbir zaman bir Müslüman'ın ağzından çıkmaması lazım. Çünkü meselenin aslına bakılsa veballi ve sorumluluk gerektiren bir sözdür.

* * *

Diğer yandan "Yukarıda Allah var" denirken, burada anlatılmak istenen, iyi ve güzel şeylerin yukarıda, gökte ve yüksekte olduğudur. Çünkü bütün nimetler, rahmetler, bereketler semadan, gökten ve yukarıdan gelir.

Mekân ve yer, maddî bir varlık için söz konusudur. Mekânı ve maddeyi yaratan ve bir ismi de Nur olan Allah hakkında böyle bir şeyin düşünülmesi mümkün değildir Kaldı ki, varlıklar içinde bile, mekânla sınırlı olmayanlar çoktur. Bunun en yakın misali kendi ruhumuzdur.

Organlarımızın yerleri, mekânları vardır. Bunun için ki, "Midemiz nerededir?" veya "Böbreğimiz nerededir?" gibi sorular sorulabilir. Fakat ruhumuz ve duygularımız hakkında bu tip sorular sorulamaz.

Mesela, "Ruhumuz nerededir; aklımız nerede oturur; sevginin, korkunun mekânları nerelerdir?" şeklinde sorular sorulmaz. Çünkü cevabı yoktur.

İnsan, maddi olan ve mekânla bağlı bulunan bedenini ölçü almak yerine, mekândan bir derece bağımsız olan, ruhlar âlemini, melekleri ve yer çekimi, suyun kaldırması gibi tabiatta var olan kanunları düşünecek olsa böyle bir soruya yer kalmayacaktır.

* * *

Meseleye "Allah'a yakınlık ve uzaklık" noktasından da bakılabilir.

Yüce Allah sonsuz yüceliktedir, fakat her şeye yakındır. Diğer bir deyimle, her şey O'ndan sonsuz derecede uzaktır, fakat O her şeye her şeyden daha yakındır.

Mesela, güneş bize bir gök cismi olarak 150 milyon kilometre kadar uzaktadır, fakat biz elimizdeki aynayı güneşe tutunca güneş avucumuzun içine girer.

Demek ki, biz güneşe mesafe olarak çok uzağız; fakat o ışığıyla, ısısıyla, gönderdiği renk huzmesiyle bize çok yakındır.

Bunun gibi, biz Allah'a çok uzağız, ama Allah bize rahmetiyle,

nimetiyle, nuruyla, bereketiyle çok yakındır.

Bir başka örnek: Rütbesiz bir er, bir generale rütbe bakımından çok uzaktır. Çünkü arada onbaşılıktan yüzbaşılığa ve albaylığa varıncaya kadar bir hayli rütbeler vardır. Fakat general emrinde çalıştırmasıyla bu askere yakındır, çünkü onun komutanıdır.

Bu misalde olduğu gibi, biz de Allah'a sonsuz derecede uzağız, fakat O bize her şeyden yakındır.

Biz kul olarak ve maddî yönümüz açısından uzağız, fakat O bize kudretiyle, ilmiyle, bizi görmesi ve gözetmesiyle, yaşatıp büyütmesiyle yakındır. Kur'an'ın ifadesiyle bize şahdamarımızdan daha yakındır.

* * *

"Yukarıda Allah var" sözünü söyleyen bir Müslüman küfre girer mi, kâfir olur mu?

Bu konuda Bediüzzaman'ın bir cümlesi bizi kurtarıyor.

Bediüzzaman, bir Müslüman'ın böyle bilmeyerek söylediği küfür manasına gelen sözlerden küfre girmeyeceği hakkında diyor ki:

"Bazen kelam küfür görünür, fakat sahibi kâfir olamaz." *(Lem'alar, Söz Basım Yayın, s. 433, 28. Lem'a, 7. Nükte)*

Nitekim bu sözlerin sahibine bunların küfür manasına geldiği söylendiğinde hemen tövbe istiğfarla bu anlamda söylemediğini de heyecanlanarak ifade ediyor.

* * *

“Allah’a Lazımmış ki Öldü!”

ALLAH’A HİÇBİR ŞEY lazım değil. Çünkü Allah’ın hiçbir şeye, hiçbir kimseye ihtiyacı yoktur.

Allah’ın bir ismi de Samed’dir. Allah hiçbir şeye muhtaç değildir, her şey O’na muhtaçtır. Çünkü O yaratıcıdır. Yaratıcı, yarattığı bütün varlıkların ihtiyacını karşılar, neye ihtiyaç duyuyorlarsa onları yerine getirir.

Bütün varlıkların fakir ve Allah’a muhtaç olduklarını bildiren bir âyette açıkça şu noktaya dikkatimiz çekilir:

“Ey insanlar! Hepiniz Allah’a muhtaçsınız. Hiçbir şeye ihtiyacı olmayan ve her türlü övgüye layık olan birisi varsa o da Allah’tır.” *(Fâtır, 35:15)*, “Allah zengin, siz ise muhtaçsınız.” *(Muhammed, 47:38)*

İnsan her haliyle muhtaç... İhtiyacı ebede kadar uzanmış. Bir çiçeği istediği gibi, bir bahçeyi de ister, bir bahçeyi arzu ettiği gibi, bir baharı da arzu eder, hatta Cenneti de en büyük istek listesi olarak dualarının arasına alır.

Bütün bu isteklerini karşılayacak olan, zamanı, sırası gelince verecek olan Allah’tır.

* * *

Diğer yandan Allah için bir insanı yaratmakla bütün insanları yaratmak arasında bir fark olmadığı gibi, bir insanı tekrar diriltmekle bütün insanları tekrar diriltmek arasında da herhangi bir fark söz konusu değildir. Bunun gibi, Allah’ın bir insanı öldürmesiyle, bütün insanları öldürmesi arasında da bir fark olmaz.

Bu açıdan ne bir kişinin ölmesine, ne de bütün insanların ölmesine Allah muhtaç değildir. İnsanın diriltilmesine muhtaç değildir ki, ölmesine muhtaç olsun. Ölümünün ardından insanı yeniden huzuruna alıp cennete veya cehenneme koyma gibi bir şeye de ihtiyacı yoktur.

Zaten Yüce Allah varlıkları muhtaç olduğundan yaratıp öldürmüyor. Onlara ihtiyacı olduğundan yaşatıp daha sonra âhirete almıyor.

Bütün bu işlerdeki asıl gaye ve amaç Allah’ın isimlerinin varlıklar üzerinde tecelli etmesi, görünmesi ve bilinmesidir.

Mesela, Allah’ın bir ismi Muhyî, bir ismi de Mümît’tir. Yani hayatı da O verir, ölümü de... İnsanı yoktan var eder, hayat nimetini verir, sonra da eceli gelince ruhunu alır, ölümü tattırır.

Böylece Allah kendi isim ve sıfatlarını insan üzerinde tecelli ettiriyor, yansıtıyor, insanı isimleri için bir ayna yapıyor.

Derede taşlara çarparak, çağlayarak akan suyun baloncuklarında

güneşin yansıyıp yedi renginin bir an için görünüp tekrar sönmesi gibi...

Güneşin, o suya ve o baloncuklar üzerinde renklerinin görünüp sönmesine ihtiyacı yoktur. Çünkü o dere, o su ve o kabarcıklar olmasa da güneşe herhangi bir eksiklik ve fazlalık gelmez. Güneş onlara muhtaç olduğu için ışığını o kabarcıklar üzerinde yansıtıyor da değildir.

Cenab-ı Hakkın –meselâ– Nur isminin ne güneşe, ne aydınlığa ne de ruha ve manaya ihtiyacı yoktur. Varlıkların yaşaması, hayatta kalması ve varlığını devam ettirmesi için bu isme zaruret derecesinde ihtiyacı vardır.

* * *

Bu misallerden ve örneklemelerden şu gerçek ortaya çıkıyor: Bir insan ölüyorsa, Allah'a lazımmış da ölüyor değildir, Allah o insana muhtaçmış da ona ölüm nimetini veriyor değildir. Kur'an'ın açıkça bildirdiği gibi, "Her milletin bir eceli vardır. Vadeleri eriştiğinde onu ne bir erteleyebilir, ne de öne alabilirler." *(A'raf, 7:34)*

Hayat Allah'ın elinde olduğu gibi, ölüm de Allah'ın elindedir. Ölüm tesadüfî ve rast gele bir olay değildir, kendi kendine gerçekleşen bir vakıa da değildir. Sonsuz bir iradenin ve kudretin elindedir. Ebedi hayata geçiş için, sonsuz yaşamak için Cenab-ı Hakkın insana tattırdığı bir nimettir.

Konu böyle anlaşılmazsa, "Allah'a lazımmış ki ölmüş" gibi sözler düşünülmeden söylenir ki, insanı isyana götürür, günaha sokar; bilerek ve kasıtlı olarak söylenirse imana zarar verir, manevi tehlikelerle yüz yüze bırakır.

* * *

“Cimrilerin Allah’ı…”

AĞZINDAN ÇIKAN sözü ölçüp tartmayan, konuştuklarının nereye vardığını hesap etmeyen, rast gele, düşünmeden cahilce söz edip duran kimselerden bu tür lafları zaman zaman duyarız.

Kendi aklınca, cimrilik derecesini anlattığı kişiye güya “Çok cimri” “Kimseye bir şey koklatmaz”, “Pinti mi, pinti” ve “Fazla cimri” demek istiyor.

Bu söz öyle yanlış, öyle kaba, öyle çirkin ve gereksiz bir söz ki, insan birazcık düşünecek olsa, ne kadar büyük bir hataya düştüğünün farkına hemen varır.

Öncelikle iyi veya kötü bir sıfatı abartırken o sıfatı üzerinde taşıyan kişiye “ilahlık” izafesinde bulunmak, çok tehlikeli, imana ters, inanca aykırı, insanı küfrün kenarına götürecek bir ifade şeklidir.

Bir kere şu veya bu şekilde hiçbir kimseye “uluhiyet, ilahlık ve Allah’lık” verilmez, verilmemeli, böyle bir yanlışa düşülmemelidir. Yüce Allah kendi zatında mukaddes ve münezzehtir. O’nun has ismi olan “Allah” lafz-ı celali hiçbir insanla hiçbir şekilde kullanılmamalıdır.

* * *

Diğer taraftan, cimri bir adamın cimrilik derecesini tarif ederken, Yüce Allah’a cimrilik ithamında bulunuyor. Birisine bir tokat atmaya yeltenirken, yanındakini vurup öldürüyor, bir cinayet işliyor.

Oysa böyle muhtemel hatalara düşmemek için her gün yüzlerce “Sübhanallah” diyoruz, onlarca “Sübhaneke” duasını okuyoruz.

Yani sık sık “Allah’ım, Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Sen her türlü eksiklikten ve noksanlıktan uzaksın ve temizsin” diyoruz. Bu sözlerle Allah’ı takdis ediyoruz, kutsuyoruz, kutsallaştırıyoruz.

Bu söz, bizim için bir tesbih sözü olduğu gibi, aynı zamanda Allah’a olan imanımızın eksiksiz, noksansız dile getirmemizdir, imanımızı sağlam tutmanın bir yoludur. Kendi kendimize, kendi nefsimize bir iman telkinidir. İçimizdeki şeytanın vesvese, şüphe ve desiselerine karşı bir itirazdır, bir red anlamını taşır.

Bir Müslüman’ın böyle sözleri dille ifade etmesi şöyle dursun, kalbine gelse bile hemen Allah’a sığınmalı, kalbinde yer etmesine müsaade etmemelidir.

Çünkü Allah’a cimrilik isnat etmek, –hâşâ– Allah’ı cimrilikle suçlamak, Allah’a “cimri” demek, bir Müslüman’ın şiddetle uzak durması gereken, dolayısıyla imanına aykırı gelen bir sözdür.

* * *

Kur'an bu konuya temas ederken çok enteresan bir olaya dikkat çeker. Bu söz bir Müslüman sözü değil, bir Yahudi sözüdür, Yahudilere ait bir sözdür.

Yahudi milleti yapı itibariyle, yaşantı ve hayat tarzları yönüyle aşırı cimri oldukları, kimseye en ufak bir yardıma yanaşmadıkları, sürekli servet biriktirme gibi bir düşünceye sahip oldukları için kendi huylarını Allah'a yöneltiyorlardı.

"Yahudiler bir de, 'Allah'ın eli sıkıdır' dediler. Elleri bağlansın onu söyleyenlerin, lânet olsun onlara! Allah'ın iki eli de açıktır; nasıl dilerse öyle bağışlar." *(Maide, 5:64)*

Bu âyetin geliş sebebinin ikisi şunlardır:

Mekke'den hicret ederek Medine'ye yerleşen muhacirler, mallarını mülklerini Mekke'de bırakıp geldiklerinden ilk yıllarda fakir ve yoksul durumdaydılar, ihtiyaç içinde bulunuyorlardı. Medine'de yaşayan Yahudiler onların bu durumunu fırsat bilerek fakir Müslümanlarla alay etmek için, "Muhammed'in Allah'ı fakir, eli bağlıdır, onun için onları sıkıntıdan kurtaramıyor" dediler.

Bir başka rivayete göre ise, Yahudiler bir dönem varlık ve bolluk içinde yaşıyorlardı. Halkın en zengini onların arasında bulunuyordu. Fakat daha sonra Allah'a isyanları yüzünden darlığa ve sıkıntıya düştüler. Kendi fakirliklerinden dolayı Allah'ı suçladılar. Finhas bin Azura gibi Yahudilerin elebaşlarından birisi bu söz söylemişti.

* * *

Yine Kur'an'ın işaret ettiği gibi Yahudi ileri gelenleri, "Muhakkak Allah fakirdir, biz ise zenginiz" *(Âl-i İmran, 3:181)* diyerek Allah'a ayrı bir iftirada bulunuyorlardı.

Allah'ın "cimrilik"le, "eli sıkılık"la suçlayanlar, Kur'an diliyle lânete uğruyorlar. Böylece daha dünyada iken Allah'ın gazabına çarpılıyorlar, bir felaketle yüz yüze geliyorlar.

Oysa Allah'a inanan insan, O'nun her ismi, her sıfatı, her fiili ve her icraatıyla sonsuz bir servet ve sonsuz bir cömertlik sahibi olduğunu bilir. Çünkü Allah, Ganiyy-i Mutlak'tır (sonsuz varlık ve nimet sahibidir). Hem de Cevad-ı Mutlak'tır, yani sonsuz bir cûd ve kerem sahibidir. O'nun nimetlerinin haddi hududu yoktur. Kur'an'ın dile getirdiği gibi, yerde ne varsa, gökte ne varsa tamamı Allah'a aittir, O'nun mülkü içine dahildir.

Bu açıdan bir Müslüman konuşurken dikkat etmeli, imanını tehlikeye atmamalı, Allah hakkında konuşurken imanına zarar verici bir duruma düşmemeli ve bir vebal altına girmemelidir.

* * *

“Kahrolsun Şeriat!”

BİR İNSAN böyle bir sözü neden söyler, niçin söyler, hangi niyetle söyler?

Bu sözü söyleyenlerin bir kısmı var ki, ne dine inanır, ne Allah’a; ne Kur’an’a inanır, ne de Peygambere… İslam’a ve dine karşıdır, düşmandır. Böyle bir insan bu sözü inançsızlığından dolayı söyler.

Zaten böyle birisinin yolu da, izi de bellidir. Hiçbir kutsalı yoktur, hiçbir manevî değer tanımaz. Onun gözünde, dini çağrıştıran her şey zararlıdır ve yanlıştır. Böyle düşünenleri kendi ideolojik yapısıyla baş başa bırakalım.

“Kahrolsun şeriat!” diye bağırıp çağıran başka birisi daha vardır ki, o da neyin ne olduğunu bilmeden konuşuyor.

Allah’a, dine, Kur’an’a ve Peygambere inanıyor, inancı var, belki namaz da kılıyordur, oruç da tutuyordur, ama “şeriat”ın siyasî ve ideolojik bir düşünce olduğunu sanıyor, farkına varmadan bu saçma sözleri kullanıyor, bir yerde “uydum kalabalığa” diyerek hareket ediyor.

Oysa şeriatla din aynı anlama gelir, ikisi bir arada kullanılır. Din şeriattır, şeriat da dindir.

“Şeriat” kavramının içinde, imanla ilgili hükümler olduğu gibi, ahlakla, ibadetle ve günlük hayattaki işlerle alakalı hükümler de vardır.

Her şeyden önce şeriatı koyan Allah’tır. Bir diğer ifadeyle, dini gönderen ve dinin sahibi Allah’tır. Onun için Allah’a “Şâri-i Hakiki/gerçek şeriat koyucu” denir.

Zaten Allah’ın, şeriatı koymasının asıl amacı, kullarının sonsuz hayata ve gerçek saadete ulaşmalarıdır. Şeriatın tanımına baktığımızda da aynı gerçekleri görürüz.

* * *

Sözlük anlamıyla şeriat “yol, mezhep, metot, âdet, insanı bir ırmağa, su içilecek bir kaynağa ulaştıran yol” demektir.

Dinî bir terim olarak da, “Allah’ın emir ve yasaklarının toplamı”dır.

Başka bir deyimle, “Kur’an âyetlerine, Allah Resulü’nün (a.s.m.) sünnetine ve İslam âlimlerinin görüş birliği içinde oldukları meselelere dayanan İlahî kanun”lar bütünüdür.

“Şeriat”, İlahî kanunlar bütünü olduğuna göre, tek Şâri/şeriat koyucu Allah’tır. Bunun yanında peygamberler de, şeriatı insanlara haber verdikleri için ayrıca onlar da Şâri olarak anılırlar.

“Şeriat” kelimesi bir terim olarak diğer kanunlar ve dinler için de kullanılabilir. Mesela, “Musa Aleyhisselamın şeriatı” gibi.

Şeriat kelimesinin terim anlamı şu âyete dayanır:

"Sonra seni bu işte apaçık bir şeriat sahibi kıldık. Sen ona uy. Hakkı bilmeyenlerin heva ve heveslerine uyma!" *(Câsiye, 45:18)*

Peygamberimiz Hz. Muhammed'den (a.s.m.) önce de çok sayıda peygamber gelmiştir. Bu peygamberlerin çoğunu Cenab-ı Hak, bir şeriatla/kanunla göndermiştir.

Peygamberimizin getirdiği İslam şeriatı, daha önceki şeriatların bir devamı ve tamamlayıcısı niteliğindedir. Bu mesele Kur'an'da şöyle dile getirilir:

"Allah, dini doğru tutmanız ve onda ayrılığa düşmemeniz hususunda Nuh'a tavsiye ettiği, sana vahyettiğimiz, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiyede bulunduğumuz dinle ilgili hususları size şeriat olarak koydu." *(Şûrâ, 42:13)*

* * *

İslam hukuku kaynakları, şeriatı üç ana bölümde inceler:

İbadetler, muameleler, ceza hukuku.

İbadetler: Allah'ın razı olduğu her çeşit ibadeti içine alır. Özel anlamda ise, âyet ve hadislerde özel şekil ve şartları belirlenen ibadetlerin uygulanması kastedilir. Namaz, oruç, zekât, hac ve kurban İslam'da var olan ve bilinen ibadetlerdir.

Muameleler: İnsanlar arasında medenî, ticarî, ekonomik ve sosyal ilişkileri, insanların devletle ve devletlerin de birbirleriyle münasebetleri bu bölümde yer alır.

İslam dini doğumdan ölüme kadar evlenme, boşanma, nafaka, velayet, vekâlet, vesayet, miras, alış-veriş gibi toplum hayatının ihtiyacı olan tüm medeni muamelelere ve hatta devletler hukukuna ait hükümler getirmiştir.

Ceza hukuku: İslam şeriatının kullanımda olduğu bir İslam ülkesinde, İslam dininin emir ve yasaklarına uymayan, toplumsal düzeni bozmaya çalışan kimselere karşı verilecek bedenî, malî veya caydırıcı bazı cezaî hükümleri kapsar.

İslam şeriatı, esas olarak temelde dört delile dayanır. Bunlar şer'î deliller olarak da anılan "Kitap, sünnet, icmâ ve kıyas"tır.

Kitap: Kur'an'ın içerdiği hükümlerdir.

Sünnet: Son Peygamber Hz. Muhammed'in (a.s.m.) söz ve fiilleridir.

İcmâ: İslam âlimlerinin görüş birliği içinde bulundukları konulardır.

Kıyas: Kur'an ve sünnette hükmü açıkça belirtilmeyen bir meselenin hükmünü, aralarındaki ortak nitelik dolayısıyla, hükmü açıkça belirtilen diğer meseleye göre açıklamaktır.

* * *

İslam şeriatına karşı çıkanları Prof. Dr. Hayrettin Karaman bir sıralamaya tabi tutuyor ve şöyle bir değerlendirme yapıyor:

"Biz Müslüman'ız, İslam'a varız, ama şeriata yokuz, şeriatı kabul etmiyoruz; şeriat Ortaçağ'ın karanlığına dönmektir" diyenler, "Kur'an, sünnet, icma ve kıyas kaynaklarına dayanan İslam'ın bir kısmını kabul ediyoruz, ama bir kısmını kabul etmiyoruz" demiş oluyorlar.

İslam'ın bütününe inanan ve tamamını yaşamaya çalışan mü'minler "salih ve kâmil" Müslümanlardır.

Yine tamamına inanıp bağlayıcı olduğu halde bir kısmını yaşayamayan (ameli, uygulaması eksik, kusurlu olan) mü'minler ise "fâsık, günahkâr" Müslümanlardır; Allah Teala onları dilerse affeder, dilerse cezalandırır.

"İslam'ın bir kısmını (şeriatı) kabul etmem" diyenler, "Onun da dinden olduğunu kabul ediyor, böyle olduğuna inanıyorum, ancak onunla amel etmek istemiyorum" demek istiyorlarsa, günahkâr oluyorlar, "Bu kısmına inanmıyorum, şeriatı dinden saymıyorum" demek istiyorlarsa, İslam'la bağlılık ve aidiyet ilişkilerini kesmiş oluyorlar.

Şeriata karşı çıkanlar, "şeriat istemiyoruz, kahrolsun şeriat!" diyenler, İslam'ın bir kısmını reddediyor, onunla inanç ve yaşama bakımından ilişkilerini kesiyorlar, hatta ona karşı düşmanca cephe alıyorlar. Bu durumda olanların aynı zamanda Müslüman olmaları mümkün ve sahih değildir.

* * *

Şeriat sadece Kur'an hükümleri ve İslamî esaslar değildir. Az önce anlattığımız ve herkesin "şeriat" olarak bildiği bu şeriat, Cenab-ı Hakkın Kelam sıfatına dayanır ve asıl itibariyle oradan gelir.

Bir diğer şeriat daha vardır ki, o da Allah'ın İrade sıfatından gelir ve bu sıfatın tecellisidir. Buna "sünnetullah/tabiat/doğa" tabiri kullanılır.

Mesela, yerin çekim gücü, ateşin yakması, soğuğun üşütmesi, zehirin insanı öldürmesi gibi tabiatta var olan fıtrî kanunlar, kevnî kanunlardır. Bunların yaratıcısı ve işleteni Yüce Allah'tır.

Nasıl ki, Kelam sıfatından gelen kanunlara karşı gelenler belli cezalara uğrayacağı gibi, İrade sıfatından gelen bu kanunlara karşı duranlar da cezasını hemen görürler.

Mesela, bir kimse yüksek bir yerden atlarsa, bacağını ve kafasını kırar. Elini ateşe uzatırsa eli yanar, soğukta durursa üşür, yüzme bilmeden denize girerse boğulur, zehir içerse hayatını kaybeder.

Her iki şeriat için de şöyle müşterek misaller verilebilir. Zehir içerek intihara teşebbüs eden hayatını kaybettiği gibi, intihar etmekle haram işlediği için ayrıca günaha girmiş olur.

İkinci bir misal: Silahını suçsuz bir insana kasten çeken kimse onun

ölümüne sebep olduğu gibi, ayrıca büyük bir günah işlediği için, İslam şeriatı ona kısas cezasını öngörür, onun da aynı şekilde cezalanması hükmünü verir.

* * *

“Kader Utansın!”

KADERİ SUÇLAYAN o kadar söz var ki, saymakla bitmez.

Kendine söz geçiremeyen, kadere taş atar. Kimseyi suçlayamayan, kaderi taşlar. Karşısındakine gücü yetmeyen kadere yüklenir.

Böyle bir kör dövüşüdür gider. Kime vurduğunu bilemez, vurduğu yeri göremez, rast gele hücum eder.

Beceriksizliğini, tembelliğini ve bilgisizliğini kendi üstüne almaz, eline geçen taşı kadere fırlatır, durur.

“Kader utansın” der. Kader ne yapmış ki utansın, kaderin utanacağı neyi vardır? Gerçekten utanması gereken birisi varsa, o da kişinin kendisidir aslında…

Kader bir suç işlememiş, bir hata yapmamış, bir yanlışa girmemiştir. Suçu işleyen, hatayı yapan, yanlışa giren kişinin kendisi; neden kader hatalı olsun?

Geçen zaman içinde daha büyük bir kayba uğramış, daha büyük bir zarar etmiş, daha büyük bir belaya çarpılmışsa, kadere olan kızgınlığının dozunu biraz daha arttırır.

Bu sefer ağzından çıkanı kulağı duymaz halde, söylediği sözlerin nerelere vardığını düşünmez biçimde, açar ağzını, yumar gözünü, Allah muhafaza “kahpe kader” deyiverir.

Bu sözler insanı o kadar boşluğa atar, o kadar uçuruma sürükler ve o kadar sert bir duvara toslatır ki, insanda ne inanç bırakır, ne de iman…

* * *

Gerçekten insanoğlu garip bir varlık, tuhaf bir yaratık. Plânsız, programsız iş yapar, bir işe başlarken başını sonunu düşünmez, ele aldığı işin neye mal olacağını hesaplamaz, kendi eliyle kendini tuzağa düşürür, köşeye sıkışır kalır.

Bu sefer de ağzının dolusuyla, “Kader unuttu beni”, “Gözü çıkası kader, ne istedin benden?” gibi bilir bilmez, ileri geri atar tutar. “Kader kötü bir oyun oynadı” der, fakat kendisi oyunu kuralına göre oynamamıştır.

Bir de serde şairlik varsa, işi daha ileri boyutlara götürür. Alır sazı eline, hem yakınır, hem isyanları oynar.

“Beni bu hallere koyan,
“Kötü kader, zalim kader.
“Gel de bu hayata dayan,
“Kötü kader, zalim kader.”

Kader neden kötü olsun, kader neden sana zulmetsin, neden haksızlık

etsin, neden mağdur etsin? Çünkü kader ne kötüdür, ne de zalimdir.

Bu gereksiz ve yersiz sözlerin hiçbirinin bir Müslüman'ın ağzından çıkmaması lazım… İnanan bir insan böyle sözleri söylememesi gerekir. Söylenmemesi bir tarafa, bu sözlere karşı tavır koymalı, böyle sözlerin toplumda barınmasına, tutunmasına meydan vermemelidir.

Neden mi? Çünkü kader dediğimiz şey bizim dinimiz, imanımız, inancımız ve itikat alanımızdır.

Daha ilk çocukluk yıllarımızda bize ilk öğretilen imanın şartlarından biri de kadere iman etmek değil midir? Hayrın da şerrin de, iyiliğin de kötülüğün de Allah'tan geldiği değil midir?

Kader, Allah'ın bilmesi, her şeyin O'nun bilgisi altında olmasıdır. Allah'ın ezelden ebede kadar meydana gelecek olayların zamanını, yerini ve niteliklerini önceden bilmesi ve takdir etmesidir.

Yani Yüce Allah, olmuş olacak, gelmiş gelecek her ne varsa onları önceden plânlıyor, zamanı gelince de yaratıyor.

* * *

Kader bir ölçüdür, bir miktardır. Bir plandır, bir programdır. Kâinat ve içindekiler, insan ve geleceği her şey Allah'ın takdiri iledir, koyduğu bir ölçüye göredir.

Kur'an diyor ki:

"Allah'ın emri biçilmiş bir kaderdir." *(Ahzab, 33:38)*

"Biz her şeyi bir kaderle yarattık." *(Kamer, 54:49)*

"Hiçbir şey yoktur ki, hazineleri bizim katımızda olmasın. Ama biz onu ancak belirli bir kaderle/miktarla indiririz." *(Hicr, 15:21)*

Kaderin bizimle ilişkisi nasıl gerçekleşiyor? Bizim yetkimiz nereye kadar, yaptığımız işlerde kaderin payı ne kadar?

Allah Teala insanları yaratmış, onlara diğer yaratıklardan farklı olarak akıl, irade ve güç vermiştir. İnsan, aklıyla ve iradesiyle iyi olanı seçecek, kötü olandan sakınacaktır veya tam tersini yapacaktır.

İnsanın bu seçme gücüne cüz'î irade diyoruz. Yani kişisel istek, yapma niyeti, yapma eğilimi demektir.

İnsan bir şeyi yapmak ister, bir şeyi yapmaya niyet eder, birçok seçenek içinden birisini tercih eder, seçer. Allah da, insanın tercih ettiği o şeyi yaratır.

Meselâ, elimizi kaldırmak istedik, indirmek değil de kaldırma tercihini yaptık, işte o anda Allah elimizi kaldırma fiilini yaratıyor.

Çünkü biz kaslarımıza, kanımıza, beynimize, hükmedemiyor, söz geçiremiyoruz. Bu yapma ve yaratma işini Allah yapıyor.

Elimizi kaldırdık ve karşımızdaki adamın suratına bir tokat indirdik.

Tokat vurmayı isteyen kim? İnsan.

Tokadı, adamın suratına indirmeyi yaratan kim? Allah.

Burada sorumlu kim? İnsan.

Yine kolumuzu kaldırdık, karşımızdaki kişinin boynuna attık, ona olan sevgimizi ifade ettik.

Onun boynuna kolumuzu atmayı isteyen kim? Biz.

Kolumuzu karşımızdaki kişinin boynuna atma fiilini yaratan kim? Allah.

Burada sorumlu kim? Biz.

Demek ki, biz ne istiyorsak, hangi işi yapmayı tercih ediyorsak o işi Allah yaratıyor. Ve biz de yapılan işten sorumlu oluyoruz.

İşte Allah'ın bu yaratmasının adı kader programının kaza edilmesi, uygulama alanına konmasıdır.

* * *

Allah kâinatı ve kâinat içinde yaşayan bizleri, bizim bedenimizi, kaşımızı, gözümüzü bir plân içine almıştır. Allah, plânladığı her şeyi zamanı gelince yaratır. Ancak cüz'î irademize bakan kısmını boş bir sayfa olarak elimize vermiştir. O boş sayfayı biz doldururuz. Oraya ne yazmışsak Allah da ona göre yaratır.

Allah dilimizi yaratmış ve dilimize konuşma kabiliyeti de vermiş. Biz kötü söz söylemeyi tercih edince, Allah o kötü söz fiilini yaratıyor ve kötü sözler dilimizden dökülüyor. İyi söz söylemeyi tercih edince de Allah o iyi söz fiilini yaratıyor ve o kötü sözler dilimizden dökülüyor. Kötü söz söyleyince sorumlu biziz, iyi söz söyleyince de sevilen biziz.

* * *

Kader nedir?

Allah'ın dilimize konuşma özelliğini vermesidir. Fakat biz o dili kullanmada sorumluyuz. İyi söz de söylesek, kötü söz de söylesek... İyi söz söyleyince iyi sözü yaratan, kötü söz söyleyince de kötü sözü yaratan Yüce Allah'tır.

Allah insana akıl gibi iyiyi kötüden, güzeli çirkinden, hayrı şerden, doğruyu yanlıştan, faydalıyı zararlıdan, imanı küfürden, cenneti cehennemden ayırt edebilecek irade gibi bir nimet vermiş. Bütün bu birbirine ters olan şeyleri de önüne koymuş ve bunları seçme konusunda insanı serbest bırakmış.

Demiş ki: "Ey kulum, sen hangisini tercih edersen, hangisini yapmak istersen, Ben onu yaratırım."

Kul seçeneklerden birini tercih ediyor, Allah da o fiili, o işi yaratıyor. Niyet edip yapan insan mı sorumlu, yoksa o işi yaratan, var eden Allah mı? Tabii ki, insan… Niye, çünkü isteyen insanın kendisidir.

"Allah isteseydi, ben o kötü işi yapmazdım, o zararlı yolu tercih etmezdim" denmez.

Neden denmez? Çünkü Allah insana akıl ve tercihini kullanma gibi

imkanlar vermiştir. İnsan bunları kullanmakla mükelleftir.

* * *

Çalışmayıp tembel tembel yattın, fakir düştün, perişan oldun, sorumlu kim? Sen.

Güzel bir iş buldun, çalıştın, çabaladın, rahat bir hayat geçiriyorsun, kazançlı kim? Sen.

İşveren ne yaptı? Senin yaptığın tercihler istikametinde seni değerlendirdi, hak ettiğini verdi.

Yepyeni bir araba aldın, dümdüz bir yolda giderken, yoldan çıktın, yolun kenarında duran bir kayaya arabayı çarptın.

Yolu yapanı, biraz sonra gelen trafik polisini, arabayı yapan fabrikayı suçlamaya kalkacak olsan, adama ne derler? Gülerler, değil mi? Çünkü dikkatsiz olduğun için bir tek suçlu varsa, o da sensin.

Bir de "Zaten bu benim kaderimde varmış" deyip de suçu kadere atabilir misin?

Veya yolda giderken, hızını artırdın, biraz sonra önünde seyreden arabaya arkadan vurdun. Biraz sonra trafik polisi geldi, kimi suçlu çıkarır? Seni.

Neden? Çünkü hızlı giden sensin. "Öndeki araba çok yavaş gidiyordu, biraz hızlı gitseydi vurmazdım" diyebilir misin?

Bir de üstüne üstlük, "Ne yapalım kader bu" deyip sorumluluktan kaçabilir misin?

Bir başka örnek: Geldin, viraja çok hızlı bir şekilde girdin, arabayı toparlayamadın ve uçuruma yuvarlandın. Az sıyrıklarla kurtuldun.

Biraz sonra bir adam geldi, dedi ki: "Ben zaten senin böyle yapacağını biliyordum, ben seni yukarıdan gördüm, o hızla virajı alamazdın, mutlaka uçuruma yuvarlanacaktın."

Şimdi kalkıp o adama, "Suçlu sensin, sen benim uçuruma yuvarlanacağımı bildiğin için ben bu kazayı yaptım" diyebilir misin?

Aynen bu misalde olduğu gibi, bir olayın Allah tarafından bilinmesi, bizi o olayın sorumluluğundan kurtarmaz.

* * *

Kader Zulmeder mi?

Zulüm bir hakkın çiğnenmesidir. Kulun ise, Allah'tan isteyeceği hiçbir hakkı yoktur. O, ne vermişse sırf lütfundan vermiştir.

Bize düşen, verilmeyen nimetleri düşünüp isyana yeltenmek değil, verileni hatırlayıp şükretmektir. Eksiklikler, kulun denenmesi içindir. Dünyayı bir imtihan salonuna benzetirsek, hoşa gitmeyen durumlar birer imtihan sorusudur. Kul isyan mı edecek, yoksa verilen nimetlere

şükürle, mahrum kaldığına sabırla mı karşılık verecek, sınava tabi tutuluyor.

Zengin bir tüccar düşünelim. Dükkanına gelen iki fakire, sırf merhametinden dolayı iyilik etmek istiyor. Birine gömlek ve pantolon giydiriyor, diğerine ise, bunlara ilaveten bir ceketle bir palto hediye ediyor. Sadece gömlek ve pantolon alan adam, "Tüccar bana zulmetti, öbür adama fazla verdi" diyebilir mi?

Biz insanlar da bu fakirlere benziyoruz. Yüce Allah, sonsuz merhametiyle, tükenmez hazinesinden hepimize nimetler veriyor.

Vücudumuzu, aklımızı, hayalimizi, soluduğumuz havayı, içtiğimiz suyu, yediğimiz gıdayı yaratan hep O... Bunları biz çalışarak kazanmadık, hak etmedik. O, sırf lütfundan dolayı ikram etti.

Bu kadar nimetlerin karşısında insan nasıl olur da, kaderi suçlayabilir, kadere karşı gelebilir? Böyle yaparsa kadere imanı yıpranmaz mı? Kadere olan inancı zayıflamaz mı? İşi isyana götürürse imanını tehlikeye atmaz mı?

* * *

“Kahpe Felek!”

FELEK, HER NE KADAR “dünya, kader, talih, dehr, asr ve zaman” anlamına gelse de, öteden beri herkesin çattığı bir suç makinesi ve bir şikâyet kutusu olmuş.

Kafası kızan feleği suçlar, canı sıkılan feleğe taş atar. Feleğe hücum, türkülere kadar sıçramış. “Kahpe felek sana n’ettim, n’eyledim” sadece bu sözlerden birisidir.

İnanç noktasında feleğe çatmanın sakıncası ve insanın imanına zarar vermesi, feleğin kader ve dehr (zaman) anlamında kullanıldığı zamandır.

“Dehre sövmeyiniz, çünkü Allah dehirdir” hadisi en çok bilinen hadislerden biridir. *(Müsned, 2:259)*

Sahih-i Buharî’de geçen bir hadis de aynı noktaya dikkatimizi çeker:

“‘Vay şu dehrin mahrumiyet ve hüsranına’ diye sövmeyiniz. Çünkü Allah dehirdir.” *(Buharî, Edeb 101)*

Aynı konuda Buharî’nin rivayet ettiği bir başka hadis de şu mealdedir:

“Allah Teala buyuruyor ki: Âdemoğlu dehre söverek bana eziyet verir. Halbuki Ben dehrim. Her şey Benim elimdedir. Geceyi, gündüzü Ben idare ederim.” *(Buharî, Tefsir 45)*

Görüldüğü gibi, bu konudaki bütün hadislerde “dehr” kavramı geçiyor.

* * *

“Dehr” zaman manasına geldiği gibi, gece ile gündüzün art arda gelmesine de denir.

Asr Suresi’nde Cenâb-ı Allah “asr”a yemin ediyor. Çünkü her şey zaman içerisinde meydana gelir. Zaman, Cenab-ı Hakkın bir memuru olarak öldürmek ve olgunlaştırmak görevini yapar. Zaman kötü olmaz, insanlar kötüleşir. Zira zaman içinde meydana gelen her şey Allah’ın iradesiyle gerçekleşir.

İslam öncesi Cahiliye döneminde Arapların dehre sövmesini ve bu hadisin de bu kötü alışkanlık üzerine söylendiğini açıklayan Bedrüddin Aynî şöyle der:

“İslam öncesi Cahiliye dönemi Araplarının bir kısmı gece ve gündüzün dönmesinden ibaret olan dehre söverlerdi. Çünkü bu insanlar Allah’a inanmaz ve bütün olayları zamana verirlerdi. Yani olayların meydana geldiği gece ve gündüze yüklerlerdi, her şeyin de zamanın emriyle olduğuna inanırlardı. Bunlara Dehriler denirdi.

“İşte Hz. Peygamber’in (a.s.m.) bu hadisteki maksadı, sizden biriniz

zamana sövmesin, çünkü zaman gerçek fail değildir, yapan Allah'tır. Bu musibetleri başınıza getirdiğine inandığınız zaman sövdüğünüzde, Allah'a sövmüş olursunuz. Çünkü musibetleri başınıza getiren zaman değil, Allah'tır. Cenab-ı Hakkın 'Ben zamanım' demesi ise, 'Ben zamanın sahibiyim' anlamındadır." *(Umdetü'l-Kari, 22:202)*

Gerçekten de o dönemde her kötülüğü zamana nispet eden bir grubun var olduğuna, "Bizi ancak zaman öldürür" *(Câsiye, 45:24)* şeklindeki sözlerini anlatan âyet-i kerime işaret ediyor.

Hattâ bu sebeple, zamana nisbeten bunlara "Dehriler" ismi verilmiştir. Bu fikir tarihte de inkârcı cereyanlar arasında "Dehrilik" olarak yer almıştır.

Bunların İslamiyet'ten sonra da tesirleri görülmüştür. İşte bu hadis-i şeriflerde, zamanı gerçek fail telâkki ederek sövmek yasaklanmıştır.

* * *

Yeri gelmişken şu hususu da açıklamakta fayda vardır: Zaman zaman bazı eski âlimler de kitaplarında zamandan şikâyet etmiş, "feleğin kubbesine" taş atmışlardır.

Çünkü bazı kötülükleri gidermeye güçleri yetmemiş, ümitsiz kalınca da zamandan ve felekten şikâyet etmişlerdir. Bunların bu şikâyetleri, zamanı gerçek fail kabul ettiklerinden değil, olayların arzu ve istekleri doğrultusunda yürümediğindendir.

İşte mü'minlerin de felekten şikâyet etmeleri bu yüzdendir. Yoksa inançlarına göre zaman Cenab-ı Hakkın bir mahlûkudur. Bu işleri yapmaya güç yetiremezler. Allah'ı insanlara şikâyet etmeyip zamanı ve ortamı şikâyet ederler. Böylece zaman, haksız tenkitlere karşı, Cenab-ı Hakkın izzetine bir perde olmuş olur. Şikâyetler zamana takılır, kalır; Allah'ın kudretine yapılmaz.

Özetle söylemek gerekirse; Ebu Hüreyre (r.a.) ve diğer râviler tarafından rivayet edilen bu hususta hadis-i şerifler sahihtir. Allah'ın zamanın yaratıcısı olduğuna işaret edilmektedir.

Zamanın yaratıcı kabul edilmesi de yasaklanmaktadır. Âlimler de zamandan sadece şikâyet etmişlerdir. Çünkü Cenab-ı Hakkın yarattığı bir şeye, O'nun hikmetinin cereyan tarzına itiraz etmek, hadis-i şerifin yasaklamasına girer.

* * *

“Fala İnanma, Falsız da Kalma”

BÜTÜN FALCILAR toplansalar, bu sözden daha etkili bir söz bulamazlar. Bu söz hem çok etkili, hem de çok aldatıcı tuzak bir söz…

Ne demek, “fala inanma, falsız da kalma?” Hem inanmayacaksın, hem de falcıya gideceksin, fal açtıracaksın, fala baktıracaksın…

Bugün kenarda, köşede, neredeyse her mahallede çeşitli adlar altında kendilerine birtakım “masum” ve “modern” unvanlar takarak “meslek”lerini icra eden had ve hesaba gelmeyen falcılar kol geziyor.

“Falcılık kadar insan merakını, insan duygusunu istismar eden bir başka yol yoktur” desek, mübalağa etmiş olmayız.

Neredeyse falcıların bilmedikleri bir şey yoktur! Başınıza bir şey mi gelecek, bir beklentiniz mi var, bir yakınınızdan şüphe mi ediyorsunuz, ileride neyle karşılaşacaksınız?

Hepsini, evet hepsini de bilirler! Mutlaka inandırıcı bir şeyler söylerler.

Aslına bakılırsa, bir şey bilip ettikleri de yok. Konuştukları, söyledikleri laf cambazlığından, laf ebeliğinden başka bir şey değil. Yani laf ü güzaf.

Çünkü anlattıklarının ne dinî bir yönü var, ne bilimsel bir tarafı var, ne de akla, mantığa uyan bir ciheti...

Hani “tam takır, kuru bakır” derler ya, işte o cinsten bir şey, falcıların yaptıkları yorumlar, söyleyip durdukları kehanetler…

Bu konuyu Peygamberimiz (a.s.m.) bir tek cümleyle ifade etmiş: “Kâhinler bir şey değildirler.” *(Müslim, Selam 123)* Yani geleceği okuduklarını iddia edenlerin sözleri boş, bir değeri ve bir anlamı yoktur.

* * *

İnanç noktasından bakıldığında fala baktırmak ve fala inanmak o kadar batıl ve tehlikelidir ki, Allah korusun insanı imandan bile çıkarabiliyor.

Bu konudaki birçok hadiste Peygamberimiz (a.s.m.), fal ve benzeri işlemlerin sonucuna inananların “Muhammed’e indirileni inkâr etmiş sayılacağını, bunların cennete giremeyeceklerini, inanmayıp da bu işi yapanların namazlarının kırk gün kabul olmayacağını” haber verir.

Bu hadisler kesin bir tehlikeyi bildirdikleri halde dininde diyanetinde, abdestinde namazında olan kişilerin fala ve falcılara itibar edip onların kapılarını aşındırmaları ne kadar acı ve üzücüdür.

Falcılar gayb ve gelecek hakkında, insanın karakteri ve beklentileri üzerinde ahkâm kesmeye çalışırlar. Oysa geleceğin sahibi Allah’tır.

Geleceği sadece ve sadece Allah bilir. Kur'an bu konuda der ki:

"Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır. Başkası onu bilemez." *(En'am, 6:59)*

"De ki: Allah'tan başka ne göklerde, ne de yerde hiç kimse gaybı bilemez." *(Neml, 27:65)*

"De ki: Ben size, Allah'ın hazineleri benim yanımdadır veya 'Ben gaybı bilirim' demiyorum. Ben ancak bana vahyolunana uyarım." *(En'am, 6:50)*

Cebrail Aleyhisselamın, "Kıyamet ne zaman kopacaktır?" sorusuna Peygamberimiz:

"Bu konuda sorulan, sorandan daha bilgili değildir" diyerek en büyük gelecek olan kıyamet hakkında bu kadar net bir cevap vermiştir. *(Buharî, İman 37)*

Gayb ve gelecek bilgisi Allah'ın elinde olduğuna göre, Allah'ın elçisi dahi Allah bildirmezse bilemeyeceğine, hiçbir İslam âlimi da gayb ve gelecek hakkında konuşmayacağına göre, falcıyı nereye koyarsınız? Yapıp durduklarına bir hak payı, bir inandırıcılık verebilir misiniz?

"Ama falcının dediği bazen çıkıyor" diyenler de yok değildir.

Aynı sözü bir ara bir sahabe de söylemiş, fakat Peygamberimiz ona güzel bir cevap vererek yol göstermiştir.

"Bu söz cinlerindir. Cin bilgiyi kapar da dostunun kulağına tavuğun gıdaklaması gibi gıdaklar. Bu şekilde ona yüz yalandan daha fazlasını karıştırır." *(Müslim, Selam 123)*

* * *

Bütün falcıların doğrudan cinlerle ilişkisi var mı, yok mu, ayrı bir konu, ama falcılık dine, imana aykırı bir uygulama olduğuna ve Peygamberimizin kesin kes reddettiğine göre, olayın şeytanî yönünün olduğu şüphesizdir.

Şeytan da bir cin olduğuna göre, geleceği okuduğu iddiasında bulunan, gaybdan haber vermeye kalkan falcılar şeytanın elinde bir oyuncak haline düşmüşlerdir.

Hadis-i şerif genel bir ölçüyü veriyor. Gerek kâhin, gerekse falcı veya medyum, tarotlar, hatta burçları okuyanlar, kendilerine hangi adı takmış olursa olsunlar, dinin izin vermediği bir konuda konuşuyor, hüküm veriyorlarsa, aynı kategoriye girerler. Söyledikleri bazen tutsa bile, bu yüz tane yalanın arasından çıkan bir doğrudur. Buna doğru demek bile su götürür. Yapanı da, yaptıranı da, inananı da tehlikeye sürükler.

Birer batıl inanç ve hurafe olan falcılığı İslam dini yasaklamasına rağmen, gerek Doğu'da, gerekse Batı'da, dünyanın her yerinde, tarih boyu insanlar kendilerini bu kötü alışkanlıktan kurtaramamışlardır.

İslam öncesi Cahiliye döneminde bazı fal çeşitleri vardı. Kum üzerine bazı çizgiler çizilerek bakılan bir fal türü vardı ki, buna hattü'r-reml

denirdi. Bunun yanında kelime ve isimlerle fal tutma, zarlarla fal açma, astrolojik fallar, koyunun kemiğine, kurbanın ciğerlerine bakarak fal açma, su falı, çay falı, kahve falı, bakla falı, kurşun dökme, tuz falı, balmumu falı, el yazısı falı gibi fal çeşitleri uygulanmıştır.

* * *

Bilim adamları da falcılığın birer huzursuzluk kaynağı olduğunu ifade ederler. Özellikle aile geçimsizliklerinin ve yakın akrabalar arasında düşmanlık tohumlarının ekilmesine sebep oldukların söylüyorlar.

Mesela, Psikiyatri uzmanı Prof. Dr. İlhan Yargıç diyor ki:

"Falcılar, genellikle benzer söylemleri kullanır. Kadının kocasıyla sorunu vardır, problem aslında konuşulsa çözülebilecektir. Fakat falcı, birisinin kendisine büyü yaptığını söyler. Bu durumda kadın, tüm aile fertlerine karşı düşmanca tavır besler. Gerçekte böyle bir şey olmamasına rağmen, kehanet kendini kanıtlar ve aile ilişkileri kopar."

Bir medyumcunun itirafı da dikkat çekici, diyor ki:

"Medyumluk popüler olunca bunu hobi olarak yapanlar işi ticarete döktü. İyi kötü fark etmiyor. Toplumun ruh sağlığı gerçek anlamda tehlike altında; çünkü medet bulmak için gidilen kişilerin birçoğunun kendisi problemli. Bu işi yapanların çoğunun ruh sağlığı bozuk." *(Aksiyon Dergisi, Sayı: 533)*

Asıl kaynağı batıl din ve inançlar olan falın dinle, imanla, Kur'an ve İslam'la uzaktan yakından bir ilgisi ve alakası yoktur.

İnanan bir insan böyle batıl şeylerle aklını, kalbini ve imanını tehlikeye atmamalı, her şeyin Allah'ın elinde olduğuna inanmalı, Rabbine itimat edip güvenmeli, dua ederek O'na yalvarmalı, kadere olan inancını sağlam tutmalıdır.

* * *

“Azrail Suratlı Adam!”

AZRAİL ALEYHİSSELAMI suçlayan, ona hücum eden, ona saldıran o kadar fazla söz var ki, saymakla bitmez, yazmakla tükenmez.

Özellikle gazetelerde, TV haber bültenlerinde bir ölüm haberini verirken hemen suçlu bulunur ve Hz. Azrail’e hücuma geçilir.

İşte bu sözlerden ilk anda akla gelenlerden bazıları:

“Azrail’e kaptırmadı”, “Azrail fırsatı kaçırmadı”, “Azrail’in elinden ana kucağına döndü”, “Polis Azrail’e yol mu verdi”, “Aile arasına Azrail daldı”, “Azrail’e dokuz kez çalım atan Tolga’nın yeni unvanı: Azrail’i kandıran çocuk...”

Bunlar yetmezmiş gibi, bir de zalim, cani ve tehlikeli birisini tarif ederken yahut sevmediği bir adamı anlatırken yine Hz. Azrail’e benzetilir ve “Azrail suratlı adam”, “Bakışın Azrail gibi” gibi cümleler söylenir.

* * *

“Azrail” kim? Nasıl bir varlık? Nasıl iş görür, verilen görevi yaparken nasıl hareket eder? Emir altında mı hareket eder, yoksa kendi başına buyruk mu çalışır?

“Azrail”in melek olmadığını bilmeyen var mı? Azrail Aleyhisselam bir melek, hem de en büyük meleklerden birisi. Hamele-i Arş olarak bilinen Arş-ı Âla’yı taşıyan dört meleğin arasında yer alıyor.

Melek kelimesi, insanın içini açar, gönlünü okşar, ruha bir sevinç ve ferahlık verir.

Hani biz, sevimli, tatlı, şirin, güzel ve masum bir kız çocuğunu severken meleğe benzetir de, kısaca “melek” deriz ya!

Bir de herkesin yardımına koşan, hiçbir karşılık beklemeden insanlara iyilik yapan birisine “melek gibi insan” dediğimiz gibi...

Gün olur, kimseye zararı dokunmayan, sessiz sakin, kendi halinde, herkesle iyi geçinen, tatlı dilli, güler yüzlü bir tanığımızı anlatırken de meleğe benzetiriz.

Azrail de bir melek... Bütün melekler gibi nurdan bir varlık, nurdan yaratılmış görevli bir kul…

* * *

Melekler Allah’ın elçisidir, kendi başlarına iş yapmazlar, başlarına buyruk hareket etmezler, emir altında çalışırlar, Allah onlara hangi görevi vermişse onu yaparlar.

Kur’an, melekleri anlatırken, onların hiçbir şekilde Allah’a isyan

etmediklerini, verilen emri anında yerine getirdiklerini bildirir. *(Tahrim, 66:6)*

Hz. Azrail'i anlatırken de, "Sizin için görevlendirilen ölüm meleği, canınızı alır, sonra da Rabbinize döndürülürsünüz" *(Secde, 32:11)* şeklinde tarif ederek Azrail'in görevini tanımlar.

Yani işin Türkçesi, Hz. Azrail sadece kendine verilen görevi yapar. Allah adına çalışır, O'nun namına iş görür.

Ne kadar benzer, örnek ne kadar yerine oturur, belki tartışma götürür, ancak misal vermek gerekirse, güvenlik güçleri devlet adına hareket eder, devletin ve kanunların kendine verdiği yetkiye göre davranır.

Polis bazı yerlere girmemize izin vermez, engellerse polisi suçlayabilir miyiz?

Toplumsal bir olayda bir anda suçlu suçsuz demeden herkesi toplar götürür. Daha sonra suçsuzları serbest bırakır, suçluları nezarete alır. Kendi adına iş yapmadığı, sadece aldığı emri yerine getirdiği için kimse karşı çıkmaz, herkes sonucu bekler.

Güvenlik güçlerine karşı gelemiyor, polisi suçlayamıyor, onu kötü göstermeye, gözden düşürmeye çalışamıyorsak; aynı şekilde, bütün melekler gibi Allah'tan aldığı görevi yerine getiren Hz. Azrail'i de kötü göstermeye, çirkin tanıtmaya, görevinden dolayı suçlamaya hiç mi, hiç hakkımız yoktur.

* * *

Bir kere Azrail'i böyle olur olmaz, yerli yersiz sözlerle hücuma geçmek imana da aykırı bir davranıştır. Çünkü bir Müslüman olarak inanmamız gereken, inanılması farz olan altı iman şartlarından biri de meleklere imandır.

Bir Müslüman inandığı şeyleri hiç kötüler mi, ona hakaret eder mi, aleyhinde konuşur mu, dil uzatır mı?

Mesela, Allah'a, kitaplara, peygamberlere, ahiret gününe dil uzatmak insanı imandan uzaklaştırır, imanını kaybettirir.

"Hayır efendim, bizim meleklere bir şey dediğimiz yok. Rahmet meleklerine ne diyebiliriz? Fakat Azrail bizi öldürüyor, en çok sevdiğim insanların canını alıyor. Canımız acıdığı için ondan korkuyoruz, onu sevemiyoruz" demek ne kadar doğrudur?

* * *

Her şeyden önce, iman edilmesi gereken diğer meselelerde olduğu gibi, meleklere imanda da bir ayırım yapamayız, birini diğerinden ayırt edemeyiz; hepsini aynı şekilde görürüz, severiz, hepsine aynı şekilde iman ederiz. Çünkü iman bir bütündür, birbirinden ayrılmaz, parçalanmaz.

Bakara Suresi'nin son âyetlerinde, "Biz peygamberler arasında bir ayırım gözetmeyiz" dendiği gibi, yani Hz. Muhammed'e (a.s.m.) inandığımız gibi, Hz. İsa'ya, Hz. Musa'ya, Hz. Davud'a ve bütün peygamberlere aynı şekilde inanırız.

Bunun gibi, dört büyük meleklerden Hz. Cebrail'e, Mikail'e ve İsrafil'e ne kadar iman ediyor, inanıyorsak, Hz. Azrail'e de aynı şekilde inanırız. Yaptıklarından, ettiklerinden, üstlendiği görevlerden dolayı onları suçlayamayız.

Mesela, dünyanın sonu olan kıyametin kopmasında sura ilk üfleyecek olan Hz. İsrafil'dir. Şimdi, İsrafil bu görevi yapıyor, dünyanın sonunu hazırlıyor diye onu zulümle, haksızlıkla mı suçlayalım?

* * *

Söz buraya gelmişken, Azrail bir melekse, nurdan yaratılmış bir varlıksa, görevini yapıyorsa, ona kızmak değil, onu suçlamak değil, onu sevmek, onunla dost olmak lazım.

Şuâlar'da bu konuya açıklık getirirken Bediüzzaman der ki:

"Bir gün bir duada, 'Yâ Rabbi! Cebrail, Mikail, İsrafil, Azrail hürmetlerine ve şefaatlerine, beni cin ve insin (insanların) şerlerinden muhafaza eyle!' mealindeki duayı dediğim zaman, herkesi titreten ve dehşet veren Azrail namını zikrettiğim vakit, gayet tatlı ve tesellidâr (teselli veren) ve sevimli bir halet hissettim, 'Elhamdülillâh' dedim, Azrail'i cidden sevmeye başladım.

"Çünkü insanın en kıymetli ve üstünde titrediği malı, onun ruhudur. Onu zâyi olmaktan ve fenadan ve başıboşluktan muhafaza etmek için kuvvetli ve emin bir ele teslimin derin bir sevinç verdiğini kat'î hissettim."

Yani hiç kimseye emanet edemeyeceğimiz, teslim etmeye yanaşmadığımız ve devamlı üzerinde titrediğimiz ruhumuzu bir melek olan Hz. Azrail gibi Allah'ın çok emin ve güvenilir bir elçisinden başkasına teslim edemeyiz.

Ölüm vakti gelmediği, eceli sona ermediği için ölmeyenlerin "Azrail'i atlattı", "Azrail'e çelme taktı" gibi sözlerin hiçbir anlamı ve kıymeti yoktur. Bu sözler çok yanlış ve gereksiz sözlerdir.

Azrail'in gelip de geri döndüğü, üstlendiği görevi yapmadan çekip gittiği hiçbir zaman vaki değildir ve olmamıştır.

Allah'a en yakın ve Allah'ın birer elçisi olan peygamberlerde bile böyle bir istisna söz konusu değildir.

* * *

Peygamberimiz son anlarını yaşıyordu. Bu esnada Hz. Cebrail, Azrail ile birlikte geldi. Efendimizin halini hatırını sordu. Sonra da:

“Ölüm meleği içeri girmek için izninizi ister” dedi.

Peygamberimiz müsaade edince Azrail içeri girdi, Efendimizin önüne oturdu.

“Ey Allah’ın Resulü!” dedi, “Yüce Allah, senin her emrine itaat etmemi bana emretti. İstersen ruhunu alacağım, istersen sana bırakacağım.”

Peygamberimiz, Hz. Cebrail’e baktı. O da:

“Ey Allah’ın Resulü, Mele-i Âlâ sizi beklemektedir” dedi.

Bunun üzerine Peygamberimiz:

“Ya Azrail gel, görevini yerine getir” dedi ve ruhunu teslim etti.

Demek ki, Azrail görevi aldığı anda, karşısındaki Allah’ın en çok sevdiği ve en mükemmel insan olan Peygamberimiz bile olsa geri dönmüyor. Oysa Yüce Allah, kararı Peygamberimize bırakmıştı.

Peygamberler için böyle bir şey söz konusu değilse, başka birisi için olması mümkün mü?

Âyetin ifadesiyle, “Onların ecelleri geldiğinde, onu ne bir an geri bırakabilirler, ne de öne alabilirler.” *(Nahl, 16:61)*

Çünkü ölüm tesadüfe bağlı bir olay değil, kendiliğinden gerçekleşen bir mesele hiç değildir. Onun vaktini, zamanını doğrudan doğruya Allah belirler.

Çünkü hayatı da O vermiştir, ölümü de O verecektir. O’nun bir ismi “Hayy”dir, hayatı verendir. Bir ismi de “Mümît”, ölümü yaratandır.

Bu zamana kadar hiçbir kimse ölümden yakasını kurtaramamış, ölümden kaçamamış ve ölümü yenememiştir, dünyada alacağı nefesi tükenince o büyük hakikate teslim olmuştur.

* * *

Ayrıca ölüm bir yokluk, bir hiçlik, bir kayboluş değil ki, ondan korkalım ve ürkelim…

Her şeyden önce ölüm çok çirkin, çok kötü, çok korkunç ve dehşetli bir olay da değildir.

Ölüm, bir geçiştir, fani hayattan sonsuz hayata bir geçiş...

Sonsuz yaşamak isteyen herkesin aralaması gereken bir tül perdedir.

Yaratılışı gereği sonsuzluğu, ebediyeti ve ölümsüzlüğü isteyen her insanın içinde var olan bir olgudur.

Ama ölüm ne zaman, nerede, kaç yaşında? Bu konuda hiç kimsenin bilgisi yok. Böyle bir bilgi kimseye verilmemiş. Hâdise, ölümü yaratan tarafından gizli tutulmuştur.

Çünkü ölüm, her yaşta, her başta, her an ve her zaman yüz yüze gelebileceğimiz bir gerçektir. Hatta hayattan daha açık ve büyük bir gerçektir.

Cahit Sıtkı’nın dediği gibi,

“Kim bilir, nerede, nasıl, kaç yaşında?

“Bir namazlık saltanatın olacak,
“Taht misâli o mûsâlla taşında.”

Necip Fazıl da der ki:

“Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber...
“Hiç güzel olmasaydı ölür müydü Peygamber?”

Ölüm bir yok oluş, bir hiçlik, bir kayboluş, bir bitiş ve tükeniş değil. Bir daha dönmemek üzere ayrılık, hiçbir şekilde buluşmamak ve görüşmemek üzere bir gidiş ve çıkış hiç değildir.

Ölüm ötesine inanan bir insan için ölüm, yeni ve taze, bâki ve ebedi bir âleme varıştır.

“O demde ki, perdeler kalkar, perdeler iner,
“Azrail’e ‘Hoş geldin’ diyebilmekte hüner.”

* * *

“Nuh Der, Peygamber Demez!”

İŞTE SİZE inanca tuzak olarak kurulmuş deyimlerden biri daha...

Bu cümle ne anlama gelir, neyi ifade eder, ucu nereye kadar dokunur, bizden neler alır götürür, hiçbir şekilde düşünülmeden söylenip durur.

Güya sözünde direnen, inatçı, ikna olmaya yanaşmayan kişiler anlatılmak istenir bu sözle…

Bugünkü konuşma ve yazı dilinde kullanılan cümlelerden bazıları.

Bu ifadeleri sadece bir örnek olması bakımından buraya alıyoruz:

“Dünyayı karşısına alır da, Nuh der, Peygamber demez.”

“Bir defa bir şeye inanmışsa, Nuh der, peygamber demez, bunlardan vazgeçmez.”

“Nuh der, Peygamber demez; düşüncelerinde sonuna kadar direnir, hiçbir etki ve zorlama ile değiştirmez.”

“Karşısına tüm geçerli kanıtlar dikilse de, Nuh der, peygamber demez.”

“Aklına, gönlüne yatmayan bir iş oldu mu, dünya dursa, Nuh der, peygamber demezdi.”

“Papaz efendi, Nuh der, peygamber demez.”

Her bir cümlenin ayrı bir çağrışımı ve anlamı var, ama hepsinde de aynı sakıncalı ifadeler yer alıyor.

“Der” ile “demez” kelimelerini kaldırdığınız zaman, geride “Nuh Peygamber” kalıyor ki, en sağlam ve en doğru cümle budur.

Çünkü Nuh Aleyhisselam, Allah’ın gönderdiği ve Kur’an’da anlatılan 25 peygamberden birisidir ve Kur’an’ın da bir suresinin ismidir.

* * *

Hz. Nuh, 950 sene gibi uzun bir süre, hiç durup dinlenmeden, büyük bir azim ve gayretle insanları imana çağırmasıyla meşhur bir peygamberdir.

Pek çok musibete uğramış, sayısız çileler çekmiş, akla hayale gelmedik felaket ve âfetlerle karşılaşmış ve ismi Kur’an’da 40 defa geçmiş, “Tufan”dan sonra yaşamış olması hasebiyle de insanlığın ikinci atası olarak bilinen bir peygamberdir.

Böyle yüce bir peygamberin “adı”yla “peygamber”liğini ayrı ayrı yazıp söylemek; adını ayrı, peygamberliğini ayrı değerlendirmek, her şeyden önce büyük bir hata ve göz yumulamayacak bir yanlıştır.

Çünkü hiçbir peygamberin peygamberliği mü’minlerin arasında tartışmaya açılmaz, tartışılamaz da... İnanan bir insan, gerçek bir Müslüman, hiçbir peygamberi diğerinden ayıramaz, ayrı düşünemez. Birisine inandığı gibi hepsine de inanır.

Bakara Suresi'nde bildirildiği gibi, "Peygamber, Allah'tan kendisini indirilene iman etti; mü'minler de iman ettiler. Onlardan her biri Allah'a meleklerine, kitaplarına ve peygamberlerine iman etti. Allah'ın elçilerini birbirinden ayırt etmeyiz (Onlardan birine nasıl iman ediyorsak, diğerlerine de öyle inanırız)." *(Bakara, 2:285)*

* * *

"Nuh der, peygamber demez" sözü söylendiği zaman, Nuh Aleyhisselamın peygamberliği "dile dolanıyor", Allah'ın bir peygamberine dolaylı olarak da olsa dil uzatılıyor, peygamberlik kurumu bir derece hafife alınıyor.

Oysa az önceki ayette de ifade edildiği gibi, peygamberlere iman, iman esaslarından, imanın şartlarından biridir. İmanın şartlarından birine inanan, diğerlerine de inanmış olur. Birini kabul etmeyen, diğerlerini de kabul etmemiş, inanmamış sayılıyor.

Bu açıdan Nuh Aleyhisselam hakkında söylenen böyle "gereksiz" bir söz, diğer peygamberleri de rencide etmiş, diğer iman esaslarını da zedelemiş olur.

* * *

Bu sözü kullananlar, "Bizim öyle kötü bir niyetimiz yok, biz Nuh Aleyhisselam gibi Allah'ın elçisine bir hakaret etmek için bu sözü söylemiyoruz. Sadece bir deyim olarak kullanıyoruz" diyebilirler, fakat insanı ağzından çıkan sözler bağlar ve sorumlu tutar. Niyetiniz ne kadar hâlis ve sağlam da olsa, ağzınızdan çıkan sözler inancınızı rencide ediyorsa, hangi sebep olursa olsun kullanmak doğru değildir.

Zira insan bazen bilerek imanını tehlikeye sokar, bazen de bilgisizliğinden, farkına varmadan, başını sonunu düşünmeden sarf ettiği sözler dolayısıyla imanını zayıflatabilir.

Günlük hayatta ve ticarî işlerde insanlar ağızlarından çıkan sözlere göre değerlendirmeye tabi tutuluyorlar. Söylediğiniz bir söz doğrudan veya dolaylı olarak karşı tarafı rahatsız ediyorsa, "Ben öyle söylemek istememiştim, ben iyi niyetle söylemiştim" diyebilir misiniz, bu sözlerle muhatabınızı ikna edebilir misiniz?

Bunun için bir deyim de olsa, söylenen sözlerin imana ve inanca aykırı olmamasına dikkat etmemiz, kendi elimizle kendi inancımızı dilimize dolamamamız gerekir.

Bu tür sözleri başkalarının kullanması bizi sorumluluktan çıkarmaz, "Herkes söylüyor, ben de söylesem ne olur" deyip bir bahaneye sığınmak doğru değildir.

* * *

“Ne Günah İşledim ki Tövbe Edeyim?”

PEYGAMBERLER HARİÇ her insan günah işleyebilir. Peygamberleri de Allah özel olarak koruduğu için onlarda günah işleme kabiliyeti ve imkânı yoktur.

Bunun için günahsız insan olmaz. Herkes az veya çok, şu veya bu şekilde günah işleyebilir, hataya düşebilir. Bunun için hiç kimse kendini günahsız görmemeli, hatasız kabul etmemelidir.

Kişinin kendini günahsız görmesi büyük bir hatadır. “Ne günah işledim” demek de çok yanlış bir sözdür.

Peygamberimiz bir hadislerinde “Her insan hata işler, ama hata işleyenlerin en hayırlısı çok tövbe edenlerdir” *(Tirmizî, Kıyame 49)* buyururlar. Buna göre hiç kimse günahlardan korunmuş değildir, “Ben günah işleyemem” diyemez.

Şayet insanoğlu melek gibi günah işlemeyen bir yapıda olsaydı, yok edilecekti, sonra Allah başka bir tür varlık yaratacaktı, onlar günah işlemeye yatkın bir özellik taşıyacaklardı, Allah da onları bağışlayacaktı.

Yani “bağışlayan, affeden” anlamına gelen Ğafûr ve Ğaffâr gibi Allah’ın isimlerinin tecelli etmesi için mutlak surette günah işleyip de tövbe eden bir canlı türünün bulunması gerekiyordu. Bunun için insan yaratılmıştır.

Bu gerçeği Peygamberimiz dile getirirken buyuruyorlar ki:

“Nefsim kudret elinde olan Zât’a yemin ederim ki, eğer siz hiç günah işlemeseniz, Allah sizi toptan helâk eder; sonra günah işleyen, arkadan da bağışlanmasını isteyen bir kavim yaratır ve onları bağışlardı.” *(Müslim, Tövbe 9)*

Dolayısıyla günah işlemek insanî bir zaaftır, bir başka açıdan insanî bir özelliktir.

* * *

Asıl itibariyle günahlar ve hatalar insana tövbe etme şuurunu vermeli, tövbe bilincini aşılamalı. Çünkü tövbe etmek insanı Allah’a yaklaştırır. Bu açıdan tövbe başlı başına bir ibadettir ve bir kulluk görevidir.

“Muhakkak ki, Allah çok çok tövbe edenleri ve temizlenenleri sever” *(Bakara, 2:222)* mealindeki Kur’an gerçeği bizi hem tövbeye teşvik ediyor, hem de bu yolla temizlenme yolunu gösteriyor.

Tövbe insanı Allah’a yaklaştırdığı gibi, Allah’ın sevgisine ulaştırır,

tövbekâr mü'min Allah'ın sevdikleri arasında yer alır. Peygamberimizin dile getirdiği gibi:

"Şüphesiz tekrar tekrar günah işlediği halde üst üste tövbe eden kulunu Allah sever." *(Müsned, 1:80)*

Ayrıca insan işlediği günah vesilesiyle şeytanın ve nefsinin şerrinden Allah'a daha ciddi olarak sığındığı ve günahı terk edip ihlaslı bir şekilde yöneldiği için manevî bir yükselişe de geçebilir. Kur'an bu hususu "günahların sevaba dönüştürülmesi" şeklinde anlatır.

"Ancak tövbe eden ve güzel işler yapanlar bundan müstesnadır. Allah onların günahlarını silip yerlerine iyilikler verir. Allah çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir." *(Furkan, 25:70)*

Bundan dolayıdır ki Cenab-ı Hak, suçlarını ve günahlarını itiraf eden, pişmanlık duyan ve o günahlara dönmeme azminde olan insanların hem günahlarını bağışlıyor, hem de günahların yerini sevapla dolduruyor, böylece günah yerini sevaba bırakıyor, günah sevapla yer değiştiriyor.

* * *

Tövbe ve istiğfar Allah'ın bir emri ve Kur'an'ın bir tavsiyesidir. Bazı âyetlerde "Allah'tan bağışlanmanızı dileyin, sonra da Allah'a tövbe edin" buyurulur.

Demek ki, tövbe etmek için mutlaka günah işleme şartı yoktur.

Bu açıdan tövbe etmek, Kur'an okumak gibi, tesbih ve tekbir getirmek gibi, dua etmek gibi başlı başına bir zikir türüdür.

"Estağfirullâhe'l-azîm ve etûbü ileyh" gibi, "Yüce Allah'tan günahlarımın bağışlamasını dilerim ve O'na tövbe ederim" gibi tövbe ve istiğfar cümleleri birer hadis olduğu gibi, aynı zaman da Peygamberimizin bize öğrettiği bir yalvarış ve yakarış biçimidir.

Hatta tövbe ve istiğfar manevî bir aşıdır, günah çukuruna düşmemek için önemli bir tedbirdir, şeytanın vesveselerine karşı koruyucu bir ilaçtır. Hatta bir zırh ve çelik yelek olarak görmek de mümkündür.

Çünkü tövbeyi ve istiğfarı dilinden düşürmeyen, sık sık İlahî dergâha sığınan hiçbir kulun elini Allah boş çevirmez, sürekli himayesi altına alır, özel koruması altında tutar.

* * *

Ancak kişinin kendini günahsız görmesi, günahını kabul etmemesi, reddetmesi, şeytanın bir oyunu ve tuzağıdır. Çünkü şeytanın en büyük desiselerinden biri de, kendini kendisine tabi olanlara inkâr ettirmesidir.

Şeytanın varlığını kabul etmeyen, ona kulak veren, günahları tatlı ve şirin olarak gören insan, zaman içinde günahlarını görmez olur, günahları normal karşılar, zaman içinde de "herkes yapıyor, ben yaparsam ne olur?" gibi bahanelere sığınır. Böylece şeytana maskara

olur, şeytanın oyuncağı haline gelir.

Bu ve benzeri tehlikelerden korunmak ve uzak durabilmek için, tövbe ve istiğfarı bir ibadet bütünlüğü içinde görüp sürekli kalbi ve dili tövbeyle süslemek gerekir.

Bütün bunlarla birlikte hiçbir şekilde günahları küçük görmemeli, basite almamalıdır. Çünkü nefsine uyarak günahlara giren kimse öyle tehlikelerle karşı karşıya kalırlar ki, Allah korusun, zaman içinde imanını bile kaybedecek duruma gelebilir.

Çünkü günah kalbe işleyip siyahlandıra siyahlandıra iman nurunu çıkarıncaya kadar katılaştırır.

Her bir günah içinde küfre gidecek bir yol vardır. O günah istiğfarla çabuk imha edilmezse kurt değil, belki manevî bir yılan olarak kalbi ısırır.

* * *

“Sünnetin Yeri mi Şimdi, O Eskidenmiş!”

“GEÇ ONLARI, sen hangi asırda yaşıyorsun?”, “Onlar Arap toplumunda var olan şeyler”, “Onlar çoktan geçmiş şeyler”, “Sen şimdiye gel, bugün Modern bir toplumdayız” gibi benzeri sözler sünneti hafife almak, Peygamberimize karşı bir tavır içinde olmak, İslamî âdet ve alışkanlıkları toplum hayatından kaldırmaya, uzaklaştırmaya, unutturmaya yönelik bir yaklaşım şeklidir.

Öncelikle sünnet nedir, ne değildir, ne anlama gelir ve ne demektir?

Her şeyden önce sünnet, Peygamberimizin takip ettiği yoldur. Peygamberimizin İslam’ı yaşayış ve uygulayış biçimidir ve hayat tarzıdır.

Sünnet, Peygamberimizin ne zaman, nasıl hareket ettiğini gösteren bir metottur. Peygamberimizin izinden gitmektir, onu taklit etmek, onun gibi yaşamaya çalışmaktır.

Başka bir ifadeyle sünnetin içeriği şöyledir:

Peygamberimiz, İslam’ı nasıl anlatmış, nasıl yaşamıştır? Kur’an’ı nasıl okumuş, nasıl hayatına geçirmiştir? Nasıl namaz kılmış, nasıl oruç tutmuş, nasıl zekât vermiştir? Nasıl dua etmiş, Allah’ı nasıl zikretmiş, O’na nasıl şükretmiştir?

Resulullah Efendimiz nasıl konuşmuş, neleri konuşmuş, nerede susmuş? Nasıl yemek yemiş, nasıl su içmiş, nasıl oturmuş, nasıl yatmış, nasıl kalkmış? İnsanlarla ilişkileri nasıl olmuş, dünyayı nasıl görmüş, nasıl değerlendirmiştir?

İşte bunlara benzer soruların cevabıdır sünnetin içeriği…

Demek ki, sünnet, bir pusuladır, bir haritadır, bir kılavuzdur, bir yol göstericidir, bir rehberdir. Bunun için sünnet bilinmeden yola çıkılmaz.

* * *

Bir hadis-i şerifte, “Ümmetimin bozulmaya yüz tuttuğu bir zamanda kim benim sünnetime tutunursa yüz şehidin sevabını kazanabilir” buyuruluyor. *(et-Tergib ve’t-Terhib, 1:41)*

Ümmetin bozulmaya yüz tutması, günahların açıkça işlenmesidir, çekinmeden haramlara girilmesidir, utanıp sıkılmadan edep ve ahlak dışı davranışların sergilenmesidir, Allah’ın emir ve yasaklarının göz göre göre çiğnenmesidir, sünnete ters düşen bir hayatın teşvik edilmesidir, sünnetin yerini bid’atların almasıdır.

Bid’at, sünnetin terk edilip, onun yerine konan İslam’a aykırı

davranışlar, alışkanlıklar, kurallar ve işlerdir.

Peygamberimiz bid'at hakkında da şöyle buyuruyor:

"Her bid'at dalalettir, sapkınlıktır. Her dalalet ve sapkınlık da cehennem ateşindedir." *(Müslim, Cum'a 43)*

Yani, İslam tamamlanmıştır ve hiçbir eksikliği kalmamıştır, bütün kuralları da Peygamberimiz tarafından tespit edilmiştir.

Bunun için İslam'ı ve sünneti eksik ve noksan görerek, İslam'a yeni şeyler eklemek, bid'atlar katmak dalalettir ve sapkınlıktır.

Bu açıdan "O eskidenmiş", "Hangi çağda yaşıyoruz?", "Şimdi medeni olmak lazım", "Uygarca yaşamak gerek" gibi bahanelerle ve ileri sürülen gerekçelerle sünnetin "modasının geçtiğini" söyleyip durmak, dinin ikinci kaynağına dil uzatmaktan başka bir şey değildir.

Mesela, yemek ve sofra adabında pek çok sünnet vardır. Yemeğe Besmele ile başlamak, sağ elle yemek, önünden yemek gibi sünnetler birer Peygamber âdetidir ve içlerinde pek çok hikmet ve faydalar vardır. Hem işlenmesiyle büyük bir sevap vardır, hem de sağlık açısından insan bedenine çok faydası vardır.

Bu sünnetleri küçümser, tenkit eder veya reddeder anlamında konuşmak ve dile dolamak, uygulama esnasında da bile bile aksini yapmak, mesela sol elle yiyip içmeye devam etmek, Batı âdet ve geleneklerine uymak sünnete karşı bir saygısızlıktır.

* * *

Bediüzzaman Hazretlerinin anlatımıyla, "Sünnete ittibâ etmeyen, tembellik ederse hasâret-i azîme, ehemmiyetsiz görürse cinayet-i azîme, tekzibini işmam eden tenkit ise dalâlet-i azîmedir."

Yani sünnete uymayan bir kişi tembellik ederse büyük bir kayıp içine girer. Sünneti önemsiz görürse, büyük bir cinayet işlemiş olur. Sünneti yalanlamaya kalkışır, tenkit ederse bu sefer de büyük sapkınlığa düşmüş olur.

Çünkü Kur'an, Allah'a itaatle Resulullah'a itaat etmeyi, Allah'ın emrini yerine getirmekle Peygamberimizin sünnetine uymayı aynı kategoride değerlendiriyor. Bir âyette de, "Allah Resulü size neyi emretmişse onu yapın, sizi neden yasaklamışsa ondan uzak durun" *(Haşr, 59:7)* buyuruluyor. Bu açıdan sünnetin kaynağı Kur'an'dır.

"O peygamber kendi istek ve arzusu istikametinde konuşmaz, onun söyledikleri kendisine vahyedilenden başka bir şey değildir." *(Necm, 53:3-4)*

Bunun için her türlü günahın serbestçe işlendiği ortamlarda en küçük bir sünneti işlemek bile çok büyük bir önem kazanıyor.

Çünkü bir sünneti işlediğimiz zaman hemen aklımıza Peygamberimiz gelir. Peygamberimizi hatırlamakla da Allah'ın huzurunda olduğumuzu anlarız, Allah'ı yakınımızda ve kalbimizde hissederiz.

Diyelim ki, yemek yerken sağ elimizle yedik. Her gün birkaç defa yaptığımız bu davranış, bizi bakın nerelere götürüyor? Çünkü biliyoruz ki, Peygamberimiz bir şey yiyip içerken hep sağ elini kullanmıştır.

Bu davranışı Peygamberimiz yaptığından dolayı yaptığımız için sıradan olmaktan çıkıyor, bir ibadet oluyor, bize sevap üstüne sevap kazandırıyor.

Böylece, yemek içmek başta olmak üzere, bütün davranışlarımızı sünnete göre yaparsak, Peygamberimizin nasıl işlediğini öğrendikten sonra uygularsak, günlük hayatımızın tamamı ibadet haline gelir, yirmi dört saat devamlı ibadet yapmış oluruz.

* * *

Sünnet denince sadece Peygamberimizin yaptıkları gelmemeli. Sünnetin kaynağı üçtür:

Peygamberimizin sözleri, fiili ve hali…

Fiili; Peygamberimizin yaptıkları, işleri, işledikleri, hareketleri ve uygulamalarıdır.

Hali ise, Peygamberimizin tutumu, davranış biçimleri, yaşantısı ve insanî halleridir.

Sünnetin bu üç kaynağı da üç kısma ayrılır:

Farzlar, nafileler ve güzel âdetler.

Peygamberimizin farz ve vacip olarak yaptıklarını aynen yapmaya zaten mecburuz.

Meselâ, Peygamberimiz namaz kılmış, oruç tutmuş, zekât vermiş, günah işlememiştir. Bu ibadetlerin her biri birer farzdır.

Her Müslüman'ın bu ibadetleri yapması gerekir. Böylece hem bir farzı yerine getirmiş oluruz, hem de Peygamberimizin yaptığını yapmış olmakla sünneti işlemiş oluruz.

Bir hadiste Peygamberimiz, kendisinin nasıl namaz kılmışsa, bizim de o şekilde namaz kılmamızı emretmiştir. Bu durumda, farzla birlikte sünneti de işlemiş oluyoruz.

* * *

Sünnetlerin bir de nafile kısmı vardır. Bu da iki kısımdır:

Birincisi, ibadetlerin içinde yer alan sünnetlerdir.

Abdestin sünnetleri, namazın sünnetleri, orucun sünnetleri ve haccın sünnetleri gibi…

Meselâ abdest alırken ağzımıza ve burnumuza su vermek sünnettir. Namazda elimizi bağlamak sünnettir. Oruç tuttuğumuz günlerde sahura kalkmak, iftar yapmak sünnettir.

Bu sünnetler değişmez ve değiştirilemez. Değiştirilmeye kalkılırsa bid'at işlenmiş olur, Islam'ın ruhuna aykırı hareket edilmiş olur.

Bu farz olmayan sünnetler işleyince çok büyük sevap kazanılır. Fakat terk edince bir azap ve gazap söz konusu değildir. Ancak değiştirilmesi, yerine başka bir şeyin konulması bid'attır ve çok büyük bir hatadır.

İkinci tür sünnetler de, Peygamberimizin oturması, kalkması, yemesi, içmesi ve yürümesi gibi günlük âdetleridir. Bu hallerde de onu taklit etmek, onun yaptığı tarzı benimseyip uygulamak hayatımıza feyizler ve bereketler getirecektir.

Kur'an da Allah'ın sevgisini Resulullah'a (a.s.m.) uymaya bağlıyor ve diyor ki:

"De ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir." *(Âl-i İmran, 3:31)*

* * *

“Bir Yudum Alsan Ne Olur? Aslan Sütü Bu!”

BİR DAVETTESİNİZ. Masada her türden insan var. Az sonra masaya içki de geliyor. Yanınızdakiler teker teker kadehlerini dolduruyorlar, yudumlamaya başlıyorlar. Siz de hayat boyu ağzınıza almamışsınız, almamakta da kararlısınız. En ufak bir taviz vermiyorsunuz. Hatta bir yolunu bulsanız masayı terk edip gideceksiniz. Belki de öyle yaparsınız.

Çünkü bu hususta Peygamberimizin ikazı açık ve kesindir: “Allah’a ve âhiret gününe iman eden kimse, üzerinde içki dolaştırılan sofraya asla oturmasın!” *(Tirmizi, Edeb 43; Ebu Davud, Et’ime 18)*

Bu arada masadakiler, “N’olacak, bir yudum alsan? Üzüm suyu değil mi?”, “Aslan sütü bu! Bir kadehle dinden çıkmazsın ya!”, “Biz gâvur muyuz, biz de Müslüman’ız”, “Benim de dedem hacıydı, babaannem namazını hiç bırakmazdı” gibi birtakım sözleri konuşup dururlarken, sizin de kendilerine katılmanızı isterler. Zira sizin ayrı durmanız, içmemeniz, oradakileri rahatsız eder, morallerini bozar.

Bu ve benzeri yerlerde ve durumlarda bu çeşit sözleri duyabildiğimiz gibi, normal konuşma ve tartışma esnasında da böyle sözler söylenip durur. Herkes kafasına göre ahkâm keser, “fetva” verir. Yaptığı işin yanlış olduğunu kabul etmez, savunmaya çalışır. Bir de çevresindekilerden kendisine destek çıkanları bulursa, bu sefer de iyice bastırır, karşı çıkanları suçlamaya kadar gider.

Bira, şarap, rakı, viski ve konyak gibi hangi adı taşırsa taşısın alkollü içkileri kullanmak haram ve büyük günahlardan birisidir. Bu konudaki Kur’an’ın hükmü şöyledir:

“Ey iman edenler! Muhakkak içki, kumar, sunaklar (putlar için kurban kesilen dikili taşlar, putperestliği simgeleyen taşlar ve diğer şeyler) ve zarlar şeytan işi birer pislikten başka bir şey değildir. Bunlardan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Hiç kuşku yok ki, şeytan içki ve kumarla aranıza kin ve düşmanlık sokmak, sizi Allah’ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçersiniz, değil mi?” *(Maide, 5:90)*

* * *

Peygamberimiz de hadislerinde içkiyi yasaklamış, hatta bir damla da olsa içilmesinin caiz olmadığını, içki içmenin hem dünyada, İslam hukukuna göre cezasını bildirmiş, hem de ahiretteki cezasının ağırlığını

haber vermiştir.

Bu konudaki hadislerin mealleri şöyledir:

"Sarhoşluk veren her içki haramdır." *(Tirmizî, Eşribe 27)*

"Bir şeyin çok miktarda alınması insana sarhoşluk veriyorsa, onun azı da haramdır." *(Tirmizî, Eşribe 3)*

"Her sarhoşluk veren şey hamrdır ve sarhoşluk veren her şey haramdır." *(Buharî, Eşribe 1)*

"Ben her sarhoşluk veren şeyi yasaklıyorum." *(Buharî, Megazî 60)*

"Ümmetimden bir grup olur ki, alkollü içki içerler ve içkinin adını değiştirirler, ona istedikleri bir ismi takarlar." *(Ebu Davud, Eşribe 20)*

"Şu muhakkak ki hamr (içki) deva (şifa) değildir, bilakis marazdır (hastalık vericidir)." *(Müslim, Eşribe 12)*

"Cenab-ı Hak, şaraba, içene, dağıtana, satana, alana, saklamasını isteyene, yüklenip götürene, satıp parasını yiyene lânet ediyor." *(Ebu Davud, Eşribe 20)*

* * *

Haramları ve helalleri Allah ve Resulü tespit eder, hükmünü verir, cezasını ve günahlık yönünü tayin eder. Haramlığı kesinleşmiş olan ve en ufak şüphe olmayan şeyler üzerinde fikir yürütmek, yorum getirmek, bu hükümlerin duruma, zamana, kişinin konumuna, makamına ve mevkiine göre değiştiğini ileri sürmek, Allah ve Resulüne karşı gelmenin yanında, insanın imanına ve inancına bile zarar verir.

Çünkü haramlığı kesin olan bir hükmün haramlığına inanmak farzdır. Bu haramı işlemek ise büyük günahtır. Ancak onun haramlığını kabul etmemek, günah oluşuna itiraz etmek, karşı çıkmak insanı dinden çıkarır, maazallah küfre götürür.

Hadiste bu husus belirtilirken şöyle buyurulur:

"İçkiden sakınınız. Allah'a yemin ederim ki, içki ile iman bir yerde birleşmez. Yani biri diğerini çıkarır." *(Nesaî, Eşribe 51)*

Ancak, haram olduğunu kabul ederek, günah olduğuna inanarak bir haramı işleyen kimse büyük bir günaha girmiş olsa da dinden çıkmaz, imanını kaybetmez.

İçkinin kötü bir alışkanlık olduğunu, dine ve bedene zararlı olduğunu, ama bir türlü vazgeçemediğini söyleyip itiraf etmek, sürekli pişmanlık duymak, hatta bağımlılığa karşı tedaviye başvurmak insanı küfre götürmez, kâfir yapmaz.

* * *

Ama içki, Peygamberimizin de ifade buyurduğu gibi "ümmü'l-habâis"tir, bütün pisliklerin anası, başı ve temelidir.

"İçkiden sakınınız. Çünkü içki her türlü kötülüğün anasıdır."

(Darekutnî, Sünen, 4:247)

Zina, uyuşturucu, kumar, yalan, küfür sözler, katil ve intihar gibi dinen pislik sayılan şeyler hemen içkinin peşinden gelir. Çünkü insan bir defa şeytanın eline düşmeye görsün, şeytan onu adım adım hem maddî, hem de manevî felaketlere, uçurumlara, tehlikelere ve günahlara sürükler durur.

Şeytan bir kere insanın peşine takılırsa bir daha hiç yanından ayrılmaz. Bütün günahları güzel ve şirin, lezzetli ve tatlı gösterir. Zaman içinde müptela eder, vazgeçemeyeceği hale getirir.

Zaman içinde aile huzuru kaçar, evde kavga, dövüş, huzursuzluk, geçimsizlik çok ileri boyutlara varır. Gün gelir yuvası dağılır, perişan olur. İşini de kaybedebilir, dünyada rezil, âhirette rüsva olur.

Bütün bunlar arkadaş teşvikiyle, çevrenin baskısıyla, bulunduğu makamın ve rütbenin etkisiyle "Bir yudum alsan n'olur", "Erkek adamsın, içmesen olur mu?", "İçmezsen çevrenden koparsın", "Seni ilerletmezler, istediğin makama gelmezsin" gibi sözlerle küçükten başlar, yavaş yavaş ilerler, artık başını alır gider, önüne geçilemeyecek hale gelir.

Bütün bunların yanında dinî hayatını da kaybeder, imanı iyice zayıflar, mum ışığı gibi cılızlaşır; günahlar, haramlar artık gözünde küçülür, basitleşir, haramlarla helaller arasında bir ayırım gözetmez olur, kalbinde hiçbir dinî ölçü kalmaz; keyfinin, zevkinin, hazlarının esiri olur. Eğlencelerle aklını uyuşturur, ama sürekli bir vicdan azabı çeker. Çünkü haramlar, günahlar, Allah'ın yasakladığı şeyler, insanın ruh dünyasını alt üst, ahlakî ve kalbî hayatını öldürür.

* * *

Oysa helal ve meşru daire keyfe kâfidir, Allah'ın mubah kıldığı nimetler insanın ihtiyaçlarını karşılamaya, keyif ve zevklerini tatmin etmeye yeterlidir, harama girmeye, günaha düşmeye hiç gerek yoktur. Çünkü nefsin istek ve arzuları bitip tükenmez, sonu gelmez, arkası kesilmez.

İnsan bir haramı işlerse, diğerleri çorap söküğü gibi peşi sıra sürüklenir gelir. Biri diğerini çağırır, biri ötekini tetikler, insanı felaketten felakete yuvarlar.

Bir de haram şeylerde, günah işlerde bir lezzet varsa, arkasında ve devamında yüzlerce acılar, ıstıraplar, hastalıklar, huzursuzluklar, dertler ve musibetler vardır.

Çünkü haramlar zehirli bal gibidir. İlk anda bir parça lezzeti, tadı varsa da, biraz keyif verse de, ardından zehir tesirini gösterir, insanı kıvrandırır, sağlığını bozar, ölüme kadar götürür. Oysa normal bir balı yiyecek olsa, böyle bir riskle karşılaşmaz, kendini tehlikeye atmaz.

Bugün toplumda bunun o kadar acı örneklerini görüyoruz ki, özellikle

gençler içkiye alışınca, alkol bağımlısı veya uyuşturucu müptelası olunca ya taşkınlıklarıyla hapishanelere, kapıldığı hastalıklarla hastanelere, işi daha ileri götürerek meyhanelere veya öfkesine yenik düşerek, sinirine hâkim olamayarak kavgalar sonucu kabristana kadar gidebiliyor.

Bunun için “Hakikî zevk ve elemsiz lezzet ve kedersiz sevinç ve hayattaki saadet yalnız imandadır ve iman hakikatleri dairesinde bulunur.” Yoksa her gün insan hayatın sillesini, tokadını yiye yiye kendini bile tanımayacak hale geliyor, hayatının tadını tuzunu kaçırıyor.

* * *

“Seninle Cennete Bile Girmem!”

KARŞISINDAKİNE o kadar kızmış, o kadar öfkelenmiş, o kadar içerlemiş, o kadar kin ve nefret duymuş ki, cennette bile onunla birlikte olmak istemiyor.

Bu durumdaki ve bu kanaatteki bir kişiye “Cennete girmen kesinleşse, fakat şu kişiyle girmen gerekir, başka türlü girmen mümkün değil” dense, sözünün nereye gittiğini bile düşünmeden, “Allah korusun, onunla mı, asla, Allah yazdıysa bozsun” gibi sözleri bile sarf edebilir.

Hatta, “Eğer Allah bana şu kişiyle cennete girmeyi emretse, girmem” diyecek kadar, hiç hesap kitap etmeden Allah’ın emrine bile karşı gelmeyi göze alabilir.

Gerçekten insan çok garip bir varlık, çok enteresan bir yapıya sahip. Önüne cennet kapıları açılıyor, fakat hiç düşünmeden elinin tersiyle itmeye kalkışabiliyor. Bu husus, meselenin psikolojik yönü. Bir de imanla ilgili, dinî yönü vardır.

Cennet Allah’ın rahmetinin tecelli ettiği bir yer, her türlü nimetinin bolca bulunduğu bir âlem, altı iman rüknünden âhirete imanın bir parçası ve bir âhiret yurdu…

Bir insan “Ben âhirete inanıyorum, ama cennete inanmıyorum, cennete girmek istemiyorum” dese, maazallah imanı tehlikeye girer.

* * *

Cennet, Allah’ın mü’min kullarına bir ikramı ve bir ihsanıdır. Bir mü’min ne kadar iman ve ibadetinde olsa, kulluk görevlerini yerine getirse, dinin hizmetinde, himmetinde bulunsa da, kendi ameli ve ibadetleriyle cennete giremez, “Cenneti hak ettim” diyemez.

Çünkü cennet Allah’ın bir lütfudur. Kul kendi ameliyle cenneti kazanmış değildir. Yapılan ibadetler ise yüce Allah’ın daha önce, peşin olarak vermiş olduğu nimetlere bir şükürdür.

Öyle ki, dünyayı verseler bir gözümüzü vermeyiz, bize İstanbul’u tapulasalar, bir parmağımızdan vazgeçemeyiz. Bu organlarımızdan daha önemli ve değerli olan aklımızın karşılığında hiçbir şeyi kabul edemeyiz.

Cenab-ı Hak insana hiçbir karşılık istemeden, hiçbir bedel ödetmeden verdiği bu nimetlere karşı bizden sadece şükür istiyor.

Bunun için hayatımız boyu sürekli nafile namaz kılacak olsak, ömrümüz süresince gün aşırı oruç tutacak olsak, bir tek gözümüzün bile bedelini ödemiş olamayız. Kaldı ki, cenneti hak edelim, cenneti kazanmış olalım.

* * *

Demek ki, cennet ve ebedi hayat ve sonsuz saadet Cenab-ı Hakkın mü'min kullarına sırf bir hediyesi, ikramı ve özel bir ödülüdür. Bu ödülü reddetmek, bir dostunuzun verdiği bir hediyeyi reddetmek gibi değildir, öyle düşünülmez.

Bu, Allah'a isyandır, Allah'a başkaldırmak, Allah'a karşı gelmektir, Allah'ın rahmetini reddetmektir.

Çünkü Rabbimiz mü'min kullarını cennete davet ediyor ve buyuruyor ki:

"Allah, sizi izniyle cennete ve bağışlanmaya çağırıyor." *(Bakara, 2:221)*

"Rabbinizden erişecek bir bağışlanmayı ve genişliği göklerle yer kadar olup da takva sahipleri için hazırlanmış bir cennete koşun." *(Âl-i İmran, 3:133)*

"Siz de, eşleriniz de, sevinç içinde girin cennete…" *(Zuhruf, 43:70)*

"İman edip güzel işler yapanları ise, ebediyen kalmak üzere altlarından ırmaklar akan cennetlere yerleştireceğiz." *(Nisa, 4:57)*

Bu ve bunun gibi pek çok âyette yapılan Allah'ın davetini sırt çevirir bir anlamda, ileri geri konuşarak, bilir bilmez laf ederek "Onunla cennete bile gitmem" sözlerini sarf etmek, insanı çok büyük kayıplara sürükler.

* * *

Mesele biraz daha incelenecek olsa, cennet Allah'ın sonsuz isimlerinin en kâmil anlamda tecelli ettiği, en büyük mertebede eserlerinin göründüğü ve bulunduğu ebedi bir âlemdir.

Üstelik Allah'ın nur cemalinin görme gibi mü'minlerin önüne açılmış nimetleri nimet yapan nimetler üstü bir nimet ve rahmet diyarıdır.

Böyle nimetleri insan canla ister, hayatı bahasına ister; böyle bir âleme geçmek, orada sonsuz yaşamak için dünyada her sıkıntıya, her zahmete ve meşakkate katlanır.

Mesela, dini, imanı uğruna, Allah'ın rızasını kazanma düşüncesiyle canını ve kanını sebil eden bir şehit cennetle müjdelendiği zaman bu nimete uçarak gider.

Bu kadar ciddi, esaslı ve mühim bir konuda bir Müslüman'ın kalkıp da böyle "boş" ve "gereksiz" laflar ederek, cennet nimetlerinden mahrum olma gibi ebedi kayba götürecek bir sözü söylemesi düşünülemez.

* * *

Ağzından böyle bir söz çıkan, dil alışkanlığı olarak yahut başkasından

duyarak böyle ölçüsüz bir şekilde konuşan bir kimse, bir an önce pişman olmalı, üzüntü duymalı, Allah'a el açmalı, tövbe istiğfar etmeli, bir daha böyle vebal ve sorumluluk doğuran kelimelerin dilinden dökülmesine izin vermemeli, kendini zapt ü rabt altına almalıdır.

Allah korusun, insan bir kere cenneti kaybederse, geride başka neyi kalır ki?

Bu sözlere benzer daha birçok söz var. Burada sadece bir kaçını örnek olarak verdik.

Bazen mesela, "Sensiz cenneti de istemem, orası da benim için zindandır" diyerek sevdiği bir insanı düşünerek, onsuz cennete girmek istemediğini söylemesi ve daha başka şekilde cenneti reddeder anlamda söylenen sözler de aynı hükümdedir. Tehlikeli ve imana zarar veren sözlerdir.

* * *

“Yalansız İş mi Var?”, “Faiz Yemeyen mi Var?”

HALK ARASINDA buna benzer pek çok söz dolaşıp duruyor. “Rüşvetsiz iş görülmüyor”, “Bu zamanda faizsiz iş yapılmıyor”, “Faizi yemeyen mi var?” gibi sözler bunlardan sadece birkaçıdır.

Bu çeşit genellemelerin hiçbir kaynağı olmadığı gibi, bir dayanağı ve hiçbir anlamı da yoktur.

Öncelikle yalan, rüşvet ve faiz gibi davranışlar ve alışkanlıklar ne kadar yaygınlaşırsa yaygınlaşsın, ne kadar artarsa artsın, hiçbir şekilde günahlığı ve haramlığı kalkmaz ve değişmez. Çünkü günah günahtır, haram da haramdır.

Bir kural olarak, Yüce Allah bir şeyi yasaklamışsa, o şey çirkin olur, dolayısıyla haram ve günah olur. Bir şeyi de emretmişse, o şey güzel olur, sevap ve helal olur.

Demek ki, günah ve sevap, haram ve helal Allah’ın yasaklaması ve emriyle belirlenir.

Bunun içindir ki, hiçbir insan ve hiçbir güç, yasaklanan şeylerin günahlık yönünü ve haramlığını kaldıramaz.

* * *

Bir insan, yalanın yalan olduğunu bilerek söylerse bir günah işlemiş olur, böylece dinî sorumluluğunu ve vebalini de baştan kabul etmiş sayılır. Fakat yalanı yalan olarak görmez, doğruyla yalanı ayırt etmeyip eşit seviyede tutarsa, gün gelir yalanı da doğru gibi söyler, bunu bir alışkanlık haline getirir, artık vazgeçemeyecek duruma gelirse, tam bir yalancı olur. Zaman içinde doğrudan ve doğruluktan bile rahatsızlık duymaya başlar.

Çünkü hep doğru konuşan, doğruluktan ayrılmayan, ömrü doğru bir çizgi üzerinde geçen, doğruluğu hayatî bir prensip olarak gören bir kimse için yalan ne kadar çirkin, kötü ve günahsa; her vesileyle yalana sarılan, yalana tevessül eden, hayatını yalan ve yalancılık üzerine kuran bir insan da doğru olmayı ve doğruluğu o kadar saçma, yanlış ve “enayilik” olarak görür.

Yüce Allah, mü’minleri yalandan ve yalancılıktan şiddetle sakındırır, sürekli doğruluğa davet eder:

“Yalan sözden sakınınız.” *(Hac, 22:30)*

“Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve doğru söz söyleyin. (Yalan söylemeyip doğru söylerseniz) Allah işlerinizi düzeltir ve günahlarınızı

bağışlar.” *(Ahzab, 33:70-71)*

Peygamberimiz de şu hayatî tavsiyelerde bulunur ve der ki:

“Size doğruluğu tavsiye ederim. Zira doğruluk iyiliğe götürür, iyilik de cennete iletir. Kişi doğru söyledikçe, doğruyu araştırdıkça Allah katında doğru yazılır. Yalandan kaçının, zira yalan kötülüğe götürür, kötülük de cehenneme iletir. Kişi yalan söyledikçe ve yalan peşinde koştukça Allah katında yalancı yazılır.” *(Buharî, Edeb 69)*

“Kul yalan söylemeye ve yalan söyleme niyetini taşımaya devam edince bir an gelir ki, kalbinde önce siyah bir nokta belirir. Sonra bu nokta büyür ve kalbinin tamamı simsiyah olur. Sonunda Allah katında ‘yalancılar’ arasına kaydedilir.” *(Muvatta, Kelam 18)*

* * *

Bediüzzaman da bu âyet ve hadislerin verdiği ölçüyü şöyle açıklar:

Doğruluk bütünüyle İslam’ın özü, esası ve ruhudur. Yalancılık ise, Allah’ın kudretine bir iftiradır. Küfür bütün türleriyle yalancılıktır. Riyakârlık, bir çeşit fiilî yalancılıktır. Dalkavukluk ve yapmacık davranışlar, alçakça bir yalancılıktır. Nifak ve münafıklık, muzır bir yalancılıktır.

Bu sırdan dolayıdır ki, yalanla doğruluk ortasında sınırsız bir mesafe vardır, doğuyla batı kadar birbirinden uzaktır, ateşle nur gibi birbirinin içine girmemesi gerekir. Çünkü yalancılık küfrün esasıdır, münafıklığın ve ikiyüzlülüğün birinci alâmetidir.

Yüksek ahlakı tahrip eden yalancılıktır, İslam âlemini zehirleyen yalancılıktır. İnsanlık âlemini bozan yalancılıktır, insanları manen ve ahlaken geri bırakan yalancılıktır.

Bir soru cevap şeklinde de doğruluğa ve yalana karşı nasıl bir tavır sergilenmesi gerektiğini şöyle tespit eder:

Soru: Her şeyden önce bize lâzım olan nedir?

Cevap: Doğruluk.

Soru: Daha.

Cevap: Yalan söylememek.

Soru: Sonra.

Cevap: Sıdk, sadakat, ihlâs, sebat, tesanüttür (dayanışmadır).

Soru: Neden?

Cevap: Küfrün mahiyeti (özü) yalandır, imanın mahiyeti ise doğruluktur.

Demek ki, yalanı basit görmek, sıradan bir söz gibi değerlendirmek, yalan sözden çekinmemek, yalana karşı kesin tavır belirlemeyip tepkisiz davranmak bir mü’mine yakışmayan haldir.

Yalanı bir alışkanlık haline getiren, hatta yalansız bir iş yapmama gibi kötü bir alışkanlığa sahip olan kimse, iman ve inancını tehlikeye atma gibi ciddi bir kayıpla karşı karşıya kalır.

* * *

İnsan yanlış yapabilir, günah işleyebilir, hataya düşebilir, fakat yalan gibi imanını tehlikeye atacak bir iş yapamaz.

Peygamberimizin buyurduğu gibi, "Mü'min her huya bürünebilir, hıyanet ve yalancılığa asla!" *(Müsned, 5:252)*

Bu gerçek bir başka hadiste çok daha çarpıcı bir biçimde verilir:

Bir gün Peygamberimize sordular: "Mü'min korkak olur mu?"

Peygamberimiz cevap verdi: "Olabilir."

"Mü'min cimri olur mu?" diye sorulunca, Peygamberimiz, "Olabilir" buyurdu.

"Mü'min yalancı olur mu?" denilince, Peygamberimiz:

"Hayır, olamaz" buyurdu. *(Suyûtî, Tenviru'l-Havalik, 2:154)*

Hadisten, imanla yalanın bir arada bulunamayacağı, biri varsa, diğerinin gideceği işaret edilir.

İmanla doğruluğun ayrılmaz bir bütün olduğu gerçeğini de bir vesileyle Efendimiz anlatır.

* * *

Sakafî kabilesinden Abdullah bin Süfyan (r.a.) rivayet ediyor:

Resulullah'a (a.s.m.), "Ey Allah'ın Resulü, İslamiyet hakkında bana bir öğüt veriniz ki, sizden sonra artık kimseden bir şey sormaya ihtiyacım kalmasın" dedim.

Bunun üzerine Peygamberimiz, "Allah'a inandım de, sonra da dosdoğru ol" buyurdu. *(Müslim, İman 13)*

Dilin yalana alışması, hiçbir sakınca görmeden yalana dönmesi, kalbi de ifsat eder, dolayısıyla imanı, sonunda da cenneti elinden kaçırır. Hadiste ifade edildiğine göre, "Kişinin imanı doğru olmaz kalbi doğru olmadıkça; kalbi doğru olmaz dili doğruları söylemedikçe. Kişi cennete giremez komşusu kötülüğünden emin olmadıkça…'' *(et-Tergib ve't-Terhib, 3:353)*

Çünkü yalana alışan kişi, insanların kendine olan güvenini sarsmış, onları aldatmış ve hıyanette bulunmuştur. Peygamberimiz bu tehlikeli duruma da işaret eder:

"Müslüman kardeşin sana güvenip doğru konuştuğu halde, ona yalan konuşman ne büyük hıyanettir." *(Ebu Davud, Edeb 79)*

* * *

Bu açıdan ne pahasına olursa olsun, birtakım maddî kayıplara uğrasak, başımıza bir tehlike gelecek olacağını bilsek de, yalan sözleri semtimize uğratmamamız gerekiyor.

Peygamberimizin bu konuda uyarısı çok büyük bir önem taşıyor:

“Tehlikeyi doğrulukta görseniz de doğruluktan ayrılmayınız. Zira kurtuluş ancak ondadır.” *(et-Tergib ve’t-Terhib, 3:590)*

Bunun için ortamı, zamanı ve yaşanan şartları ileri sürerek, ekonomik sıkıntıları bahane ederek, geçim derdine sığınarak yalanı “masum” görmeye çalışmamalı, onu hiçbir surette dilimize yakıştırmamalıyız.

* * *

“Sen Namazı Boş Ver, Benim Kalbime Bak!”

“BENİM KALBİM TEMİZ”, “Sen benim kalbime bak”, “İçin temiz olsun yeter” gibi sözlere sığınan bazı insanlar, ibadeti, namazı, tesbihi, zikri pek önemsemez, “olmasa da olur” gibi bir yaklaşım sergilerler.

Oysa kalbin sahibi Allah’tır.

Kalbi kim yaratmışsa, onun temizlik hükmünü de ancak O verir. Bunun için bir insanın kendini “temize çıkarması” yetmez. Üstelik temize çıkarmakla da temize çıkmış olmaz; gerçekte temiz olmalı.

Bu düşünceye sahip olan kişileri Kur’an anlatırken der ki:

“Görmüyor musun, kendisini temize çıkaranları? Oysa Allah dilediğini temize çıkarır, hiç kimse de kıl kadar haksızlığa uğramış olmaz.” *(Nisa, 4:49)*

Mütevazı olan kimse “Ben mütevazı bir kişiyim” diyemez, ihlâslı olan kişi de “Ben ihlâslı bir insanım” diyemeyeceği gibi…

Yine bir kimse, “Ben iyi bir adamım”, “Ben hayırlı bir kimseyim” diyerek kendini öne çıkaramaz, çıkarmaması gerekir.

Bu açıdan “Ben temiz kalpli bir kişiyim, benim kimseye bir kötülüğüm yok” gibi sözlerle bir insan kendini anlatamaz.

Çünkü kim bu faziletleri sahiplenerek dile getirirse, o faziletlerden yoksun olduğu ortaya çıkar.

Kur’an’ın ifadesiyle, “Siz kendinizi temize çıkarmayın. Kimin takva sahibi olduğunu en iyi O bilir.” *(Necm, 53:32)*

* * *

“Temize çıkmak” Allah katında hâlis ve takva sahibi bir kul olmak anlamına geliyor. Bir insan takva sahibi olmaya çalışır, takva üzere bir hayat yaşar, ama kimin gerçek anlamda muttaki olduğunu ancak Allah bilir. Bu da ancak Allah’ın lütfu ve rahmeti sayesinde olur.

“Allah’ın lütfu ve rahmeti olmasaydı, ebediyen hiçbiriniz temize çıkamazdınız. Fakat Allah dilediğini temize çıkarır” *(Nur, 24:21)* âyeti bu gerçeği dile getirirken, insanın sahip olduğu bütün nimetlerin, manevî hallerin, ahlakî üstünlüklerin bütünüyle Allah’ın bir ikramı ve ihsanı olduğunu anlatıyor.

Âlâ Suresi’nde ise, “Temize çıkan kurtuluşa erdi” âyetinin devamında, “Rabbinin adının anıp namaz kılan” âyeti gelir ki, gerçek anlamda temizliğin iman ve namazdan geçtiği bildirilir.

Zaten Kur’an’da imanla birlikte namazın geçtiği, imanla namazın peş

peşe, yan yana bulunduğu birçok âyet vardır.

Kalbin temizlenmesi, ruhun arınması, nefsin ıslahı ve insanın terakki etmesi/yücelmesi imanla ve ibadetle mümkün olur.

* * *

Bazı kimseler, kalp temizliğini sadece, insanlar hakkında bir kötülük düşünmemek yahut yardımsever olmak gibi basit bir çerçevede anlıyorlar. Bununla da kalmayıp, insanlara iyi davranmakla, ibadet sorumluğundan kurtulduklarına sanıyorlar. Bu düşünce, şeytanın bir oyunu ve tuzağıdır, nefsin de bir aldatmacasıdır.

Bu kişiler, namazında niyazında olan bazı kimselerin, İslam'ın ruhuna aykırı düşen, başkalarına zarar veren davranışlarını tespit ediyorlar. Bunu bahane ederek, "Bak, bu kişiler namaz kıldıkları halde şu şu hataları da yapıyorlar. Ben böyle bir ikilem içine girmektense, namazı hiç kılmam daha iyi" diyerek kendi namazsızlıklarını bir özür olarak öne sürebiliyorlar.

* * *

Bir defa, farzlarda yorum yapmaya hiç gerek yoktur. Onlarda yanlış yorum yapmaya ve gerçeği saptırmaya da kimsenin hakkı yoktur. Çünkü ortada yoruma açık bir durum söz konusu değil. İnanan bir insanın yerine getirmesi gereken en önemli ve en hayatî ibadet namazdır. Kendi tembelliğini, kendi ihmalini bahane göstererek "kalp temizliğini" öne sürüp namazı gereksiz görmek bir akıl mantık işi değildir.

Karşınızda açlıktan kıvranan bir yoksul duruyor, hemen yanında da para içinde yüzen zengin birisi. "Bu adama niçin yardım etmiyorsun?" diyecek oluyorsunuz. O da "Siz benim yardım etmediğime bakmayın, benim kalbim şefkat dolu, merhamet dolu" diye karşılık veriyor.

Şefkat ve merhamet, kalbe ait birer güzelliktir. Fakat şefkat ve merhamet ancak aç ve fakir insanlara yardım edince kendini gösterir.

İmanın da bu şekilde bir ortaya çıkışı vardır. Kalbin, Allah'ın emirlerine itaat etmesi bir güzelliktir. Bu güzelliğin belirtisi ve ispatı ise ibadettir.

* * *

Kalplerinin temizliğini iddia ederek ibadetten kaçanların büyük çoğunluğu, nefsine uyarak ruhlarını karartan ve maddeden başka bir şey görmeyen insanlardır.

Bir insan, namaz kıldığı halde nefsini yenememişse, işlerini Rabbinin emirlerine göre düzenleyememişse, bu adam namazın ruhuna erememiş

demektir. Ama o kul, bu hatasını namazı terk ederek tedavi edecek değildir. Bunun yolu yine namazdan geçer. Bu adam namazını böylece kılmaya devam etse de, özlenen o kemal noktaya varamadan ölse ne olur?

Mahşerde, o büyük hesap gününde, namazının sevabı da tartılır, işlediği hataların günahı da... Neticede, günahları galip gelse ve cehenneme gitse de, sonunda yine cennete döner. Ama elbette oradaki makamı da o noksan namazına uygun olacaktır.

O mizanda, zerre kadar iyilik de kötülük de tartılacaktır. Biz, "kalbimiz temiz" diyerek nefsimizi başköşeye oturtup başkalarının günahlarına bakacağımıza, kendi noksanlarımızla ilgilensek ve onları tamamlamaya gayret göstersek o gün daha kârlı çıkarız.

Biz o âlemde, başkalarının hatası nispetinde değil, kendi sevabımız miktarınca derece alacağız. Başkasının noksanlığı bizi yükseltmeyecek. Bu dünyada bile onun misallerini yaşamıyor muyuz?

Bir meyveye elimiz erişmediği zaman, ayağımızın altına bir şeyler koyuyor ve ona ulaşıyoruz. Yoksa boyu bizden daha kısa olanlara bakmakla midemize bir şeyler gitmiyor.

* * *

Geliniz, hayalen mahşere gidelim:

"Günahkâr bir kimse ister ki o günün azabından (kurtulmak için) oğullarını, karısını, kardeşini, kendisini koruyup barındıran sülalesini ve yeryüzünde kim varsa hepsini fidye olarak versin de tek kendisini kurtarsın." *(Mearic, 70:11-15)*

Şimdi bu âyetin sergilediği tabloyu birlikte seyredelim. En yakınlarımızı bile feda etmemizin para etmeyeceği o meydanda, başkalarının kusurlu oluşunun bize bir fayda sağlamayacağını iyice anlayalım.

Sonra dönelim dünyaya, kendimize gelelim. Kusurlarımızı görüp, noksanlarımızı bilelim. "Senin kalbin temiz" diyerek bizi oyalamaya çalışan ve ibadetten uzaklaştıran nefsimizi en büyük düşman tanıyalım. Onunla çarpışalım. Zaman en büyük sermaye. Onu başkalarını tenkide değil, kendimizi tekmile sarf edelim. *(Alaaddin Başar, www.sorularlaislamiyet.com)*

Bu açıdan namazı küçümser bir tavır içinde bulunmak insanı tehlikeye götürür, imanını zedeler, dinî hayatını uçuruma sürükler. Zaman içinde İslamî hassasiyeti de azalarak kendisini bütünüyle şeytana bir oyuncak haline getirir.

* * *

“Onda İman Ne Gezer?”

“ONDA İMAN ne gezer?”, “O imansızın teki”, “Onda zerre kadar iman varsa, ben kafamı keserim” gibi sözler daha çok kızgınlık anında söylenmiş sözlerdir.

Kızgınlık anında söylenen buna benzer öyle sözler vardır ki, insana ağır sorumluklular yükler ve büyük manevî kayıplar yaşatır.

Bir insan imanlı olarak biliniyorsa, Müslüman olarak tanınıyorsa, onun ağzından dine, iman aykırı bir söz çıkmadığı sürece o kişi mü’mindir ve Müslüman’dır. Aksini düşünmek mümkün değildir. Mümkün olsa bile ispatı istenir. Şayet ispat edilemiyorsa, bu sefer söz döner, söyleyeni zor durumda bırakır, onu vebal altına sokar.

Yine bir insan kendi hür iradesini kullanır, iman sarayına “Lâ ilâhe illallah” diyerek girer ve o sarayda kalır. Kendi iradesiyle çıkmadıkça, onu kimse dinden çıkaramaz. Hiç kimse böyle bir yetkiye sahip değildir.

Bunun için bir mü’mine “imansız” demekle, o mü’min imandan çıkmış olmaz. Yani kendini mü’min ve Müslüman kabul eden bir kimseye, binlerce insan “imansız” dese bile, o kimsenin imanına bir şey olmaz, imanına bir zarar gelmez.

Kur’an bu gerçeğe şu âyetle işaret eder:

“Kalbi imanla huzura ermiş olduğu halde inkâra zorlanan kimse hariç, kim iman ettikten sonra kâfir olur ve gönül rızasıyla inkârı benimserse, öyleleri Allah’ın gazabına uğrar; onların hakkı büyük bir azaptır.” *(Nahl, 16:106)*

Bu açıdan mü’mini “imansızlıkla” suçlamak, sonuç itibariyle küfre girdiği, “kâfir” olduğu kanaatine varmak, söyleyenin imanını tehlikeye atar.

* * *

Bir Müslüman’a küfür isnadında bulunmaya dinî bir terim olarak “tekfir” denir. “Tekfir”, bir Müslüman’ı küfürle itham etmek, suçlamak, onun İslam’ın dışında olduğu kanaatine varmaktır.

İmam Gazali bu konuda şöyle der:

“Mü’min bir kişiyi tekfir etmek, o kişiyi öldürülmenin mubah olduğuna ve ebedî olarak cehennemde kalmasına hükmetmek demektir.” *(İslam’da Müsamaha, s. 16)*

Bir başka ifadesinde de, “Bir kimseyi tekfir etmek hukukî sonuçları doğuran dinî bir hükümdür. Çünkü bir kimse tekfir edilirse, o kişinin mal varlığı elinden alınır, kanının dökülmesi helal olur ve onun cehennemde ebedi olarak kalmasına hükmedilmiş olur. Diğer dinî

hükümler gibi, bu da bazen kesin, bazen zanla bilinir. Bir insanın küfre girmesinde tereddüt varsa, küfürle suçlamayıp sessiz kalmak gerekir." *(İslam'da Müsamaha, s. 46)*

Bir hadiste de Peygamberimiz imanın esasından üç şeyi sayarken, "Lâilâhe illallah diyenleri küfürle itham etmeyin" buyurarak Kelime-i Tevhidi söyleyenlerin tekfir edilmemesini emreder.

Bir başka hadiste de, "Lâilâhe illallah diyen kimseleri tekfir etmeyin. Böyle bir kimseyi tekfir edenler bilsinler ki, onlar, küfre girmeye, küfürle suçladıkları kimseden daha yakındır" buyurur. *(İsârü'l-Hak, s. 434-35)*

Sahabiden Abdullah bin Cabir'e (r.a.) "Ehl-i kıble (mü'minler) tekfir edilir mi?" diye sorulunca, "Ehl-i kıbleyi (mü'minleri) tekfir etmekten Allah'a sığınırım" demiştir. *(İsârü'l-Hak, s. 434-35)*

Bunun için mü'min "tekfir"den Allah'a sığınmalıdır. Çünkü bir mü'mini küfürle suçlamak hiçbir şeye benzemez. Allah korusun, ya suçlanan kişi veya söyleyen kimse bu sıfatı alabilir.

Ebu Zer'in rivayet ettiği bir hadis-i şerifte, Peygamberimiz, böyle bir hatayı işleyenleri şiddetle uyarır:

"Kimse kimseyi fasıklıkla suçlamasın. Buna hakkı yoktur. Kimse kimseyi küfürle de suçlamasın. Şayet küfür suçlamasında bulunur da, suçlanan kişide böyle bir sıfat yoksa, bu sıfat suçlayan kimseye döner." *(Buharî, Edeb 44)*

Bu sebeple bazı müçtehit imamlar, başkasını küfürle suçlayan kimselerin İslam'ın dışına çıktıklarını bu hadis ve âyetleri delil getirerek hükmetmişler.

Fakat Ehl-i Sünnet imamlarının çoğu der ki: Başkasını değişik yollarla tekfir eden kimse, tekfir ettiği kişinin kâfir olduğuna kesin biçimde kalben inanmıyorsa kâfir olmaz, sadece günahkâr olur. *(İsârü'l-Hak, s. 448)*

* * *

Bediüzzaman Said Nursî de, bir Müslüman'ı küfürle itham etmeye çabuk cüret edilmemesine dikkati çeker ve bir Müslüman'ı lânetlemenin ve tekfir etmenin sevaplı bir iş olmadığını söyleyerek bu konuda şu tespitte bulunur:

"Madem zemmetmemek (bir insanı kötülememek) ve tekfir etmemekte bir emr-i şer'î (dinî bir emir) yok, fakat zemde ve tekfirde hükm-i şer'î (bir Müslüman'ı kötülemenin ve küfürle suçlamanın dinî bir hükmü) var.

"Zem ve tekfir eğer haksız olsa büyük zararı var. Eğer haklı ise hiç hayır ve sevap yok. Çünkü zemme ve tekfire müstahak hadsizdir (kötülüğü ve tekfiri pek çok insan hak ediyor). Fakat zemmetmemek, tekfir etmemekte hiçbir hükm-i şer'î yok." *(Emirdağ Lahikası, 1:201)*

O kadar zulüm ve işkenceye uğratıldığı halde bazı bilinen kişilere küfür isnat etmede titiz davranan; bunun yerine İslam'ın aleyhinde çalışan komitelere "zındık, dinsiz" kelimelerini kullanan Bediüzzaman, bu nazik meseleyi dört madde halinde şöyle ifade eder.

"Evvelen: Ben fıtratımda, ziyade şefkat itibariyle, eskiden beri sair âlimlere nispeten mümkün olduğu kadar tekfirden çekindiğimi beni tanıyan bilir.

"Saniyen: Mezheb-i Hanefi'de çok maddelere küfür denildiği halde, Mezheb-i Şafiî'de, o günahlara küfür denmez. Günah-ı kebire (büyük günah) denilir. Eğer sarih (açıkça) küfrü görse, o vakit hüküm eder. Ben Şafiî iken, yine tevili (yorumu) mümkün olsa, hüküm etmekten çekinirim. Çünkü tekfir, bana çok ağır geliyor.

"Salisen: Benim sarf ettiğim 'zındık' ve 'dinsiz' kelimelerini gizli ve şahsen tanımadığım ve kırk seneden beri bu millete, iman ve İslamiyet aleyhinde çalışmalarını bildiğim, kökü Avrupa'da bir komite efradına (fertlerine) diyorum. Bana zulüm edenlerin çoğunu, masumların hatırı için hakkımı onlara helal ediyorum. Yalnız bazen hiddet ettiğim vakit, 'ehl-i dalalet (sapkınlık ehli)' derim. Yani harekâtında (hareketlerinde) dalalet ve zulme ve fıska düşer, yoksa küfre düşer, demek değildir.

"Rabian: Gayr-i muayyen (tanınmayan) şahısları ve isimleri zikredilmeyen insanlara dair, bazı fena sıfatlar için, 'Böyle yapan münafıktır veya dinsizliğe yardım eder veya kâfir olur' denilse, hattâ gıybet dahi sayılmaz. Ve Kur'an-ı Hakim'de böyle müphem (bilinmeyen) şahıslar hakkındaki şiddetli tabirat gibi bir tabir olduğu halde, savcı o tabiratı kendine ve muayyen şahıslara alsa, kendi kendini tekfir eder. Bana ilişmesi bütün bütün kanunsuzdur."

* * *

Bu açıdan hiç kimseye küfür isnadında bulunmamalı, ehl-i imanı tekfir etmemeli, mü'minleri imansızlıkla suçlamamalı, dikkatli davranmalı, kendi imanımızı tehlikeye sokacak sözlerden uzak durmalı.

Batıl bir mezhep olan Hâriciler Hz. Ali'yi küfürle itham ediyorlardı. Hz. Ali'nin kendisine Haricilerin kafir olup olmadıkları sorulduğunda, "Tekfirden sakınınız, hiç kimseyi küfürle itham etmeyin" demişti.

* * *

“İmalat Hatası!”

SIRTI KAMBUR, ayağı topal, sağır, dilsiz, âmâ, zihinsel özürlü ve benzeri kişileri “imalat hatası” olarak görmek ve nitelemek çok ciddi bir iman eksikliğini öne çıkarıyor.

İnsanı yaratan, bedenini birbirinden mükemmel organlarla donatan, onu akıl, kalp, ruh ve binlerce duygularla süsleyen Yüce Allah’a hata isnadında bulunmak, “hatalı iş yaptığını” söyleyip durmak bir mü’minin ağzından çıkmaması gereken bir sözdür.

Her şeyden önce hiçbir varlık, hiçbir insan “imalat hatası” değildir ve olamaz. Çünkü mülkün sahibi O’dur. O istediğini, istediği biçimde yaratır. Takdir O’na aittir, hüküm O’nundur. Dilerse yaratır, dilerse yaratmaz. Dilerse verir, dilerse alır, dilerse hiç vermez. Allah’a kim söz geçirebilir?

Peygamberler bile bir şey yapamaz. Onlar da kendilerine verilene razı olur. Yakub Aleyhisselam uzun bir süre âmâ kalmıştı, Musa Aleyhisselamın dili hafif peltekti, Eyyub Aleyhisselam yıllarca çok ağır hastalık içinde yaşamıştı. Peygamberlerin hemen hepsi değişik eziyet ve meşakkate maruz bırakılmış, yüzlercesi katledilmişti.

Kur’an’ın ifadesiyle, “Rabbin dilediği gibi yaratır ve tercihte bulunur. Yoksa tercih hakkı onların değildir.” *(Kasas, 28:68)*

“Rahimlerde size dilediği gibi bir şekil veren O’dur.” *(Âl-i İmran, 3:6)*

* * *

Meselenin önemli bir yönü de; Allah hiçbir kuluna haksızlık etmez, hiçbir kuluna zulmetmez.

Kur’an diyor ki: “Allah hiç kimseye zerre kadar olsun haksızlık etmez. İyiliği ise kat kat arttırır, kendi katından da büyük bir ödül verir.” *(Nisa, 4:40)*

Bedensel özrü olan insanların bir organları özürlüyken çoğu kere diğer organlarının daha da gelişmiş bir özelliğinin olduğunu görürüz.

Mesela, görme özürlü bir insanın hafıza gücünün daha gelişmiş olduğunu, yürüme özürlü olan kişilerde el becerileri başta olmak üzere zihinsel yönlerinin daha da gelişmiş olduğunu müşahede ederiz.

Beyinsel özürlü insanlara gelince; bu insanlar her ne kadar dünyada mağdur ve eksik gibi görünseler de, meseleye iman boyutuyla bakınca farklı bakış açıları ortaya çıkıyor.

Bir kere bu durumdaki insanlar Allah katında mükellef değiller, dinî açıdan bir sorumlulukları yoktur, Allah’ın emir ve yasaklarına muhatap değillerdir. Bunun için dünyaları kararmış görünse de, ebedi hayatları,

âhiretleri aydınlıktır, parlaktır.

Her şeyden önce Allah katında suçlu olmadıkları ve günahları bulunmadığı için cehennemden korunmuşlar, cehennem azabına uğramayacaklardır. Yüce Allah onları bir şekilde memnun edecektir. Âyette de bildirildiği üzere, "kendi katından büyük bir ödül"leri vardır.

Zaten bu dünya hayatı nimetlerle zahmetlerle, saadetlerle çilelerle bir şekilde geçiyor. Herkes çok ciddi imtihanlarla yüz yüze kalıyor. Birçok insan imtihanı kaybediyor; hem dünyasını karartıyor, hem de âhiretini kaybediyor.

"Musibetzede mükâfat ister" kuralına göre, gerek doğumla birlikte, gerekse doğum sonrası özürlü olan kişi, zihinsel özürlüyse zaten sorumlu değil, İlahî mükâfatı peşinen hak etmiştir; fakat bedensel özrü varsa, sabretmesi, şükretmesi, isyana varmaması, şikâyet etmemesi kaydıyla imanına ve ameline göre bir mükâfat alacaktır.

Çünkü Yüce Allah şöyle buyurmuştur: "Biz sizi biraz korku ve açlıkla, biraz mal ve can ve ürün eksikliğiyle sınayacağız. Müjdele o sabredenleri!" *(Bakara, 2:155)*

* * *

Diğer yandan asıl sakat ve özürlü olanlar imandan mahrum olan insanlardır. Asıl âmâlık ve sakatlık dünyada iken hakkı ve hakikati görmeyen, Kur'an nimetinden, peygamber tebliğinden mahrum kalan kişilerdir.

İman körlüğünü Kur'an anlatırken şu ifadelere dikkatimizi çeker:

"Kim bu dünyada kör ise, işte o âhirette de kördür ve daha da şaşkın bir yoldadır." *(İsrâ, 17:72)*

"Kim benim zikrimden yüz çevirirse onun geçiminde darlık olur. Kıyamet gününde de onu kör olarak diriltiriz. O 'Rabbim' der, 'Niçin beni kör olarak dirilttin? Oysa ben görüyordum.'

"'Öyleydin,' buyurur Allah. 'Fakat âletlerimiz sana geldiğinde sen onları unuttun. Bugün de sen böyle unutulursun.'" *(Tâhâ, 20:125-126)*

* * *

Diğer yandan bedeni sağlıklı, azaları yerli yerinde, aklı başında, boyu posu düzgün kişiler "imalat hatası" olmamak için neler yapmışlar, nasıl bir emek harcamışlar, hangi çabayı sarf etmişler de öyle sağlam bir bedene ve bir ruh yapısına kavuşmuşlar?

Hatta insan olarak dünyaya gelebilmek için bir tercihleri mi olmuş? Çünkü insan varlık âlemine gelmeden önce bir toprak, bir taş, bir ağaç ve bir böcek bile olabilirdi. Ama bütün bu alternatiflere rağmen Allah'ın lütfu ve bereketiyle insan olmuşuz.

Aza ve organlarımızın sağlıklı ve mükemmel oluşunda, gözümüzün

görmesinde, kulağımızın işitmesinde, kafamızın çalışmasında, bütün hayatî fonksiyonlarımızın yerli yerinde oluşunda bizim en küçük bir katkımız ve etkimiz söz konusu değildir.

Bunun için insan her zaman, her seferinde ve her fırsatta şükür içinde bulunmalı, bin bir tür nimetlerle hayatını sürdürdüğünü fark etmeli, kulluğun şuuruna varmalı, Allah'a olan yakınlığını arttırmalıdır.

Yoksa –hâşâ– Allah'ı sorgular bir şekilde, Allah'a hesap sorar bir tarzda, haddini, hududunu aşar bir biçimde kendi dışındaki olayları değerlendirirken isyana girmeye kalkışmamalı, böyle bir yanlışa düşmemelidir.

Allah'tan bir alacağımız, bir hak edişimiz söz konusu değildir. Elimizden bir şey alınmamış. Her şey bir lütuf, her şey bir ikram, her şey karşılıksız verilmiş. Kur'an, "Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız, saymakla bitiremezsiniz" diyor. *(İbrahim, 14:34)*

İlk bakışta göze, kulağa, ayağa hatta beyne göre basit gibi görünen sağ elimizin başparmağı olmasa, "Bir parmak değil mi ki?" diyenimiz çıkar mı?

* * *

Zaten hiç kimse Allah'ın vermediği bir şey için "Hakkım yendi" de diyemez. Çünkü Allah insana ne vermişse bir lütuftur, bir ikramdır. Bir kere insanın yokluktan varlığa çıkması bile başlı başına bir nimettir.

Bu açıdan iki gözü olan bir kimse nimet içinde de, bir gözü olan bir nimet içinde değil midir?

İki ayağı olan büyük bir nimet içinde olurken, tek bacağı olan bir nimete sahip değil midir?

Allah kuluna ne vermişse bir fazl u keremidir, bir ihsanı ve hediyesidir. Kulun itirazının ve karşı gelmesinin, isyan etmesinin ve asi olmasının bir anlamı yoktur. Çünkü insanın elinden bir şeyi alınmamıştır. Her şeyin Allah'ın mülküdür, istemiş vermiştir, istememiş vermemiştir.

Bütün bu açıklamalar ışığında, bir kimse bilerek ve sözün gittiği yerin de farkına vararak, sakat ve özürlü insanlara "imalat hatası" derse, Allah'ın takdirine itiraz etmiş, yaratılış hikmetine karşı gelmiş, dolayısıyla büyük bir vebal altına girmiş olur.

Ama düşünmeden söylemiş, sonra da uyarılmışsa, tövbe istiğfar ederek hatasını telafi yoluna gitmelidir.

* * *

“Öküz Aleyhisselam!”

KÖTÜ BİR KİMSEYE –hâşâ– ”öküz aleyhisselam” demek, insanı uçuruma götüren, imanını tehlikeye atan sözlerden biridir.

Aleyhisselam, “Allah’ın selamı üzerine olsun” anlamında bir selam ve saygı ifadesidir.

Dinî literatürde peygamberlerin adını söyledikten sonra “Aleyhisselam” derken, Peygamber Efendimiz için “Aleyhissalâtü Vesselam” veya “Sallallâhü Aleyhi Vesellem” deriz.

“Aleyhisselam” ifadesi sadece peygamberler için kullanılır. Bu söz bırakın bir hayvan için, peygamberlerin dışında hiçbir insan için dahi söylenmez, söylenemez ve söylenmemelidir.

Söylenmesi de hiçbir şekilde caiz değildir; büyük bir günahtır.

* * *

Çünkü peygamberler, Allah tarafından özel olarak görevlendirilmiş Allah’ın elçilerdir.

Peygamberler, Allah’ın emirlerini Allah adına, insanlara tebliğ eden, anlatan seçkin kimselerdir.

Peygamberler insanlığın en yüce ve en yüksek mertebesinde bulunan insanlardır.

Bir insan iman, ibadet ve ahlak açısından ne kadar üstün bir dereceye ulaşırsa ulaşsın hiçbir şekilde, hiçbir zaman peygamberlik mertebesine yetişemez. Olsa olsa evliya, Allah’ın çok sevdiği bir kul olabilir.

Zaten peygamberlik tarif edilirken denir ki: “Yüce Allah’ın insanları içinden tercih ettiği, seçtiği, kendisine elçi olarak uygun gördüğü, emir ve yasaklarını vahiy yoluyla bildirdiği seçkin zatlardır.”

* * *

Peygamberlik Hz. Âdem ile başlamış, Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.m.) ile son bulmuştur. Peygamberimiz son peygamberdir, kıyamete kadar ondan başka peygamber gelmeyecektir.

Peygamberler olmasaydı, biz ne Allah’ı tanıyabilirdik, ne de dünyaya niçin geldiğimizi ve dünyadan sonra nereye gideceğimizi bilebilirdik. Hak dini getiren, anlatan, insanlara öğreten, insanları Yaratıcısıyla buluşturan peygamberlerdir.

Yine insanlara ahlakı, edebi, her türlü insanî davranışları ders veren peygamberler olduğu içindir ki, bütün medeniyetler, bilimin gerçek yüzü ve dünyanın yaşanılır bir hale gelmesi onların getirdiği hakikatlerle elde edilmiştir.

Yoksa insanlar kendi akılları ve çalışmalarıyla hayata faydalı birçok şey bulsalar da, medeniyetin gerçek yüzü olan hak, hukuk, fazilet, yardımlaşma, iman, ahlak ve insanlık gibi değerlere ulaşamazlardı.

Bu açıdan peygamberlik kutsal bir görevdir, peygamberler de kutsal insanlardır. Peygamberlere inanmak, onların Allah tarafından gönderildiklerini kabul etmek imanın esaslarından biridir.

Bir mü'min hiçbir peygamberi ayırt etmeden hepsine birden iman eder, hepsine saygı ve sevgi dolu duygular besler; Allah'tan sonra en çok peygamberleri, özellikle dini ve daveti bütün kâinatı kuşatmış olan Sevgili Peygamberimizi sever. Peygamberlere en ufak bir saygısızlık etmez, onlar hakkında kötü düşünmez, çirkin konuşmaz, onları küçük düşürücü sözler ağzından çıkmaz.

Bunun içindir ki, onların adını söylerken, onlardan bahsederken, onları anlatırken kullanmış olduğu saygılı ifadeleri ne bir insan için, ne de bir hayvan için kullanamaz. Hele hele bir hakaret anlamı taşıyan "öküz" lafıyla birlikte hiçbir zaman kullanma cüretine giremez.

* * *

Eğer bilerek, farkına vararak, bir hakaret olduğunu düşünerek böyle bir sözü söyleyecek olsa, Allah korusun, imanını kaybeder.

Fakat "Aleyhisselam" sözünün ne anlama geldiğini bilmeden kullanmış olsa, duyan ve bilen birisi de kendini uyarsa, bunun üzerine yanlışını ve hatasını anlayıp da pişmanlık duysa, Allah'tan af ve mağfiret dilese, inşaallah kurtulur ve bağışlanır.

Diğer yandan İslam düşmanları tarafından uydurulup Müslümanlar arasına atılan ve yeterli dinî bilgiden yoksun insanlar tarafından kullanılan bu sözlerle mücadele etmeli, bu hakaret dolu sözlerin yayılmasına göz yummamalı, izin vermemeli, "Neme lazım" gibi bir yanlışa düşmemelidir.

* * *

“Kıyamet Hacılarla Hocaların Yüzünden Kopacak!”

BU SÖZÜ SÖYLEYENLER iki türlüdür:

Birinci sınıfa girenler, iyi niyetli olarak söyleyenlerdir. Çünkü hacıları ve hocaları, şahıslarında dini temsil eden insanlar olarak bilirler. Onların, üzerlerinde taşımış oldukları unvanların hakkını vermelerini isterler.

Hacıları, hacca gittikleri, Allah’ın huzuruna vardıkları, hac gibi her Müslüman’a nasip olmayan önemli bir görevi yaptıkları ve “hacı” unvanını aldıkları için örnek insan, İslam’ı temsil eden kişiler olarak bilirler.

Hocalar ise, din görevlileri, din adamları ve din âlimleri oldukları; dini anlatan ve temsil eden kişiler oldukları için onlardan da üstlenmiş oldukları görevi hakkıyla yapmalarını isterler, anlattıkları dini kendilerinin de yaşamasını beklerler.

“Hacılar” ve “hocalar” temsil ettikleri ve anlattıkları dini kendi hayatlarına geçirmeyince, toplumdaki denge sarsılır. Bu dengenin sarsılması zaman içinde dinin de zayıflamasına ve gücünü kaybetmesine sebep olur. Dolayısıyla kıyametin bir başlangıcı sayılan “kıyamet alametleri” görülmeye başlar.

* * *

Sahih-i Müslim’de yer alan bir hadiste Peygamberimiz, dinin zayıflama sebebini şöyle dile getirir:

“Şüphesiz kıyametin kopmasından önce öyle günler vardır ki, ilim kaldırılır ve yeryüzüne cehalet iner. O günlerde herc çoğalır; herc, adam öldürmektir.” *(Müslim, 4826)*

Âlimin, bildiklerini öncelikle kendisi yaşaması gerekir. Şayet anlattıklarını ve öğrettiklerini kendi hayatına geçirmezse, sadece dünyada değil, âhirette de büyük bir kayıp yaşar. Bir hadis-i şerifte Peygamberimiz buyururlar ki:

“Âlim, ilim ve amel cennettedir. Eğer âlim ilmiyle amel etmezse, ilim ve amel cennette olur; âlim ise cehenneme gider.” *(Kenzü’l-Ummâl, 4:28)*

İmam-ı Gazali de bu hadisi şu sözüyle açıklar: “İlmi ile amel etmeyen âlim, başkalarını giydirdiği halde kendisi çıplak olan iğneye benzer.”

Aynı husus bir başka hadiste de şöyle ifade edilir: “Kıyamet gününde insanların en şiddetli azap çekeni, Allah’ın, ilmiyle kendisine bir

menfaat vermediği âlimdir.” *(Keşfü’l-Hafâ, 1:376)*

İlim hiçbir zaman dünya menfaatine âlet edilmemeli, dünyevî birtakım çıkarlar için kullanılmamalıdır. Hadiste de açıkça dile getirildiği gibi aksi durum, kişiye cennetini kaybettirir:

“Kim Allah rızası için öğrenilmesi gereken bir ilmi dünya menfaati için öğrenirse kıyamet gününde cennetin kokusunu bile alamaz.” *(İbni Mâce, Mukaddime 23)*

Bu hadisler hep birer uyarı mahiyetindedir.

* * *

Hacılar ve hocalar hakkında müspet kanaat besleyen kimselere diyecek bir şey yoktur. Onlar dine olan sevgileri ve sahiplilikleri adına böyle sözleri söyleyebilirler.

Ancak bu arada onları gözden düşürücü söz ve davranışlara da meydan vermemelidir.

Mesela, hiçbir şekilde hacının ve hocanın hatası dine mal edilmemeli. Bu insanların ayıpları ve kusurları araştırılmamalı, örtülmeli. Gıybet ve dedikodudan kaçınılmalı.

Sünnetin ihmal edilmesi ve birtakım mekruhların işlenmesi gibi kusurlar büyütülmemeli, sürekli onların iyi yanlarına bakılmalıdır. Hatalarını görünce de uygun bir dille bizzat kendilerine söylenmelidir. Böyle bir yaklaşım iyi niyeti ortaya koyacaktır.

* * *

“Kıyamet hacıların hocaların yüzünden kopacak” sözünü bir kısım insanlar da art niyetli olarak söylerler. Zaten bu çeşit sözler daha çok onların ağzında dolaşır durur.

Bu sözlerle onlar, hacıların ve hocaların şahsında dini ve İslam’ı dillerine dolarlar. Çünkü doğrudan İslam’ın aleyhinde konuşacak olsalar, karşılarında Müslümanları bulacaklar, böylece kötü niyetleri hemen ortaya çıkacaktır.

Oysa her insan gibi hacca gidip gelmiş olan kimselerin de, hocaların da hataları, kusurları, eksikleri, zaafları ve birtakım yanlışları olabilir.

Zaten İslam karşıtı olan kişi ve kuruluşlar genellikle bu yolu denerler. Doğrudan dine değil de, dine hizmet eden, dinî kurumlarda görev alan din adamlarına, din âlimlerine, halkın dinî önder olarak benimsediği zatların aleyhinde konuşurlar.

Çoğu zaman dillerine dolamış oldukları kusurlar dahi, gerçek anlamda kusur değil. Kendileri onları kusur olarak görüyorlar, gösteriyorlar.

Çünkü halkı dinî konularda bilgilendiren, aydınlatan ve şuurlandıran onlardır. Onlar çürütülünce, dinin de çürüyeceğini sanırlar.

Halbuki dinin koyucusu, koruyucusu ve sahibi Allah'tır. Kişiler sadece dini öğrenmeye, öğretmeye ve öğrendikleri kadar yaşamaya çalışırlar. Onların hataları ve yanlışları dini bağlamaz, çünkü o yanlışları din adına yapmazlar. Zaten bu insanların böyle bir iddiaları da yoktur.

Çünkü dinin kuralları, esasları ve prensipleri bellidir. Bu kurallar sadece hacıları ve hocaları değil, inanan herkesi bağlar. Bunun için hata dinin kendisinden kaynaklanmaz, dini hayatına tam olarak geçiremeyen kişilerden kaynaklanır.

* * *

Çocukluk yıllarımdan beri dinî bir ortamda yetiştiğim, dedem, babam, amcam ve dayım din görevlisi oldukları için "hacıların hocaların" aleyhinde konuşan çok sayıda insan tanıdım.

Camiyle cemaatle, namazla niyazla, dinle imanla, kitapla Kur'an'la alakası olmayan kişilerin imamla, müezzinle, müftüyle, vaizle uğraştıklarına çok şahit oldum. Hatta bazı insanların din görevlileriyle uğraşmaktan büyük bir zevk duyduklarını, bunu kendileri için bir iş ve görev olarak bildiklerini de gördüm.

Daha sonraki yazarlık hayatımda bu "görevi" gazetelerin ve medyanın "üstlendiğine" ve en acımasız bir biçimde yaptıklarına şahit oldum.

İster kişiler tarafından yapılsın, isterse bazı kurum ve kuruluşlar ve medya aracılığıyla olsun, niyet ve maksat aynı; hiçbirinin diğerinden farkı yoktur.

* * *

İslam dini âlime, ulemaya ve dini tebliğde bulunan insanlara çok değer vermiş, konumlarını muhafaza etmiştir.

"Kulları içinde ancak âlimler Allah'tan korkar" *(Fâtır, 35:28)* âyet-i kerimesiyle ilim ve din adamlarının Allah katında ayrı bir yerinin olduğu bildiriliyor. Başka bir âyette de, "Bilmiyorsanız bilenlerden sorun" *(Enbiyâ, 21:7)* buyurularak "bilenlerin/âlimlerin" sürekli halkın dinî ve ilmî ihtiyaçlarına cevap veren kişiler olduğu haber veriliyor.

Peygamberimiz de âlimlerin, ilim adamlarının kıymetlerini bildirirken şöyle buyuruyor:

"Âlimin âbide (çok ibadet edene) olan üstünlüğü, benim, (derece itibariyle) sizin en aşağıda olanınıza karşı üstünlüğüm gibidir. Muhakkak ki, Allah Teala ve melekleri, gökler ve yerde bulunan varlıklar, hatta yuvasındaki karıncalar ve balıklar, insanlara hayrı öğreten kimselere salavat getirirler." *(Tirmizi, İlim 19)*

Hatib, Hz. Câbir'den (r.a.) naklediyor: "Âlimlere ikram ediniz.

Çünkü onlar Peygamberlerin mirasçılarıdır. Kim onlara ikram ederse Allah'a ve Resulü'ne ikram etmiş olur."

İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin Müsned'inde İbni Mesud'dan naklettiği şu hadis, bu hususta ki hadislerin en dikkat çekici olanlarından biridir:

"Allah Teala, kıyamet günü âlimleri toplayıp buyuracak ki: 'Ben size sırf hayır istediğim cihetle hikmetimi kalplerinize koydum. Haydi, cennete girin. Çünkü sizden ortaya çıkacak kusurlara karşı sizi affettim."

* * *

Bu açıdan ilim adamlarına ve dinî hizmet yapan âlimlere saygı gösterilmesi gerekir. Özellikle din âlimlerinin (hocaların) aleyhinde konuşulur, eksik ve kusurları araştırılır, söylenip durulursa, halkın onlara olan saygıları azalır. Sonunda da halkın dinini öğrenmelerinin önüne geçilmiş olunur.

Hacıların aleyhinde konuşuldukça da, dinî açıdan yeterli bilgisi olmayan insanlarda İslam'ın bir rüknü ve şartı olan hacca karşı bir soğukluk oluşur. Böylece maddî imkânı yerinde olduğu halde insanlar hacca gitmekten geri dururlar.

"Falan adam hacca gittiği halde, hâlâ yanlışlarından vazgeçmiyorsa, benim hacca gitmeme ne gerek var?" gibi bir kanaate varabilir.

Bu düşünce de zaman içinde dinin insanlar gözünde yanlış anlaşılmasına, dine ilgi ve yakınlığın azalmasına kadar varır.

Bundan dolayı dine ve İslam'a çatmak için "hacıları, hocaları" diline dolayan, onların aleyhinde konuşan insanlar büyük bir vebal altındadırlar. Onlara uyup da bilir bilmez biçimde âlimlerin eksik yönlerini söyleyip duranlar da imanlarını tehlikeye atmış olurlar.

* * *

“Tabiat Yarattı!”, “Doğanın Mucizesi!”

İSTER DOĞA DEYİN, isterseniz tabiat deyin. Her ikisi de aynı anlama geliyor. Birisi yeni dilden, diğeri de eski dilden bir kelime…

“Tabiat yarattı, tabiat yaptı, tabiat icat etti, doğanın eseri, doğa harikası, doğanın hediyesi, doğanın mucizesi” gibi birçok söz dillerde dolaşıp duruyor.

Tabiatçılık ve doğacılık, natüralizmin dilimizde bir çeşit ifadesi olarak geçiyor.

Tabiata ilahlık, tanrılık, yaratıcılık ve kutsallık verme inancı çok önceden beri felsefenin bir konusu olmakla birlikte özellikle geçen yüzyılın başından itibaren öne çıkarıldı, sürekli gündemde tutuldu. Bu düşünce ders kitaplarına, yerli ve yabancı gazetelere ve dergilere ve bütün bilgi kaynaklarına kadar girmiş bulunuyor.

Tabiat ve doğa neyin nesi, nasıl bir şey, yaratıcılık izafe edilen bu nesnenin aslı, esası var mıdır?

Yani tabiat nedir? Yer mi, gök mü, deniz mi, toprak mı? Ağaç mı, çiçek mi, bitki mi, hayvan mı? Yahut yer çekimi mi, suyun donması mı, ateşin yakması mı?

Baharın mı gelmesi, güneşin mi doğması, yoksa yağmurun yağması veya gece olunca yıldızların görünmesi mi?

Bunların hangisi tabiattır veya tabiat bunların neresinde bulunur?

Tabiat ve doğa bu gördüğümüz olayların hepsi ve bütünü... Dünya, kâinat, evren, insan, canlı cansız yaratılan her şey…

* * *

Tabiat bir düzen, bir sistem, bir ölçüler bütünü, bir kanun, bir kurallar zinciri, âdeta bir matbaa, bir makine ve bir program…

Fakat bir kanun varsa, o kanunu bir koyan vardır. Bir sistem varsa o sistemi düzenleyen ve işleten birisi vardır. Bir makine varsa onu çalıştıran bir usta vardır.

Ne kanun kendi kendine iş görür, ne sistem kendi kendine çalışır, ne matbaa kendi başına baskı yapar, ne de program durup dururken bir işletime girer?

Bunun için tabiat da bir sistemin bütünü, programın kendisi ve ölçünün adıdır. Yoksa sistemi kuran, programı yapan, ölçüyü koyan bir varlık değildir.

Her sabah güneş doğar, ufuktan itibaren yükselir, tepeye gelir, yavaş

yavaş batışa doğru kayar, 24 saat durmadan, dinlenmeden, yakıtı ve enerjisi bitmeden, ışığı ve nuru tükenmeden sürekli olarak bir faaliyet içinde çalışır.

Oysa güneşin ne hayatı var, ne aklı; ne bilgisi var, ne de ruhu? Bir cisim, bir kütle, bir ateş yumağıdır. Güneş milyonlarca senedir hiç ara vermeden hareket ediyorsa, kendi kendine mi hareket ediyor? Böyle bir şeyin olması mümkün mü?

Güneşin dünya, ay ve diğer gezegenlerle olan ilgisi, yakınlığı ve bağlantısı; ilişkisi ve irtibatı, belli bir sistem, bir ölçü, bir hesap ve bir denge üzerinde gidiyor.

Bu kadar mükemmel bir olayı, çok ince hesaplarla cereyan eden bir hareketi, bu zamana kadar tarifi yapılmamış, ne olduğu bile tanımlanamamış "tabiat/doğa" gibi bir kanuna verebilir misiniz?

Kanun denince, kanundan önce hemen o kanunu koyan akla gelir ve gelmeli. Kanunu koyan olmazsa, zaten kanundan söz edilmez, kanun diye bir şey olmaz.

* * *

Baharın başlangıcında elinizdeki yüzlerce tohumu ve çekirdeği küçük bir alandaki toprağa atın ve serpin. Bir iki ay sonra şekli, rengi, kokusu ve tadı birbirinden farklı ve değişik yüzlerce bitki, çiçek, fidan gözünüzün önüne serilir.

Halbuki toprağın içinde, altında ne bir bilgisayar var, ne bir makine var, ne de herhangi bir fabrika ve atölye... Hiçbir şey yok, kuru toprak işte! Biraz su, biraz gübre, bir de güneş ışığı, hepsi o kadar…

Sonra o çiçek ve fidanların etrafında ve üzerinde sinekler, böcekler, kurtçuklar görülmeye başlar. Bu mini mini canlı varlıklar nereden geldi, nasıl geldi, nasıl oluştu, kim gönderdi?

Toprağın kendi içinde hayatın zerresi bile yokken görünen bütün bu işlemler bir tek yaratıcının eserinden başka bir şey olabilir mi?

Bir kanarya yumurtasını düşünün. Kanaryanın kursağına giren değişik besinlerden oluşmuş küçücük bir cisim… Zamanı gelince, yumurtacık çatlıyor, içinden bir yavru çıkıyor. Yumuşacık vücuduyla, tüylenmemiş bedeniyle, birkaç hafta içinde sarı bir elbise giyiyor ve karşınıza geçip şirin şirin ötmeye başlıyor.

Mükemmel bir varlık olan insan ise ana rahminde bir damla sıvı iken zamanı gelince et oluyor, kan oluyor, kemik oluyor, dokuz aylık bir süreden sonra bir bebek olarak gözlerini dünyaya açıyor. O bir damla sudan gören gözleri, işiten kulakları, koku alan burnu, tutan eli, yürüyen ayağı, hisseden kalbi, düşünen beyni yaratılıyor.

* * *

Kâinatta olup biten birbirinden harika bu işler anlatılmakla bitecek gibi değil. Her işte bir düzen, bir sistem ve bir ölçü vardır. Her faaliyette bir fayda ve hikmet gözetiliyor. Hiç bir şey başıboş ve rastgele değil; hiç bir varlık kendi haline bırakılmamış.

Bütün bu görünen, görünmeyen, bilinen, bilinmeyen sanat eserlerini kim yaratıyor, kimin elinden çıkıyor, nasıl bir güç yapıyor?

Yıldızları birbirine çarptırmadan uzay boşluğunda döndüren, güneşi bir lamba, ayı bir kandil, dünyayı her türlü rızkı içinde bulunduran bir ambar ve depo haline getiren, milyarlarca canlının vaktini şaşırmadan rızkını veren kim?

Tabiatın, doğanın böyle bir mahareti, ustalığı, bilgisi, görgüsü, aklı, bilinci olabilir mi?

Acaba bütün olup bitenler kendiliğinden mi oluyor? Durup dururken bazı maddeler bir araya gelerek işe yarar bir eser ortaya çıkarabilirler mi?

Meselâ çekici, çiviyi, tahtayı bir köşeye koyun, binlerce sene bekleyin, bunlar baş başa vererek bir masa yapabilirler mi? Şayet bir masa istiyorsanız mutlaka bir mobilyacı ustasına gitmeniz gerekir. Oysa bir papatya çiçeği o masadan daha sanatlı, daha emekli ve daha mükemmel bir eserdir.

O da ancak toprağa, suya, gübreye ve güneşe sözü geçebilen birisi tarafından vücuda getirilebilir. Kainatı, dünyayı, insanı, hayvanı, bitkiyi her şeyi, ama her şeyi yapabilen sonsuz kudret sahibi bir Allah tarafından yapılabilir.

* * *

Bediüzzaman'ın dediği gibi, tabiat bir kitaptır, kâtip olamaz; bir sanattır, sanatkâr olamaz; bir nakıştır, nakkaş olamaz; birer kanun ve hükümdür, kudret ve hâkim olamaz; Allah'ın yeryüzüne koyduğu birer fıtrî şeriattır, şeriat ve kanun koyucu olamaz; Cenab-ı Hakkın isimlerini gösteren birer ayna ve perdedir, yaratıcı olamaz; bir ölçüdür, ölçü koyan değildir.

Hâkeza, tabiat İlahî kudretin tecelli ettiği canlı bir kitaptır, "Yazanını", Yaratıcısını göstermek için var edilmiştir, yaratılmıştır. İcatta, yaratmada, var etmede, hareket etmede bir etkisi, bir gücü ve kudreti yoktur. Ancak sonsuz bir kudretin tasarrufu altında hareket eder ve iş görür.

* * *

“Âhirete Gidip Gelen mi Var?”

BÖYLE BİR SORUYU soranlara şöyle demek lazım:

Olmaz olur mu hiç? Var olan bir şeyden haber veren olmaz mı?

Âhiret var ki, ondan haber veriliyor; âhiret var ki, ondan söz ediliyor; âhiret var ki, sürekli oralar anlatılıyor.

Kim haber veriyor, kim anlatıyor?

Âhiret konusunda kim söz sahibi ise, kim bilgi sahibi ise, kim uzmansa o haber veriyor.

Bu konuda söz sahibi birisi varsa, o da Yüce Allah’ın kendisine resul ve elçi olarak seçtiği Peygamberimiz Aleyhissalâtü Vesselamdır

Cenab-ı Hak, ona geçmişin ve geleceğin bütün bilgilerini vermiş, o da insanlara bu bilgileri aktarmış ve anlatmış.

Onun bilgi kaynağı ise, elinde ebedi bir mucizesi olan Kur’an-ı Kerim’dir. Bu kitap, ilk geldiği gün gibi sağlam ve taze bilgilerle bizim de elimizde ve önümüzde duruyor.

* * *

Kur’an, âhiretten, ölüm sonrası hayattan, o sonsuzluk âleminden, oradaki menzillerden, kıyametten, haşirden, mizandan, sırattan, hesaptan, kitaptan, cehennemden ve azabından cennetten ve nimetlerinden o kadar açık ve geniş olarak haber verir ki, bu haberler ve bilgiler kesin ifadelerle anlatılır.

“Olacak, gelecek” ifadeleriyle değil, şu anda gözümüzle görüp de inkâr edemeyeceğimiz kadar kesin ve net olan şeylerin varlığı kadar kesin bir dille anlatılır.

Kur’an’daki âhiret bilgilerini okuyan ve anlayan insan, “Dünya varsa, mutlaka âhiret de vardır” sözünü söylemek zorunda kalır.

Meselâ âhiret denince ilk aklımıza gelen “haşir”, öldükten sonra âhirette dirilme hakkında Kur’an der ki:

“Şimdi bak Allah’ın rahmet eserlerine: Ölümün ardından yeryüzünü nasıl diriltiyor? İşte bu, ölüleri dirilten Allah’tır. O’nun gücü her şeye yeter.” *(Rûm, 30:50)*

Ne kadar kesin bir bilgi değil mi?

Kışın kuruyan, bir çeşit ölen bitkiler, ağaçlar, böcekler, sinekler, kelebekler bahar gelince nasıl diriltiliyor; toprağa atılan tohumlar ve çekirdekler çürüdükten, dağıldıktan sonra nasıl sebze ve ağaç olarak karşımıza çıkıyorsa, insanlar da, ölüp toprağa girdikten sonra uzun bir kış geçirecekler, dağılıp çürüyecekler ama haşrin baharında yeniden diriltilecek, canlanacak, yeni bir hayata kavuşacaklar.

Bu hayatın adı, âhiret hayatı, yani dünya sonrası gerçek hayattır.

Yukarıdaki âyet yüzlerce Kur'an âyetlerinden sadece birisidir.

* * *

Kur'an-ı Kerim cennet hayatını da çok canlı olarak anlatır ve cenneti bütün güzellikleriyle gözler önüne serer:

"İşte onlar Allah katında yakınlık sahibidirler. Nimetlerle dolu cennettedirler. Mücevheratla dolu tahtlar üzerindedirler. Onlara kurulmuş, karşılıklı oturmaktadırlar. Etraflarında hiç yaşlanmayan çocuklar dolaşır. Pınarlarından doldurulmuş testiler, ibrikler, kadehlerle… Ve beğendikleri meyvelerle ve canlarının çektiği kuş etleriyle… Bir de güzel gözlü eşler vardır: Saklı inciler gibi. Bütün bunlar onların yaptıklarına bir ödüldür. Orada boş veya günah söz işitmezler. İşittikleri hep esenliktir.

"Ashab-ı Yemin ki, ne mutlu kimselerdir. Dikensiz ağaçlar, salkımlarla dolu muz ağaçları arasındadırlar. Sürekli gölgeler altında, çağlayan su başlarında, pek çok meyveler arasındadırlar. Ki ne arkası kesilir, ne onlardan esirgenir. Yüksek döşekler üstündedirler.

"Biz o kadınları yeni bir yaratılışla yaratmışızdır. Ve onları bakire yapmışızdır. Eşlerine aşık hep bir yaşta... Bütün bunlar Ashab-ı Yemin için…" *(Vâkıa, 56, 11-40)*

Kur'an-ı Kerim bu şekilde cennet nimetlerini anlatırken, diğer yandan cehennem azabını da anlatır ve der ki:

"Bir de Ashab-ı Şimal var ki, ne bedbahttır onlar. İliklere işleyen bir ateş ve kaynar su içindedirler. Kapkara bir dumanın gölgesindedirler. Bir gölge ki ne serinlik verir, ne bir hayrı dokunur. Çünkü onlar evvelce varlık içinde şımarmışlardı. O büyük günahta ısrar ediyorlardı. Ve diyorlardı ki, 'Biz ölüp de toprak olduktan ve kemik yığınına dönüştükten sonra tekrar mı diriltilecekmişiz?' Ya evvel ki atalarımız, onlar da mı?

"De ki: Öncekiler ve sonrakiler belirlenmiş olan o malum günde hepiniz toplanacaksınız. Sonra da ey yalanlayıcı sapıklar, o zakkum ağacından yiyeceksiniz. Karınlarınızı onunla dolduracaksınız. Üstüne de kaynar su içeceksiniz. Susamış devenin içişiyle içeceksiniz. Onların hesap günündeki ikramları işte budur." *(Vâkıa, 56:40-56)*

* * *

Miraç gecesinde Rabbinin huzuruna davet edilen Peygamber Efendimiz de Kur'an'ın anlattığı bütün bu menzilleri gezmiş, bizzat gözleriyle görmüş ve dönüşünde ümmetine anlatmıştır.

Miraç gecesinde Cebrail Aleyhisselam, Peygamberimizi bütün gayb âlemlerini, âhiret yurdunu, cenneti ve cehennemi gezdirdi.

Peygamberimiz cenneti gezerken cenneti bir güzelliğini şöyle

anlatıyor:

“Ben cennette yürürken önüme bir nehir çıktı. Her iki yanı inciden bir kubbe idi. Cebrail’e (Aleyhisselam) sordum:

“‘Bu nedir?’

“‘Bu Allah’ın sana verdiği Kevser’dir’ diye cevap verdi. Sonra onun çamuruna bir el attı, hemen bir misk çıkardı. Kevser ırmağının suyu baldan daha tatlı ve sütten daha ak idi.” *(Müslim, Salat 14; Tirmizî, Tefsîru’l-Kur’an 88)*

* * *

Peygamberimiz Miraç gecesi cehennemi de gezdi, gördü. Yine yanında Cebrail Aleyhisselam vardı. Cehennemin bekçisi olan Malik adında bir melekle karşılaştılar.

Peygamberimiz, “Cehennemi göstermesini ona emretmez misin?” diye sordu.

Cebrail Aleyhisselam da, “Olur” diye cehennem bekçisi Malik’e, “Ey Malik, Muhammed Aleyhisselama cehennemi göster” dedi.

Malik, cehennemin üzerindeki örtüyü açınca cehennem öyle kabarmaya ve kaynamaya başladı ki, Peygamberimizi onu gördüğü zaman, her şeyi yakalayıp yakacağını sandı. Hemen Cebrail Aleyhisselama, “Ey Cebrail, Malik’e emret de, onu yerine çevirsin” buyurdu.

Malik de cehenneme “Sakin ol” dedi. Cehennem çıkmış olduğu yerine girince Malik onun üzerine örtüsünü tekrar örttü.

Bu arada Peygamberimiz, cehennemdeki susuzluk azaplarını, azap zincirlerini, azap yılanlarını ve akreplerini, oradaki azapların daha bazılarını gördü. *(Asım Köksal, İslam Tarihi, 2:224)*

* * *

Kur’an’ın âhiretin varlığı hakkında bu izahlarının yanında, bir yerden veya bir şeyden haber vermek için mutlak surette o yere gitmek veya o şeyi gözle görmek de gerekmez.

Mesela, astronomi ilmi bize yıldızlardan, galaksilerden bahseder. Öyle ki, uzayda hâlâ ışığı bize ulaşamayan milyarlarca yıldızdan söz eder. Buralara gidip gelen kimse var mıdır? Olamaz ve olması da mümkün değildir.

Zaten bu bedenle, bu teknik imkânlarla ve bu sınırlı ömürle gitmek kimin haddine? Bunun için biz, astronomi bilginlerinin verdikleri bilgilere güveniyoruz ve inanıyoruz.

Bu meselede bir ölçü olması açısından Bediüzzaman Hazretleri şu açıklamayı getirir. “Perde-i gayb (gayb perdesi) içindeki âlem-i âhirete ait menzilleri dünya gözümüzle görmek ve göstermek için, ya kâinatı

küçültüp iki vilayet derecesine getirmeli veyahut gözümüzü büyütüp yıldızlar gibi gözlerimiz olmalı ki, yerlerini görüp, tayin edelim. Âhiret âlemine ait menziller bu dünyevî gözümüzle görülmez.”

Bunun için iman insana kolaylık ve rahatlık verir. Her şeyi gözüyle görme gibi bir yanlışlığa düşmez, bilemediği ve göremediği âhiret âleminin varlığını da iman gözüyle görür ve Allah’a binlerce şükreder.

* * *

“Kur’an Çarpsın”, “Allah Çarpsın”, “Ekmek Çarpsın”

BU KADAR ÇARPIK ve saçma söz olamaz. Ne demek “Kur’an çarpsın, Allah çarpsın, ekmek çarpsın?”

Allah, bütün nimetlerin sahibi; Kur’an, nimetler üstü bir nimet… Ekmek de, nimetlerin başı, anası ve esası...

Bu zamana kadar Kur’an kimseyi çarpmamış, kimseyi saptırmamış, onu hakkıyla okuyan hiçbir insanı da yoldan çıkarmamış. Hem neden çarpsın, niçin çarpsın?

Bir yanlışın bu kadar yer tutması, bir hatanın bu kadar kabul görmesi, bir kötü sözün bu kadar söylenip durması hiç de hayra alamet değildir. Olsa olsa, bir cehalet, bir bilgisizlik, dilinden dökülen sözün nereye vardığını hesap etmeden söylenmiş olmasıdır.

Kur’an ne yapar? Bir defa Kur’an insanı çarpmaz, çarpıkları düzeltir, çarpılmışları yola getirir, çarpmaları azaltır; insanı insan yapar. Düzgün ve dürüst insan yetiştirir.

İnsanı Kur’an çarpmaz, şeytan çarpar, cin çarpar, şeytanla birlikte hareket edenler çarpar ve şeytanın çarptıkları çarpar. Öyle bir çarparlar ki, neredeyse düzelmesi kabil değildir. Bir de bakarsınız çarpık çarpık dolaşıyor. Çarpıldığının bile farkında değildir zavallı...

Gelin görün ki, adamcağız yemin edeceği zaman, inandırıcılığını ispat etmek için, kendini kabullendirmek niyetiyle yemin ifadesi olarak böyle “çarpık” bir sözü yemin olarak kullanır durur.

Ne var ki, bu yanlış ve hatalı söz nesilden nesile taşınır, babadan oğula geçer, şehir şehir dolaşır ve sonunda dilden dile gezinir.

* * *

Ama artık buna dur demek lazım. Böyle yanlışlara geçiş/geçit vermemek lazım. Bu tür sözleri “yasak sözler” arasına almak lazım. Yoksa hayatımıza hayat katan, bir iman ve hidayet kaynağımız olan, dünyada rehberimiz, mahşerde şefaatçimiz olan Kur’an’a sahipliğimiz, Allah korusun, tartışmalı hale gelir.

Kur’an kendini bize tanıtırken der ki:

“Bu Kur’an yolun en doğrusuna iletir.” *(İsra, 17:9)*

“Biz Kur’an’dan mü’minlere şifa ve rahmet olan şeyi indiriyoruz.” *(İsra, 17:82)*

“Biz Kur’an’ı sana güçlük çekmen için indirmedik.” *(Tâhâ, 20:2)*

Şayet yemin etmemiz gerekiyorsa, yemine gerek duyuyorsak, yemin

sayılan güzel ifadeler vardır. “Kur’an çarpsın” yerine “Kur’an hakkı için” diyebiliriz, “Kur’an’a el basarım” diyebiliriz. Bu sözlerle hem doğru dürüst yemin etmiş oluruz, hem de Kur’an’a yakışan saygıyı göstermiş oluruz.

* * *

İkinci Çarpık Söz: “Allah Çarpsın”

Allah’ın azabı ve gazabı var, âmennâ, inanıyoruz. Kimsenin itirazı yok. Bir şey demiyoruz. Fakat bu sözler kullanıla kullanıla zaman içinde “Allah” deyince hemen akla “çarpan” bir Yaratıcı, azap vermek için –hâşâ– fırsat kollayan bir Rab, kullarını gazabıyla yok eden bir İlâh imajı yaygın hale geliyor.

Oysa bizi yaratan, yaşatan, nimetleriyle büyütüp besleyen, kul olarak bizi kendine muhatap eden ve sonunda ebedi hayat gibi nimetler üstü bir lütufta bulunan Allah, kulunu niye çarpsın, neden çarpsın? Hak edene azap vermesi ise başka bir meseledir.

Kur’an bize Yüce Allah’ı Rahman ve Rahim olarak tanıtır. Rızık veren, bağışlayan, affeden, esirgeyen, koruyan, lütuf ve kerem sahibi olarak anlatır.

Kur’an, kendini bize gönderen Rabbimizi anlatırken der ki:

“Allah, kullarına karşı lütuf sahibidir.” *(Şûra, 42:19)*

“Tövbe eden, iman eden, güzel işler yapan ve doğru yola yönelen kimse için Ben çok bağışlayıcıyım.” *(Tâha, 2:82)*

“Rahmetim her şeyi kaplamıştır.” *(Ârâf, 7:156)*

Allah’ın rahmeti, mağfireti, affı, lütfu ve nimet vardır. Bu nimetlerin hepsi O’na iman edene, tanıyana, O’na kulluk edenedir. Allah’ı gazabı, azabı, kahrı ve cezası da vardır. Bunlar da O’na inanmayana, tanımayana, O’na âsi gelenlere verilir.

Fakat mü’min mü’mine Allah’ı tanıtırken neden Allah’ın çarpmasını söylesin, Müslüman Müslüman’a yemin ederken niçin Allah’ın çarpacağını dile getirsin?

Madem yemin etmek istiyor, sözünü teyit etme ihtiyacı duyuyor, nasıl yemin edileceğini Kur’an bildiriyor, Peygamberimiz de öğretiyor. Nedir onlar?

Herkesin bildiği gibi, “Vallâhi, billâhi, tallâhi” gibi yemin sözleri var.

Mukaddes şeyler üzerine yemin edilir: “Allah hakkı için, Kâbe hakkı için, Resulullah hakkı için” gibi…

* * *

“Ekmek Çarpsın”

Ekmek, nimetlerin aslı, esası... Bütün yiyeceklerin ortak adı ve ifadesi...

Anadolu'da bazen "Yemek yedim" yerine "Ekmek yedim" denir. "Tuz ekmek olsun" gibi, "Ekmeğimizi çıkarmaya çalışıyoruz" gibi sözler aynı anlamda kullanılır.

Fakat ekmek bir nimettir, insanı çarpmaz! Yapsa yapsa insanın karnını doyurur, açlığını giderir. Çünkü soframızın başköşesinde hep ekmek vardır.

Ancak gelip de bu nimeti bir azap ve gazap aleti haline çevirmek ne insafa sığar, ne de vicdana; ne akla uygundur, ne dine, ne imana...

Peygamberimiz Efendimiz, hadislerinde ekmeği övmüş, kadrini kıymetini yüceltmiş, ekmeğe saygı gösterilmesini istemiştir.

"Ekmek en hayırlı gıdadır", "Ekmeğe saygı gösterin, çünkü yerin ve göğün bereketindendir", "Ekmeği hor gören toplumu Cenab-ı Hak açlık musibetine uğratır" gibi hadisler, ekmek nimetinin yerini ve derecesini gösteriyor. *(M. Paksu, Sünnet ve Aile, s. 184)*

Zaten "Ekmek çarpsın" şeklinde bir yemin de yoktur. Böyle bir yemin edilse bile geçersizdir, anlamsız ve yersiz bir sözdür. Halkın dilinde söylenen boş ve gereksiz diyebileceğimiz bir ifade tarzıdır.

Bütün bunlarla birlikte Kur'an'ı, Allah'ı ve ekmeği kendi kudsiyeti, kendi yüceliği ölçüsünde tanır, bilir ve ona göre hareket edersek, hem bir yanlışı düzeltmiş oluruz, hem de doğrunun nerede olduğunu görmüş oluruz.

* * *

“Allah Kahretsin!”

BAZILARINA BAKARSINIZ, olur olmaz yerde, bir şeye canı sıkılacak olsa, “Allah kahretsin” veya “Kahrolsun” demekten kendini alamaz.

Karşısında ne bir kimse vardır, ne de ciddi bir olay... Kötü bir dil alışkanlığı olarak bu sözler ağzından dökülür.

“Niçin böyle konuşuyorsun?” diye soracak olsanız, doğru dürüst bir cevap da veremez.

Bu sözün kullanıldığı işte sıradan birkaç örnek:

“Allah kahretsin, şu işi bir türlü yapamadım.”

“Allah kahretsin, şu trafiğin haline bak!”

“Allah kahretsin, burada durulmaz!”

Şair de kendini tutamamış, yazdığı şiirinde redifleri “Allah kahretsin” biçiminde kullanmış.

“Cemalin doğmuyor seherle birlikte,
“Yine rüya gördüm, Allah kahretsin.
“Umudu yitirdim, huzurda dirlikte,
“Demek çile ördüm, Allah kahretsin.”

Filmlerde, dizilerde, internette ve mesajlaşmalarda da sıkça kullanılınca, bu söz günlük konuşmanın içinde yerini alıyor.

Karşıda bir muhatap olmayınca, “Allah kahretsin” lafı her ne kadar bir hakaret ve beddua yerine geçmese de, böyle bir sözü günlük konuşma dilinde kullanmanın bir anlamı ve değeri yoktur.

Çünkü gereksiz yere dilimizi bu tür sözlere alıştırmak doğru bir şey değildir.

* * *

Ancak bu söz, belli bir kişi veya bir topluluk için kullanılırsa, o da muhatabın hak edip etmeyişine göre değişiklik gösterir.

“Allah kahretsin” sözü şayet zalim ve hain birisi için veya kutsal değerlere hakarette bulunan, Allah’ın varlık ve birliğine dil uzatan inançsız bir kimse için söylenirse, bu söz yerinde bir sözdür, söylemenin bir sakıncası olmaz.

Bu hususta Kur’an’da örnekler vardır. Kur’an, Allah’ın varlık ve birliğine dil uzatan Yahudi, Hıristiyan ve münafıklara “hakaret” sözlerini kullanır ve bu sözler bizzat Yüce Allah’a aittir.

“Yahudiler, ‘Üzeyir Allah’ın oğludur’ dediler. Hıristiyanlar da, ‘Mesih Allah’ın oğludur’ dediler. Bu onların kendi ağızlarıyla uydurdukları sözlerdir ki, kendilerinden önce kâfir olanların sözlerine

benzetiyorlar. Allah onları kahretsin, nasıl da saptırılıyorlar!" *(Tövbe, 9:30)*

Şu âyet-i kerime de dıştan Müslüman görünen, fakat kalbi küfür ve inançsızlıkla dolu, içten pazarlıklı, iki yüzlü insanları anlatır:

"Onları gördüğünde kalıpları hoşuna gider. Konuştukları sözlerine kulak verirsin. Onlar elbise giydirilmiş keresteler gibidir. Her gürültüyü aleyhlerinde sanırlar. Onlar düşmandır; sakının. Allah kahretsin onları, nasıl da dönüveriyorlar!" *(Münafikun, 63:4)*

Aynı sınıfa giren ve aynı kategoriye bağlı olanları Peygamberimiz de "tahkir" etmiştir:

"Allah, Yahudi ve Hıristiyanlara lânet etsin. Peygamberlerinin kabirlerini mescit ve mabet haline getirmişlerdir." *(Buharî, Cenaiz 62; Müslim, Mesacid 3)*

"Yahudileri Allah kahretsin, Allah, onlara iç yağını haram edince, onu eritip sattılar ve parasını da yediler." *(Buharî, Büyû 12)*

* * *

Bunun yanında inançlı bir kimseye, bir Müslüman'a, Allah'a ve Resulüne inanan mü'min birisine "Allah kahretsin" demek büyük bir vebal getirir.

Çünkü Allah'ın rahmetini ve mağfiretini nasip ettiği, Allah'a kul olmak için elinden gelen gayreti göstermeye çalışan bir insana böyle bir sözü söylemek caiz olmadığı gibi, söyleyen kimseyi büyük bir günaha sokar.

Hadiste ifade edildiği gibi, "Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona ihanet etmez, zulmetmez, onu mahrum bırakmaz, onu tahkir etmez.

Kişiye şer olarak, Müslüman kardeşini tahkir etmesi yeterlidir. Her Müslüman'ın malı, kanı ve ırzı diğer Müslüman'a haramdır." *(Buharî, Edeb 57; Müslim, Birr 28-34)*

* * *

“Lânet Olsun!”

HALK ARASINDA çok yaygın olarak kullanılan sözlerden birisi de “lânet olsun” sözüdür. Bu söz de “Allah kahretsin” sözü gibi, olur olmaz yerde, dil alışkanlığı olarak kullanılır.

Niçin söylenir, neyi ifade etmek için söylenir, orası pek düşünülmez, “laf olsun” diye kullanılır.

Bu sözü söyleyen kimseler, çoğu zaman ne söylediğinin farkında bile değildir.

İşte bazı örnek cümleler:

“Lânet olsun, nefret ediyorum senden!”

“Lânet olsun, yeter artık!”

“Lânet olsun, böyle günlere!”

“Lânet olsun dedim, hisselerimi sattım.”

Lânetlenmek, Allah’ın rahmet ve lütfundan uzak olmayı dilemek, söylediği kişinin ebedi olarak cehennemde kalmasını istemek anlamlarına gelir.

* * *

Her şeyden önce “lânet” ifadesi Kur’an’da yer alan bir kavramdır. Aslı Arapça olan bu kelimenin Kur’an’da değişik türevleri yer alır.

Yüce Allah, emrine karşı gelen, üstünlük taslayan şeytanı huzurundan kovar, rahmetinden uzaklaştırır.

Mesela bir âyette, “Şeytana Allah lânet etti” *(Nisa, 4:118)* buyurulur. Bu açıdan bakıldığında, asıl lâneti hak eden şeytanın kendisidir. Hani biz de bu durumu ifade için “Lânet şeytana!” deriz ya…

Bu açıdan şeytana uyarak Allah’a karşı gelen, Allah’ı inkâr eden kişilere de Kur’an’da, Allah Teala lânet etmektedir:

“Onlar Allah’ın lânetlediği kimselerdir. Allah bir kimseyi lânetledi mi, artık ona yardım edecek birisini bulamazsın.” *(Nisa, 4:52)*

“Allah’ı ve Resulünü incitenleri Allah dünyada da, âhirette de lânetlemiştir.” *(Ahzab, 33:57)*

“Yahudiler bir de ‘Allah’ın eli sıkıdır’ dediler. Elleri bağlansın onu söyleyenlerin, lânet olsun onlara!” *(Maide, 5:64)*

“Kâfirleri Allah lânetlemiş ve onlar için alevli bir ateş hazırlamıştır.” *(Ahzab, 33:64)*

“İnkar eden ve kafir olarak ölenlere gelince, Allah’ın, meleklerin ve bütün insanların lâneti onların üzerinedir.” *(Bakara, 2:161)*

* * *

Lânet ifadesi, Allah'ı inkâr edenler için kullanıldığı gibi, iman açısından dışı ayrı, içi ayrı olanlar için de söz konusudur.

Mesela, şu âyette münafıklar için, "Allah onlara gazap etmiş, onları lânetlemiş ve onlar için cehennemi hazırlamıştır" denilir. *(Fetih, 48:6)*

Bunların yanında, Kur'an bu konuda genel bir ifadeyi kullanır. İslam âlimleri de bu şekilde genel bir anlamda lânetin kullanılmasının daha uygun olduğunu belirtirler. Bu ifade âyette şöyle bildirilir:

"Allah'ın lâneti zalimlerin üzerinedir." *(Hud, 11:19)*

Bu arada hangi inanca mensup olursa olsun, iffetli mü'min hanımlara zina iftirasında bulunanlara da Kur'an lânet sözünü kullanır:

"Kötülüğü aklından geçirmeyen iffetli mü'min kadınlara iftira edenler dünyada ve ahirette lânetlenmişlerdir." *(Nur, 24:23)*

* * *

Fakat bir Müslüman'ın bir Müslüman'a lânet etmesi, lânet okuması ve lânetlemesi caiz olmadığı gibi, vebali büyüktür ve günahtır.

Peygamberimiz (a.s.m.) birçok hadislerinde lânet etmeyi yasaklamış, bu şekilde davranışın mü'mine yakışmayacağını bildirmiştir.

Yani hiçbir haklı ve meşru bir sebep yokken bir mü'mine lânet okumayı büyük günahlardan saymıştır:

"Mü'min, ne başkasını kötüleyici, ne lânet edici, ne kaba ve çirkin sözlü, ne de hayasız değildir." *(Tirmizî, Birr 48)*

"Birbirinize Allah'ın lâneti, Allah'ın gazabı ve cehennem temennisiyle beddua etmeyin." *(Ebu Davud, Edeb 53; Tirmizî, Birr 48)*

"Lâneti çok yapanlar kıyamet günü şefaatçi olamazlar, şehit de olamazlar." *(Müslim, Birr 85; Ebu Davud, Edeb 53)*

* * *

Bir defasında Hz. Ebu Bekir kölelerinden bazısına lânet ediyordu. Bu sırada Resulullah (a.s.m.) çıkageldi ve Hz. Ebu Bekir'e şöyle buyurdu:

"Hem sıddıklar, hem de lânet ediciler... Hayır, Kâbe'nin Rabbine yemin olsun ki, bu olamaz."

Bunun üzerine Hz. Ebu Bekir kölelerinden bazılarını azat etti ve daha sonra gelerek:

"Bir daha yapmayacağım" diye Resulullah'a söz verdi. *(et-Tergib ve't-Terhîb, 3:469)*

* * *

Resulullah Aleyhissalâtü Vesselam bir seferdeydi. Ensârdan bir kadın devesinin üzerinde giderken yüksek sesle devesine lânet okudu.

Bunu işiten Aleyhissalâtü Vesselam Efendimiz, "Devenin üzerindeki

eşyaları alın ve deveyi salıverin, zira artık o lânetlenmiştir" buyurdular.

İmrân Radıyallahü Anh der ki: "Sanki ben deveyi insanlar arasında yürürken görür gibiyim, kimse ona dokunmuyordu." *(Müslim, Birr 80; Ebu Davud, Cihad 55)*

* * *

Mü'mine yapılan lânetin mes'uliyetine gelince; bu hususta da Peygamberimiz şöyle buyurmuşlardır:

"Her kim bir mü'mine lânet ederse, bu, onu öldürmek gibi günahtır. Her kim bir mü'mine küfür isnat ederse, bu da onu öldürmek gibi günahtır." *(Tecrid Tercemesi, 12:139)*

Bu hadisin izahında şöyle denilmektedir: "Çünkü lânet, mü'mini âhiret nimetlerinden mahrum olmasını istemektir, bu da onu öldürmekle aynı anlama gelir ve günahtır."

Lânetten uzak durmanın bir sebebi de, eğer lânet edilen kişi, gerçek anlamda lâneti hak etmemiş birisi ise, o lânet söyleyen kişiye geri dönüp gelmektedir.

"Muhakkak ki lânet, bir kimseye yapıldığı zaman ona yönelir. Eğer ona bir yol bulursa (o kimse lâneti hak etmişse) onda kalır.

"Lânet hakkı değilse, 'Ey Rabbim, falan kimseye yöneltildim, fakat ona ne bir yol ve ne de bir menfez bulabildim' der. Kendisine, 'Geldiğin yere geri dön' denilir." *(et-Tergib ve't-Terhib, 3:473)*

* * *

İbni Hacer lâneti ikiye ayırır:

Birincisi, belli bir topluluğa, diğeri de belirsiz bir topluluğa yapılan lânettir. Belli bir topluluğa misal olarak, Resulullah (a.s.m.), Ra'lan, Zekvan ve Asabe kabilelerine lânet etmiştir; ancak bunların küfür üzerine öleceklerini biliyordu.

Belirsiz bir topluluk üzerine yapılan lânete hadis kitaplarında pek çok misal verilmektedir ki, bu da genel bir ifade içinde geçmektedir.

Mesela, Peygamberimiz faiz yiyenleri, hırsızlık yapanları, malının zekâtını vermeyenleri, içki imal edenleri, içenleri, rüşvet verip alanları, Müslümanları aldatanları, kadın elbisesi giyen erkeği, erkek elbisesi giyen kadınları, sadakaya (zekâta) engel olanı, vücuduna dövme yapanı, dövme yaptıranı lânetlemiştir. *(İbni Hacer el-Heytemi, ez-Zevacir, 2:6:-61; Nesaî, Zinet:25)*

Kelam âlimi Sadüddin Taftazani bu meseleyi, "Buradaki lânet hakiki manada lânet olmayıp asıl maksat, bu fiillerin kötülüğünü bildirip insanları onlardan sakındırmaktır" şeklinde izah eder.

* * *

Beddua Etmek

“BİLİNDİĞİ GİBİ “beddua”nın anlamı “kötü dua”dır. Farsça, “çirkin, kötü” anlamına gelen “bed” kelimesinden türetilmiştir. Türkçesi, ilenme ya da ilençtir.

Bir insanın ölmesini, başına bir felaket gelmesini, malının mülkünün, evladının, evinin barkının, maddî ve manevî bütün imkânlarının elinden çıkmasını istemeye yönelik yüzlerce beddua çeşitleri vardır.

Her milletin, her bölgenin kendi âdet ve geleneklerine göre çok farklı beddua sözleri bulunur.

Söylenen beddua sözleri ne şekilde ve ne türden olursa olsun, bir insanın bela ve musibetlere uğraması dilendiği ve istendiği için hepsi de aynı biçimde değerlendirilir.

* * *

Sevgili Peygamberimiz bir Müslüman’ın Müslüman kardeşine, kişinin kendi yakınlarına beddua etmeyi yasaklamış ve şöyle buyurmuştur:

“Kendi aleyhinize, evlâtlarınızın ve mallarınızın aleyhine sakın beddua etmeyiniz. Ederseniz, duaların kabul olacağı bir saate rastlarsınız da bedduanız kabul olmuş olur.” buyurmuştur. *(Riyazü’s-Sâlihin Tercümesi, 3:82)*

Efendimizin kendisi beddua etmekten kaçınırdı, diline beddua sözlerini almazdı. Mekke döneminde İslamî tebliğ etmek üzere Tâif’e gittiğinde, Taif halkı tarafından çok kötü karşılanmıştı. Dönüşte taş yağmuruna tutulmuş, mübarek ayakları kanlar içerisinde kalmıştı.

O sırada Allah tarafından kendisine, onlar aleyhinde yapacağı bedduanın kabul edileceği, dilerse onları helâk edeceği bildirilmişti. Fakat Peygamber Efendimiz “Hayır, belki bunların neslinden sana ibadet edecek çocuklar doğar, ya Rab!” demişti.

Uhud Savaşı’nda mübarek dişini kıran, yüzünü yaralayan düşmanları için, “Allah’ım! Kavmimi hidayete erdir, çünkü onlar yaptıklarını bilmiyorlar” diye dua etmişti. *(Tecrid-i Sarih Tercümesi, 4:314)*

Ancak bütün çalışmalara rağmen İslamiyeti kabul etmeyen Devs kabilesine beddua etmesi istenince, “Ya Rabbi! Devs kabilesine hidayet eyle de onları bizim saflarımıza kat” diye dua etmişti. *(Tecrid-i Sarih Tercümesi, 8:344)*

* * *

Bununla beraber, Peygamber Efendimizin (a.s.m.) zaman zaman

Allah düşmanlarına beddua ettiği de olmuştur. Bi'r-i Mâûne'de yetmiş İslam davetçisini şehit eden Kilab kabilesine Resulullah (a.s.m.) bir ay süre ile beddua etmişti.

Kâbe'de namaz kılarken kendisiyle alay eden müşriklere de beddua etmiş, beddua ettiği bu müşriklerin Bedir Savaşı'nda teker teker yere serildiklerini gözleriyle görmüştü. *(Tecrid-i Sarih Tercümesi, 10:43-45)*

Hendek Savaşı'nda Medine önlerinde toplanan düşmanın perişan olup dağılmaları için beddua etmiş, bunun üzerine geceleyin ansızın doğudan kopan fırtına düşmanın altını üstüne getirmişti. *(Tecrid-i Sarih Tercümesi, 8:342-343)*

Bir Müslüman, günahkâr da olsalar Müslümanlara beddua etmekten sakınmalı, fakat gerektiğinde açıkça din düşmanlığı yapanlara beddua ve lânet etmeyi de dinî bir görev bilmelidir.

* * *

Her “Küfür Söz”, Söyleyeni Küfre Götürür mü?

“BAZI ÂYAT VE ehâdis vardır ki, mutlakadır; külliye telâkki edilmiş. Hem öyleler vardır ki, münteşire-i muvakkatedir; daime zannedilmiş. Hem mukayyed var; âmm hesap edilmiş.

“Meselâ, demiş: ‘Bu şey küfürdür.’ Yani, o sıfat imandan neş’et etmemiş; o sıfat kâfiredir. O haysiyetle, o zat küfür etti, denilir. Fakat mevsufu ise, mâsume ve imandan neş’et ettikleri gibi, imanın tereşşuhatına da hâize olan başka evsafa malik olduğundan, o zat kâfirdir, denilmez. İllâ ki, o sıfat küfürden neş’et ettiği, yakînen biline... Zira başka sebepten de neş’et edebilir. Sıfatın delâletinde şek var; imanın vücudunda da yakîn var. Şek ise yakînin hükmünü izale etmez. Tekfire çabuk cüret edenler düşünsünler!” *(Risale-i Nur Külliyatı (Sünuhat), Nesil Yayınları, s. 2043)*

* * *

Bu ifadeleri açıklamak gerekirse, şunlar söylenebilir:

Mesela “Allah’a lazımmış ki öldü” sözü, Allah, bir şeye muhtaç olmadığı halde, Allah’ı bir insan gibi düşünüp söylendiği için bir küfür sözüdür.

Bir mü’minin böyle bir sözü söylememesi lazımdır. Şayet söylemişse, sıfatın kendisi kâfir olduğu için bu sözü söyleyenin küfre girdiği hükmüne varılabilir. Fakat bu sözü söyleyen kişi masum ve mü’min olabilir.

Diğer yandan Allah’ın muhtaç olmadığına dair başka sözleri, özellikleri ve halleri de vardır. Bunun için bu adama kâfir denmez.

Ancak o kişi bu sözü inançsızlığından dolayı söylemişse, bu durumu da tam olarak biliniyorsa, küfre girer.

Bir kişi bu sözü başka bir sebepten dolayı da söylemiş olabilir. Mesela, ölen kişi kızı veya oğlu olabilir. Onların kaybına dayanamadığı için ağzından teselli amaçlı böyle bir söz çıkmıştır.

Demek ki, o kişi bu sözü inançsız birisi olduğu için değil de, evlat acısına dayanamadığı için söylemiştir. Çünkü o adamı küfre götürecek bu sıfatın o adamda bulunması kesin değildir, onda küfür sıfatının olması şüphelidir.

Oysa adamcağız kendini mü’min olarak bildiği gibi başkaları da onu imanlı birisi olarak tanıyorlar. Bunun için küfür şüphesi, mü’min olmasına engel olmaz, imanına bir zarar vermez, imanını gidermez.

Acele edip başkasını küfürle suçlamaya kalkışanlar iyi düşünsünler.

Yine Bediüzzaman'ın Lem'alar'da belirttiği gibi, "Bazen kelam küfür görünür, fakat sahibi kafir sayılmaz." *(Lem'alar, Söz Basım-Yayın, s. 433, 28. Lem'a, 7. Nükte)*

* * *

İmanı Tehlikeye Atan Diğer Sözler

KİTAPTA BİRER ÖRNEK olması bakımından insanı tehlikeye atan sözlerin bazılarına açıklık getirdik. Yazılanlara benzeyenleri de bir liste halinde hatırlatmak istiyoruz:

1. “Seni Allah’tan çok seviyorum” demek.
2. İnanmayan birisi için “Allah rahmet eylesin” demek.
3. Bir adamı sevmediği zaman, “Cehenneme girmeye imza verdim” demek.
4. “Dinim, imanım gevredi” demek.
5. “Allah bize zulmediyor”, “Ben Allah mallah tanımam”, “Şu işe Allah’ın bile gücü yetmez” gibi sözleri söylemek.
6. “Eğer Allah bana şunu emretseydi yine yapmazdım” veya “Allah gelse seni elimden alamaz” demek.
7. “Allah’tan korkmaz mısın?” dendiği zaman, “Korkmuyorum” demek ve bu söz ile cidden Allah’tan korkmadığını kastetmek.
8. Hasta olan birisine, “Seni Allah unuttu” demek.
9. Karısı veya başka birisi için, “Onun hakkından Allah bile gelemez, ben nasıl geleyim” demek.
10. “Allah bana merhamet etme hususunda cimrilik etti” demek.
11. “Allah bana acımıyor” demek.
12. Herhangi bir şey için, “Allah’ın hiç işi kalmamış da bunu mu yapıyor veya yaratıyor?” demek.
13. “Bana Allah ve Kur’an yeter, peygambere ne ihtiyaç var?” demek.
14. Peygamberimizin sünnetlerinden veya hadislerinden birisini alaya alır bir tarzda “Çok dinledik bunları” demek.
15. Herhangi bir işi yapan kimseye yapmaması söylendiği zaman, “Peygamber gelse de ‘Yapma!’ dese veya gökten ‘Yapma!’ diye ses duysam yine yaparım” demesi.
16. Ramazan ayı yaklaşırken, Ramazana kızarak veya onu değersiz göstererek, “Ağır bir ay geldi” veya “Musibet bir ay geldi” demek.
17. Kendisine “Müslüman değil misin sen?” denildiğinde cevaben, “Değilim” demek.
18. Hastalığı ağırlaşan kimsenin, “Allah’ım! Yeter ki beni öldür. İster Müslüman olarak ister kafir olarak” demesi.
19. “Haram yemek ne tatlı şeymiş?” demek.
20. Zalim veya haktan sapmış birisine “Âdil” demek.
21. Kendisine, “Dünya için ahiretini terk etme!” denilen kimsenin cevap olarak, “Ben veresiye için peşin olanı bırakmam” demesi.
22. “Falan kimse bana ne emretse yaparım, gavur ol dese bile olurum” demek.

23. Fakir bir kişinin, “Allah falan kuluna şu kadar zenginlik veriyor; bana ise az veriyor. Böyle adalet olur mu?” demesi.

24. Kendisine, “Namaz kıl” denilince, “Sonuna kadar bu emri kim yapabilir?” veya “Namaz insana ne kazandırır?” demek.

25. “Namaz ve helal olan şeyler, bana iyilik getirmiyor” veya “Ne için namaz kılacağım; malım yok, mülküm yok. Çoluğum yok, çocuğum yok” yahut “Namazı rafa bıraktım” demek.

26. Güzel bir gayr-i müslim kızı görünce, “Keşke ben de onun dininde olsaydım da şu kızı alsaydım” diye temennide bulunmak.

27. “Bu nasıl şeriatmış?” veya “Ben talak malak bilmem” demek.

28. “Azrail, falan kişinin ruhunu almada yanlışlık yaptı” demek.